ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК
5 динара
БРОЈ 1260
20. 2. 1976. ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА XXXVII
КОМПЛЕТАН СТРИП
ЧЕЛИЧНИ ГУСАР

Ripley Веровали или не!

ЖЕНА КОЈУ ЈЕ СПАСЛА КОРЊАЧА

КАНДЕЛАРИЈУ ВИЛАНУЕВУ,
КОЈА СЕ ПОСЛЕ ЈЕДНОГ БРОДОЛОМА
НАШЛА У МОРУ 900 КИЛОМЕТАРА
ЈУЖНО ОД МАНИЛЕ,
ДВА ДАНА ЈЕ ДРЖАЛА НА ПОВРШИНИ
ЈЕДНА
ЏИНОВСКА МОРСКА
КОРЊАЧА –
СВЕ ДОК НИЈЕ НАИШАО СПАСИЛАЧКИ БРОД.

РАМИЈА

ЖБУНАСТА
БИЉКА
ИЗ ЗАПАДНЕ
ИНДИЈЕ ОД
ЧИЈИХ СЕ
ВЛАКАНА
ИЗРАЂУЈУ
ТКАНИНЕ,
МОЖЕ ДА СЕ ЖАЊЕ
7 ПУТА
ГОДИШЊЕ.

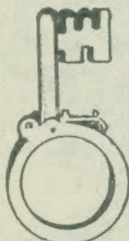

У
СТАРОМ
РИМУ
БИЛИ СУ
ЈЕДНО ВРЕМЕ
У
МОДИ
КЉУЧЕВИ
НА
СКЛАПАЊЕ.

ЗВОНИК

ЦРКВЕ
У
ДЕРДИНГЕНУ
(НЕМАЧКА)
САГРАЂЕН
ЈЕ
НА
КРОВУ
ЈЕДНЕ
СУСЕДНЕ
КУЋЕ
ЗА
СТАНОВАЊЕ.

1260/2

ЈЕДНА
КАМЕНА ГРОМАДА
У СУОРВИ ИЗГЛЕДА КАО
МЕТАЛНИ ЧОВЕК
У „ЧАРОБЊАКУ ИЗ ОЗА".

Френсис Том

ИЗ ЧИКАГА
БИЛА ЈЕ ДЕВЕРУША НА
СВАДБИ СВОЈЕ МАЈКЕ
И ПРВА ДЕВЕРУША НА
СВАДБИ СВОЈЕ БАБЕ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● по мишљењу неких стручњака Свилајнац, Свилеува и друга места са сличним именима добила су имена отуда што се у тим крајевима гајила свилена буба. Гајење свилене бубе на Балканском полуострву

почело је у 6. веку, а у Србији је достигло свој велики развитак у 14. веку. О томе сведоче и историјски споменици из доба Стевана Дечанског и цара Душана (1348).

● омиљену дечију играчку јо-јо пронашао је извесни Аме-

риканац Маркс, који је опет нешто слично видео код домородаца на Филипинима.

● кад рода стане зглобови ноге јој се аутоматски укоче тако да без напора дуго може да стоји непомично.

● у старој Кини мудрацем се сматрао онај човек који је имао велике уши јер је могао да чује много више и много јасније од осталих.

● мада је бокс стари спорт за боксерски ринг зна се тек од пре две стотине година. Први боксерски ринг постављен је у 18. веку, тачније 1719. године.

● човек се протеже после спавања да би убрзао циркулацију крви у појединим деловима тела.

● најстарија грађевина коју су бели досељеници подигли на америчком тлу била је она коју је саградио Диего Коломб, син Кристифора Колумба, у Сан Домингу 1509. године.

● рајска птица, једна од најлепших птица на свету, припада роду врана.

● у 3. веку пре нове ере постојале су само четири врсте крушака. Рачуна се да их данас има око две хиљаде врста.

● змија звечарка може да живи две године без хране.

● у једну кафену кашичицу могу да стану 32 капи воде.

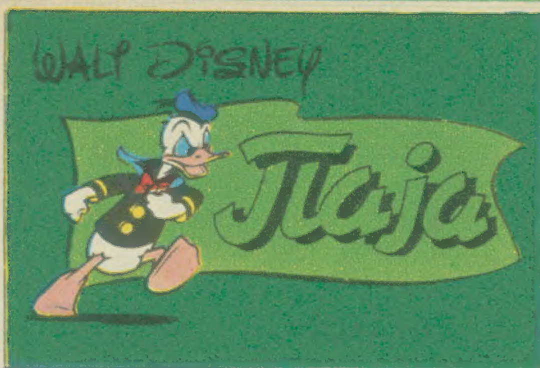
WALT DISNEY
Паја

ШТО НЕ ПРИЗНАШ ДА НИСИ У ПРАВУ?
БАМ
ОХ... НЕ ГЊАВИ МЕ ВИШЕ!

ПРИЗНАЈ ДА САМ У ПРАВУ!
МАНИМО СЕ ТОГА!

А... ТО НЕ! ЈА САМ У ПРАВУ... ТИ ГРЕШИШ!
ПАЈО! НЕ БУДИ ИМПЕРТИНЕНТАН!
Distributed by King Features Syndicate.

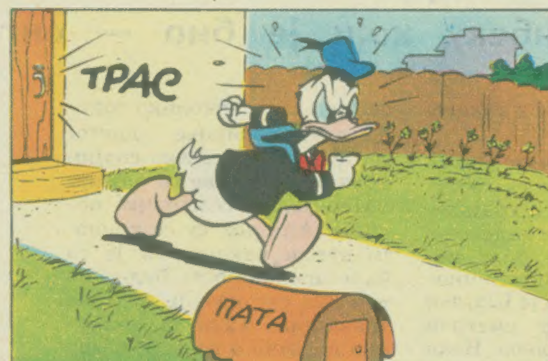
ТРАС
ПАТА

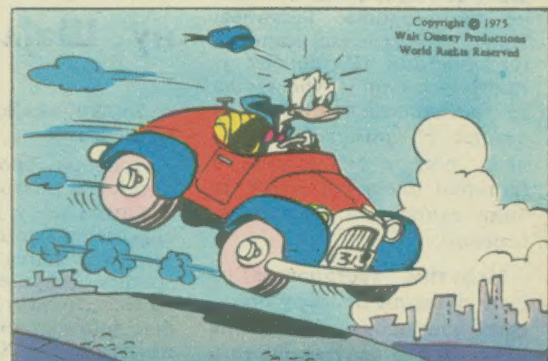
Copyright © 1975 Walt Disney Productions World Rights Reserved

БИБЛИОТЕКА

РЕЧНИЦИ И ПРИРУЧНИЦИ

ИМП... ИМПЕ... ИМПЕРТИ... НЕНТАН: ДРЗАК, БЕЗОБРАЗАН!

НИСАМ ЈА ИМПЕРТИНЕНТАН!

Дебељуца Јуца

ТРЕБА МИ НОВА ХАЉИНА ЗА СОКИН РОЂЕНДАН!
А ШТА ФАЛИ ОНОЈ СТАРОЈ КОЈУ СИ ЈУЧЕ КУПИЛА?

КАКО ТИ СЕ ОВА СВИЂА?
СЛАТКА ЈЕ! КЛАДИМ СЕ ДА ЋЕ ЈЕ ОВЕ СЕЗОНЕ НОСИТИ СВЕ МАРСОВКЕ!

НЕ БУДИ ЗАЈЕДЉИВ!

ОДМАХ ЋУ ЈА!
ДОК ЧЕКАМО, ДА ТИ ИСПРИЧАМ НЕШТО О СВОМ ДРУГАРУ ПЕРИ?
ПАРИСКА МОДА

ПЕРА ЈЕ ЖИВЕО СА ЗЛОМ МАЋЕХОМ И ЊЕНЕ ДВЕ ЋЕРИ! ТЕРАЛЕ СУ ГА ДА ИДЕ У РИТАМА...

...ТУКЛЕ ГА ОКЛАГИЈОМ... ЗАТО СУ ГА ЗВАЛИ ПЕПЕЉКО!

ЈЕДНОМ ДОЂЕ ЊЕГОВА КУМА, ДОБРА ВИЛА, И ДОНЕСЕ ПРЉАВ ВЕШ ДА ЈОЈ ОПЕРЕ!

КАД ЈЕ ПОРАСТ'О ЗАЉУБИО СЕ У ЈЕДНУ ЛЕПУ ДЕВОЈКУ, АЛ' ОНА МУ ПОКУПИ СВУ УШТЕЂЕВИНУ И С НЕКИМ ЦИРКУЗАНЕРОМ ПОБЕЖЕ У БЕЛИ СВЕТ!

ТАДА СЕ ОН ЗАРЕЧЕ ДА ЋЕ СЕ ОСВЕТИТИ СВИМ ЖЕНАМА!
ПА? ШТА ЈЕ УРАДИО?

ОТИШ'О ЈЕ У ПАРИЗ И ОБОГАТИО СЕ КАО ЖЕНСКИ МОДНИ КРЕАТОР ПЈЕР...

ПОДЛАЧЕ!
ИСТИНА УВЕК БОЛИ!

ДРУГИ СВЕТСКИ РАТ

ОДВАЖНИ ХОЛА

Непосредно пред почетак инвазије на Енглеску, Немци су поверили озбиљан задатак капетану Јану Шајленбеку који је био — енглески шпијун!

Једног мајског јутра 1940. године на палубу холандског тегљача „Лек II" попело се неколико припадника Гестапоа. Кад их је угледао, капетан тегљача Јан Шајленбек је претрнуо: био је убеђен да су гестаповци дошли да га ухапсе. Неприметно је спустио руку у џеп капута и напипао оловку у којој је била сакривена ампула са отровом.

Међутим, гестаповци су само обавили проверу бродских докумената. **Њихов долазак је био разумљив: тога дана Немачка је напала Холандију. Шајленбек је био холандски држављанин, а његов тегљач се налазио на немачкој територији, укотвљен у диселдорфској луци на Рајни. Иако је радио у Немачкој, Шајленбек је морао бити подвргнут испитивању, уобичајеном у таквим приликама.**

Провера бродских докумената и разговор са гестаповцима нису дуго трајали. Немци су отишли задовољни: документа су била исправна. Додуше, нису га много испитивали јер је Шајленбек још одраније сматран присталицом Хитлера. Нека врста гаранције био му је и шурак, ватрени холандски нациста.

ВАЖНИ ПОДАЦИ

С прохитлеровским угледом који је имао, Шајленбек је током неколико година пред избијање другог светског рата теглио својим „Леком" шлепове са разним материјалом за немачке потребе. Али док су се конвоји вукли рекама, он је са капетанског моста будно мотрио на све што је сматрао значајним. Тако је прикупио податке о речним и морским лукама, градовима, важним војним објектима, фабрикама и неким путевима Немачке, о свему што је могло да се види.

До података је долазио и у ненаметљивом разговору са лучким радницима и морнарима по доковима и крчмама. **О свему што је сазнао, Шајленбек је радио-одашиљачем са свог тегљача обавештавао енглеску обавештајну службу у Лондону за коју је, у ствари, радио.**

ОПЕРАЦИЈА »МОРСКИ ЛАВ«

Напад Немаца на Холандију примио је с горчином. То је у њему још више појачало мржњу према Хитлеру, али наставио је да тегли немачке шлепове. Од шефова у Лондону тражио је сложенији и одговорнији задатак, али га није добио. Једног дана позвали су га у немачку команду у луци Филсинген. Ту га је дочекао пуковник по имену Потхов.

— Од данас више нећете теглити шлепове! — саопштио му је, придајући својим речима изузетан значај. **— Проверили смо вас и решили да ваше лађарско искуство искористимо за наше војне вежбе!**

Пуковник је објаснио Шајленбеку да ће својим тегљачем вући дереглије крцате војницима, провлачити их кроз минска поља, довлачити до обале, пристајати уз њу и отискивати се од ње, дакле, радити све оно што у рату раде трупе за време војне инвазије. Пуковник Потхов није рекао холандском капетану да је у питању обука немачких војника за предстојећу инвазију на Енглеску, јер ни сам то није знао. О тој операцији, познатој под именом „Морски лав", знао је само Хитлер и његови најближи војни сарадници.

Шајленбек је са задовољством прихватио понуђен задатак. Надао се да ће му се током вежби указати прилика да за Енглезе учини много више од онога што је до тада учинио.

ШТА ТО РАДИТЕ?

Вежбе су се одвијале свакодневно и то на обалама Ламанша, од Енглеске до Шербура. У њима је учествовао цео 79. инжењеријски пук под командом пуковника Рикара.

Средином септембра пуковник Рикер је одлучио да се обави генерална проба пловидбе и то под пуном ратном спремом. Флотила десантних дереглија испловила је по дану у пратњи неколико лаких крстарица и разарача. На челу конвоја налазио се тегљач „Лек II" са својим капетаном Шајленбеком, а на првој дереглији иза тегљача пуковник Рикер. Везу између њега и тегљача одржавао је капетан Краус који је заузео место поред Шајленбека.

По пуковниковом наређењу конвој је узео курс према Северном мору. Шајленбек је вешто проводио дереглије кроз минска поља.

ОБИЧАЈИ У НАШИМ КРАЈЕВИМА

КАРНЕВАЛИ У ДАЛМАЦИЈИ

Покладе, весели дани пред почетак хришћанског поста (обично током фебруара), били су широм наше земље — као и код већине осталих европских народа, прилика за забаву и шале. Нарочито је било омиљено маскирање и прерушавање, уз игре, песме и разно сценско извођење у којем су учествовали и стари и млади. У разним нашим крајевима ови су обичаји и називани различито: **машкаре, черојице, звончари, бушари, куренти, комедијаши и сл.** Сви потичу из истих корена из прастарих, магијско-мистичких веровања. Нарочито су позната покладна весеља у медитеранским и средњоевропским земљама, уобличавајући се од времена ренесансе у познате **карневале.** Тако су се почели приређивати карневали и у нашим крајевима: у Далмацији и Истри, у Словенији и Хрватској. Развијени нешто на домаћим традицијама а нешто утицајем са стране, карневали су се раширили у скоро свим местима али су нарочито свечано приређивани у већим градовима. Данас их често организују из туристичких разлога, па чак и усред лета. Уз разне бројне личности и маске свих врста, обично је главни Карневал којег зову и Крњо, Пуст, Принц Карневал,

направљен од шарених крпа, сламе и украшених ситница коме се „суди" као кривцу за све могуће недаће, грехове и преступе. „Тужба", често у стиховима, у ствари је вешт сатирички осврт на разне згоде и незгоде сграђана. Све то изазива буру смеха, а онда се изриче „пресуда" и извршава „смртна казна": Карневал се веша, спаљује на ломачи или баца у море, што симболично представља победу над злим и злом уопште.

МИНИ КВИЗ

1 Како се зове држава у подножју Хималаја која се граничи са Кином и Индијом. На њеној територији налазе се највиши планински врхови на свету — Монт Еверест и Анапурна?

2 Да ли се птице дугих ногу и ружичаста перја, слична роди зове фламинго или фламенко?

3 Шта је нумизматизам?

4 Римски император који је живео од 98—117. године био је познат по томе што је много градио, нарочито на Балкану. Како се звао?

5 Шта је комета?

ОДГОВОРИ:

1) Непал, а његов главни град зове се Катманду; 2) Фламинго или пламенац; 3) То је наука која се бави проучавањем и сакупљањем старог новца; 4) Био је то Трајан и најпознатије грађевине су му: камени мост преко Дунава недалеко од Кладова, Трајанов пут десном обалом Дунава итд; 5) Комета је небеско тело које за собом оставља траг у облику репа.

АНЂАНИН

Када су енглесни бродови изронили из магле, Краус је био запрепашћен.

Пут је био опасан. Ипак, Краус није могао а да не примети како је дан био леп. Холанђанин се сложио и загонетно осмехнуо. **Само је он, навикнут на ћуди Северног мора, знао да је сунчан, прохладан дан поред обале овог мора, најчешће знак магле на његовој пучини. Од те магле он је много очекивао: дошао је на идеју да покуша, под окриљем магле, да уништи немачки конвој. Знао је да ће му у свему ићи на руку Рикерово и Краусово непознавање мора и пловидбе, што није било нимало чудно јер су они били инжењерци.**

Непун час пошто су испловили, дереглије су већ наишле на маглу. Лаке крстарице и разарачи, пловећи далеко испред конвоја, изгубили су се у њој. Пуковник Рикер је наредио Шајленбеку да врати конвој назад. Уместо да послуша, капетан је наставио да плови истим правцем. Истовремено, повећао је брзину.

— Шта то радите? — упитао је Краус строго.

— Морам измаћи конвоју како бих безбедније заокренуо! — умирио га је Шајленбек.

ПОРУКА ЈЕ ПРИМЉЕНА

Возећи лево-десно, капетан тегљача је под окриљем магле неприметно провукао конвој између немачких крстарица и разарача и усмерио га према енглеској обали. Рикер и Краус су се потпуно препустили његовој „сигурној" руци. Краус није ништа посумњао ни када му је Шајлебек рекао да се приближавају обалској зони и да је потребно да сиђе у кабину испод палубе и о томе радио-везом обавести луку из које су кренули.

Шајленбек је страховао да Краус не пође за њим у кабину, али овај није то учинио. **Док је капетан слао у етар податке о саставу и наоружању конвоја, и месту где се налазе, стално се осртао. Говорио је тихо и брзо. Поруку је изручио у даху, али не немачкој луци него — Енглезима! Обавештајна служба у Лондону одмах је ступила у дејство. Телефони су почели да звоне и после неколико минута са енглеске обале отиснуло се неколико разарача Краљевске морнарице.** Запловили су према конвоју.

Када су Енглези изронили из магле пред самим конвојем, Краус и Рукер су били запрепашћени. Ништа нису схватили јер је конвој по њиховом веровању требало да буде надомак матичне луке. На одсечно упозорење са енглеских разарача да се предају, Немци су одговорили митраљеском ватром. Шајленбек је тако нешто и очекивао па је благовремено склонио тегљач у страну. Неколико топовских плотуна са разарача били су довољни да дереглије оду под воду. Са њима је нестао испод површине мора и пуковник Рикер са штабом и челном четом инжењераца. Преосталих 900 Немаца се предало.

Шајленбек се укрцао на енглески разарач. За њега није више било повратка у Немачку.

М. Ђ.

НАША СРЕДЊОВЕКОВНА ПОВЕСТ

ПРИХОДИ ТВРТКОВЕ ДРЖАВЕ

Стефан Твртко „. . .по милости Господа Бога краљ Србљем, Босни и Приморју. . ." (1354—1391) створио је државу која је у то време била најјача на Балкану. Организација државе је по много чему личила на државу цара Душана. За време краља Твртка посебно су се снажно развијали трговина и рударство. **Најјачи рударски центри његове државе били су Крешево, Фојница и Сребреница и долина Лашве одакле су се највише вадили гвожђе, олово и сребро, што је и давало највише прихода држави чије су потребе стално расле. Приход Твртковe државе био је и „десетак", који су плаћали сељаци на зараду добијену од земље и стоке.** Овај порез су прикупљали посебно одређени чиновници. Следећи приход чиниле су царине које су плаћали трговци за робу коју су уносили у Тврткову државу. Царинска места су држали Дубровчани као закупци. Снажан извор државних финансија били су приходи од рудника који су давани у закуп, затим од ковања новца и, посебно, од продаје соли коју су доносили Дубровчани с мора или која је вађена у околини Тузле. Твртко је у државну благајну уносио и приходе који су се звали „српски доходак". То је дажбина коју су својевремено плаћали Дубровчани цару Душану, а после Душанове смрти

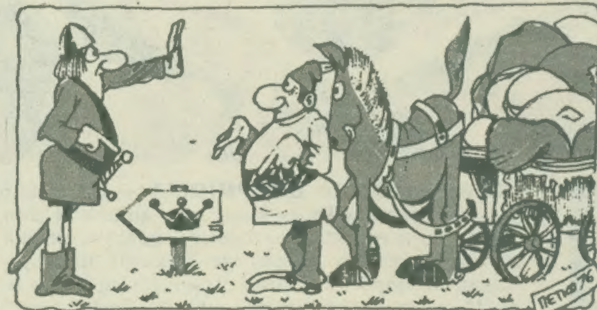

и распада српског царства, краљу Твртку, и која је износила 2000 перпера. **Дубровчани су плаћали и „могориш" у висини од 60 перпера за њиве и винограде у Конавлу. Дубровчани су Твртку плаћали, такође, и „стонски доходак" у износу од 500 перпера који су својевремено плаћали српским владарима.**

ПРЕДАЊА

МРАВИ — КОПАЧИ ЗЛАТА

Чувени грчки историчар Херодот пише да су Индуси који живе на северу Индије врло храбри и да су највећи вештаци у добијању злата и то захваљујући мравима који живе у једној тамошњој пустињи . . . Стари историчар каже да су ови мрави мањи од пса, а већи од лисице. Он наводи да се неколико оваквих необичних мрава чува на персијском двору.

Градећи себи пребивалишта у пустињском песку ови мрави избацују песак заједно са златом. Индуси до овог племенитог метала долазе излажући се смртним опасностима, јер сакупљено злато мрави љубоморно чувају и човека врло лако осете по мирису. Сем тога врло су брзи и ако га стигну, човеку готово нема спаса. Али, Индуси краду ово злато врло вешто. У крађе иду по највећој врућини, јер су тада мрави дубоко под земљом. Они упрегну три камиле у средини је женка која је скоро добила младунче а са стране су два мужјака. **Кад дођу до злата, Индуси брзо натоваре џакове и ставе га на камилу женку и одмах по чињу да беже, јер знају да ће се мрави брзо сакупити и кренути у потеру. Када осете да су им мрави у близини, Индуси отпуштају мужјаке јер они слабије трче, док камила женка мислећи на своје младунче врло лако умакне мравима заједно са Индусима и златом.** Према Херодоту ови домишљати Индуси врло су богати.

И чувени римски писац и историчар Плиније Старији пише о овим мравима у Индији упоређујући их са египатским вуковима.

И после Херодота и Плинија писало се о овим мравима. Тако Кристоф де Ту пише да је неколико оваквих мрава персијски шах поклонио 1559. године турском султану. А Дантеов учитељ, Брунето Латини, каже да овакви мрави живе у Етиопији и да тамошњи становници слично као и Индуси које описује Херодот долазе до злата користећи коње уместо камила.

Данас се сматра да је надахнуће за настајање оваквих легенди рад копача злата који у потрази за драгоценим металом морају често да „рију" земљу дубоко и упорно попут мрава.

СПАРТАК КРЕЋЕ НА РИМ

1

ЖИВЕ ИГРАЧКЕ ПАТРИЦИЈА — За младог роба Спартака слабо је ко у древном Риму знао, али дошао је дан кад је сваки патриције задрхтао и при самом помену његовог имена. Знало се да је дошао из севернogрчке покрајине Тракије и да је као роб у Капуи обучаван за борбе у арени. Причало се да је племенитог порекла али да је његова породица још пре више генерација пала у ропство. Кружиле су и гласине о његовом боравку у ужареној Нубијској пустињи где је радио у руднику злата. Па ипак, порекло Спартака, човека чије је име Римска империја добро упамтила, историчари ни до данас нису утврдили. Гладијатори су били робови, али о њиховој исхрани, здрављу и кондицији водила се изузетна брига. Наравно, не из хуманих разлога већ да би својом борбом на живот и смрт забавили своје римске господаре. Једног дана гладијатор Спартак се побунио: поубијавши надзорнике, он и његова 73 друга побегли су на Везув, брдо изнад Напуља.

2

„НЕЧАСНИ“ ПОСАО — Спартаковој групи одмах су се са свих страна придружили не само одбегли робови већ и „слободни људи с њива“ тако да је она из дана у дан постајала све бројнија и моћнија. Римске власти су једва успеле да сакупе око 3000 људи да пођу на побуњенике јер се хватање одбеглих робова није сматрало нимало „часним“ послом. Управо због тога Спартаку и његовим борцима није било тешко да растерају потеру која је пошла на њих.

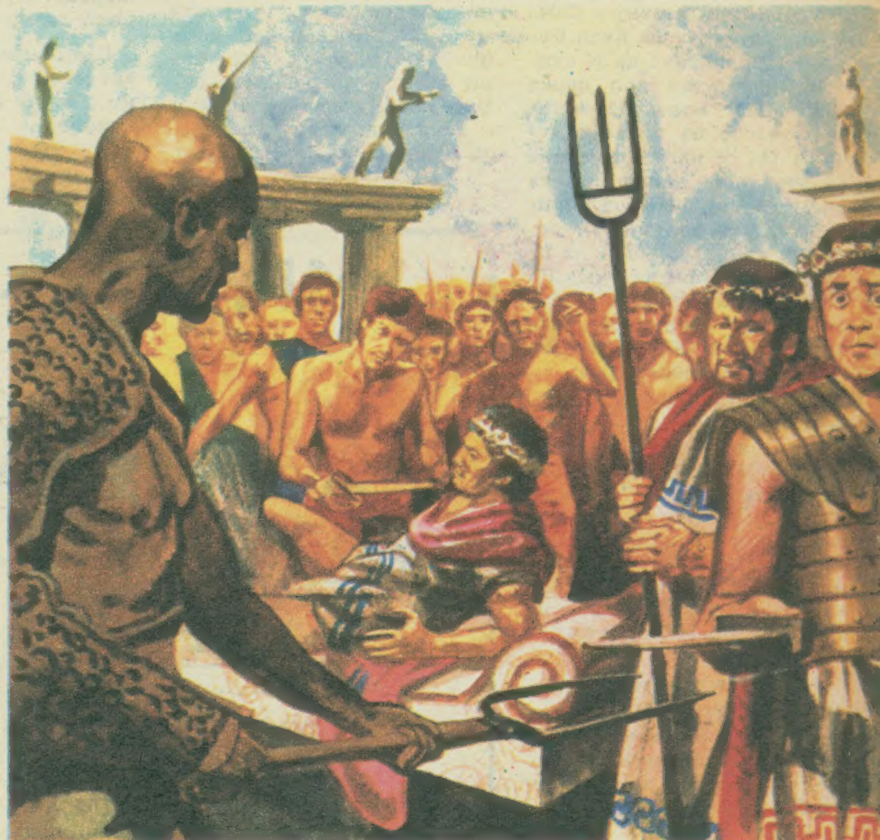

3

УЛОГЕ СУ ПРОМЕЊЕНЕ — Убрзо, Спартакова војска је бројала већ 40.000 људи! Бивши гладијатори су даноноћно обучавали нове регруте борбеним вештинама. Забринут, римски Сенат је на побуњеничку војску послао неколико својих легија али и оне су поражене, јужно од Везува. Своју победу побуњеници су прославили гостећи се по најбогатијим патрицијским кућама а робовласнике, познате по суровости, кажњавали су тако што су их присили да се у аренама боре као гладијатори.

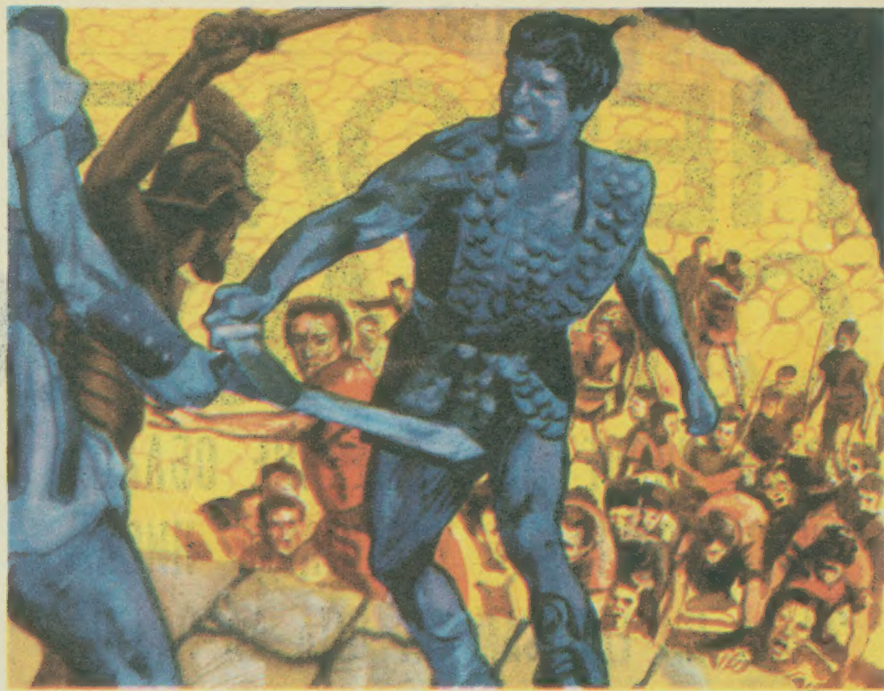

4 **ИЗМЕЂУ СЛОБОДЕ И МРЖЊЕ** — Све ово догађало се 73. године пре н. е. Читаве следеће године Спартак је држао у покорности целу јужну Италију а онда је одлучио да своју војску која је сад већ бројала 70.000 људи поведе на север. Намеравао је да се пребаци преко Алпа и тако омогући својим друговима да се врате кућама. При том није рачунао на то да је њихова мржња толико јака да ће они одбацити могућност да се докопају слободе да би уништили мрски Рим!

5 **ЗАМКА НА РТУ** — Дознавши за Спартакову намеру да се са војском пребаци на Сицилију и од ње начини стално уточиште, Римљани су одлучили да га блокирају на крајњем рту Апенинског полуострва. Тако се Спартак нашао између чекића и наковња: с једне стране био је живи зид који је чинило осам легија римског претора Марка Краса а с друге немирно море. Од бродова које су му обећали гусари није било ни трага ни гласа.

6 **СЕНАТ ПОЗИВА ПОМПЕЈА** — Па ипак, Спартак, изванредан тактичар и човек челичних нерава, није губио наду. Једне олујне зимске ноћи 72. године пробио је на најслабијој тачки римску линију и кренуо на север. У Риму је завладала паника. Сенат је похитао да из Шпаније позове у помоћ чувеног војсковођу Помпеја. Почеле су дотад највеће припреме за битку са робовима. Знајући да их чека сигурна смрт у мукама ако буду поражени, робови су били спремни да се боре до последње капи крви.

7 **СТРАВИЧНА ОПОМЕНА** — Ништа мање одлучни нису били ни римски војници, заплашени суровим дисциплинским мерама које су завели Помпеј и Крас. Одлучна битка одиграла се једног тмурног дана 71. године. После дугог и исцрпљујућег боја легије су савладале Спартака. Он сам, био је убијен али његово тело није пронађено. Шест хиљада преживелих из његове војске сурово је кажњено: њих су легионари разапели на крстове дуж пута који је спајао Капуу и Рим као стравичну опомену свим осталим робовима.

ПРИЧА ИЗ ЖИВОТА

НЕВОЉЕ С БАЛОНОМ

ИСПОД КОРПЕ МОЈЕ ЛЕТЕЛИЦЕ ОБЛАЦИ СУ СЕ ПРУЖАЛИ УНЕДОГЛЕД. НИСАМ ЗНАЛА НИ ГДЕ САМ НИ ШТА ДА РАДИМ.

Летење балоном била је једна од мојих великих жеља којих иначе нисам много имала јер сам са службеничком платом живела скромно. Ипак, једног дана чврсто сам одлучила да се винем у ваздух овом необичном летелицом. Међутим, то није било једноставно извести: за летење је била потребна дозвола, а ја је нисам имала. Могла сам да је добијем само ако прођем кроз обуку на аеродрому Кобелт, у близини градића Валкин у држави Њујорк.

Обука је била сложена, али нисам хтела да одустанем од своје намере.

ПАЗИТЕ НА ЖИЦЕ!

Инструктор којег сам добила, некадашњи пилот хеликоптера, извесни Вилијам Хјугс, био је велики заљубљеник у балоне. Свој посао је радио са жаром. Деловао је сталожено и излагао јасно и сажето. Поподне првог дана обуке приредио ми је изненађење: летење балоном. То ме је обрадовало.

Хјугс ме је дочекао на аеродрому с осмехом. Недалеко од места где смо сели на траву, укотвљена за кочеве, стајала је гондола балона, у ствари, корпа исплетена од прућа. Привезан конопцима за гондолу, изнад ње се њихао балон. Задрхтала сам од неког топлог, слатког узбуђења. Гледајући ту чудну направу, учинило ми се да се њоме може додирнути и само небо. Хјугс као да је погађао моје мисли.

— Балон није безазлена ствар, а летење њиме није излет! — упозорио ме је.

Нагласивши да ће ми за почетак пружити само најосновније податке о балону, објаснио ми је да су његови најважнији делови гондола за чланове посаде и балон испуњен гасом лакшим од ваздуха. Балон и гондола су спојени ужадима. О гондолу је обешен терет — врећице са песком. Балон се не може кретати у одређеном правцу јер нема ни погона ни кормила. Њиме се може управљати само по висини. Подиже се одбацивањем врећица са песком а приземљује испуштањем гаса из балона кроз сигурносни вентил или сигурносни шав. Хјугс ми је на крају напоменуо:

— Нарочито треба пазити да се балоном не удари о жице далековода. Због струје високог напона удес би био неизбежан!

Тога дана први пут сам летела балоном. Била сам опијена од среће. Спустила сам се без проблема. Инструктор ме је упознао са два инструмента у гондоли: пирометар, којим се мерила температура гаса у балону, није био исправан, док је брзиномер радио.

КАО У ВОЗУ

Дани су протицали готово неприметно. Са Хјугсом сам летела тако рећи свакодневно. При крају обуке имала сам већ дванаест часова летења и била дубоко убеђена да могу да летим сама у гондоли. Истог мишљења био је и Хјугс.

Узлетела сам по времену без сунца и јаког ветра. Са Хјугсом сам се договорила да се приземим после десетак минута.

— Ако се појави магла, одмах се спуштајте! — замолио ме је.

Гондола балона уз тресак је ударила у стари бор.

Висину сам ухватила нагло. Томе је највише допринео јужни ветар који је у међувремену почео да дува. Потискивао је балон према северу мимо моје воље. Занета призором испод себе нисам приметила да летелица хрли међу густе облаке. На жалост, када је балон улетео у њих ништа више нисам могла да учиним. Осећала сам се као у возу који мили кроз тунел. Срећом, ветар је био јак и извукао ме је из облака, боље рећи подигао изнад њих. Сада је видљивост опет била добра, штавише, обасјали су ме и сунчеви зраци. Брзо сам схватила да нешто горе није могло да ми се догоди: од облака испод себе нисам видела земљу нити сам знала где се налазим! Шта ако почнем да се спуштам и паднем на кров неке зграде или на жице далековода?

НА ВРХУ БОРА

Спуштање сам одлагала из минута у минут. Уместо десет, колико је требало да останем у ваздуху, бесциљно сам лутала небом већ четрдесет минута! Ухватио ме је страх' какав никад дотад нисам осетила. Била сам свесна чињенице да одлагање спуштања не води ничем и најзад сам почела да испуштам гас из балона, који је заронио у облаке. Срце ми се стегло док сам пролазила кроз њих. Та густа, беличаста маса стварала је у мени језив осећај безнађа. Затворила сам очи ...

Из облака сам излетела после неколико минута. Погледала сам према земљи и одахнула. Била сам изнад неких ливада.

Изненада, ветар ме је понео према једној удаљеној шуми. Чинила сам све што је било у мојој моћи да спустим балон на земљу. Нисам успела. Гондола је треснула у врх неког старог бора. Ужад су се уплела у гране и балон је остао да виси на дрвету. У свему је било и доста среће: пруће гондоле издржало је ударац и ја сам крај ове авантуре дочекала шћућурена на дну корпе. На земљу су ме спустили ватрогасци који су убрзо пристигли. Од њих сам сазнала да сам прелетела више од осамдесет километара. Рана на руци, моја једина повреда, није ме болела. Важно је било да сам остала у животу.

З. Брис

КАКО СЕ НЕКАД ПИСАЛО

СЛОВА НА ПЕЧУРКАМА!

Кнез Васа Поповић, рођен 1777. године у Бершићу, Нахији радничкој, „... научио је писати и читати самоучки, идући за стоком и пишући по оним белим печуркама што ничу под кладама ...“

Неки ГЕРАСИМ ЗЕЛИЋ, на пример, учио је да пише на липовој дашчици. И што би данас написао морао је и да избрише да би и сутрадан имао на чему да пише. А други, ЈАНИЋИЈЕ ПАМУЧИНА, учио је да пише на јасеновим корама и каменим плочицама.

У Лесковцу се све до пред крај 19. века писало на „песочама“. То су школске клупе у облику стола са ниском оградицом по ивицама табле. Ту би се насуо песак, поравнао летвом и на њему се учило писање кажипрстом. На исти начин писање се учило и у Куманову.

DIK BROWNE ХОГАР СТРАШНИ

У два по поноћи зачуо се бат корака и у собу је бануло неколико жандарма.

НЕПОДМИТЉИВИ ЈАКОБИНАЦ

— БОЉЕ НЕКА ПОГИНЕ КРАЉ НЕГО СТО ХИЉАДА ДОБРИХ ГРАЂАНА. ЛУЈ МОРА УМРЕТИ ЈЕР ФРАНЦУСКА ТРЕБА ДА ЖИВИ!... — УЗВИКНУО ЈЕ У СКУПШТИНИ МАКСИМИЛИЈАН РОБЕСПЈЕР. НИЈЕ НИ СЛУТИО КАКВА СУДБИНА ЊЕГА ОЧЕКУЈЕ.

Ујутро 27. јула 1794. године већ од 8 часова Француска революционарна скупштина Конвент — била је дупке пуна. На галеријама није било ниједног слободног места а ходницима су журно пролазили посланици: до почетка седнице остало је свега неколико минута.

Први говорник био је Сен Жист, одани сарадник Робеспјера, вође јакобинаца. Закаснели посланици нечујно су пролазили између клупа. У једној од њих седео је и Робеспјер.

СВЕ СЕ ОБИСТИНИЛО

Сен Жист је говорио бираним речима. Поменуо је расцеп међу јакобинцима и црне облаке издаје који су се наднели над француску револуцију. У Конвенту је владала гробна тишина. Неочекивано, мир је нарушио посланик Талијен. Упао је у дворану и још с врата почео да виче:

— Сен Жист вам је, вероватно, говорио да не припада ниједној од клика. Међутим, то није тачно! Свуда постоји раздор...

Иако је Сен Жист протестовао због ометања, председник Конвента се на то није обазирао. Талијен је изгубио дах, али му је у помоћ притекао други посланик Бијо-Варен. И његов говор је био ватрен. Када је поменуо реч „тиранин", цео Конвент је повикао у хору:

— Смрт тиранима!

Робеспјер је скочио са свог места и потрчао према говорници.

— Доле тиранин! — пратили су га узвици.

Пролазећи између клупа, затражио је реч. Председник је одбио да му је да, јер су се **завереници, велика група посланика, успротивила јер дати реч говорнику као што је био Робеспјер, макар и на десетак минута, значило је довести у опасност заверу!**

Максимилијану Робеспјеру је сада много штошта било јасније. Оно што је наслућивао — обистинило се. То је била завера против њега, против француске револуције, против народа, дакле, преврат... Још једном је покушао да изађе на говорницу. Ни овог пута му нису дали дозволу. Тада се окренуо према горњем реду клупа где су се налазиле његове најватреније присталице, али и они су седели непомични. Ван себе од беса, поново је потрчао према говорници. Зауставили су га. Почело је гушање.. Робеспјер се грчевито ухватио за ограду степеница и кркљајући обратио се председнику Конвента:

— Допусти ми, председниче разбојничке дружине, да последњи пут говорим, или ме убиј!

Талијен је прелетео погледом преко редова посланика и неприметно дао знак главом. Тада је устао посланик Луше и изговорио речи које су сви толико очекивали, а којих су се сви толико плашили као и самог Робеспјера.

— Предлажем да се донесе декрет о Робеспјеровом хапшењу!

Тог тренутка све се утишало. После једног минута, ћутање је уступило место новом жамору. Сви су се сагласили са Лушеовим предлогом. Декрет је одмах донет. Односио се и на Робеспјеровог брата Огиста и сараднике Сен Жиста и Кутона. Позвани су жандари да одведу ухапшенике. Када су се врата дворане затворила за њима, председник Конвента баци поглед на часовник. Било је већ подне.

— Објављујем паузу за ручак! — рекао је суво и устао.

НАРОД ПРОТИВ ВЛАДАРА

Робеспјер је био душа и мозак француске буржоаске револуције, љубимац народа, вођа јакобинаца, први човек Француске у тим бурним данима. Људи који су га у Конвенту тако сурово извргли руглу и донели декрет о његовом хапшењу, до јуче су се заклињали у њега, слушали га... шта се то догодило?

Прича о Робеспјеру, или Максимилијану Мари Исидору де Робеспјеру, како му је било право име, почиње, у ствари, 1780. године када је као тридесетогодишњи адвокат изабран за посланика Скупштине трију сталежа која је заседала у Паризу.

У то време почели су да ничу устанци у многим градовима и покрајинама. Таласање није мимоишло ни Париз. Краљ Луј XVI и краљица Марија Антоанета расипнички су трошили државни новац. Земља је запала у новчану кризу. Краљ је захтевао нове порезе али Скупштина трију сталежа није хтела да их изгласа због чега је дошло до сукоба између краља и Скупштине. Огорченом народу није много требало: стао је на страну Скупштине. Избиле су демонстрације, краљ је послао војску. Пала је и прва крв и револуцију нико више није могао да заустави.

Краљ је изгубио многа права, али није свргнут. Скупштина трију сталежа је укинута и уместо ње створена Уставотворна скупштина. Власт је припала буржоазији, али известан број напредних посланика није био тиме задовољан. Они су сматрали да револуција није изведена до краја и да је треба наставити.

НЕОПРОСТИВА ГРЕШКА

После дуге и исцрпљујуће борбе са посланицима из департмана Жиронде, који су штитили интересе буржоазије и краља Робеспјер је уз подршку јакобинаца и народа издејствовао у Скупштини декрет којим је краљ Луј XVI осуђен на смрт.

Јакобинци су дошли на власт и за неколико месеци реорганизовали војску, просвету, изменили друштвене односе...

А иза свега је стајао Робеспјер. Иако је био први човек Француске, за све време револуције становао је у скромној собици у једној париској улици. Свуда је одлазио и враћао се пешице. Живео је као обичан грађанин: нико га није чувао.

Јакобинска република је привела крају ликвидацију феудализма и уништила остатке средњовековних друштвених односа. С друге стране, иако се ослањала на подршку широких народних маса, није успела да удовољи свим захтевима сиротиње. Осим тога, у редовима јакобинаца почео је да се јавља раздор јер је већина јакобинаца, у ствари, припадала редовима буржоазије. **И најзад, Робеспјер је направио велику грешку.**

Бојећи се завере, успео је да протури закон по коме су револуционарни судови могли да осуде на смрт свакога за кога је постојала и најмања сумња да ради против револуције. Суђења су се вршила без саслушања и прикупљених доказа. У Француској нико више није био сигуран да ли ће осванути на слободи. Хапшење је значило — одрубљену главу!

То је била кап у препуној чаши. И дошла је седница Конвента кобног 27. јула 1794. године.

ДВА ХИЦА

Ухапшене робеспјеристе су спроводили у затворе. Максимилијан је упућен у Луксембуршки затвор, његов брат у Ла Форс, Кутон и Сен Жист у департмански Дом правосуђа. Чувари су одбијали да приме вођу револуције. Снужден колико и они, Робеспјер је захтевао да га спроведу у полицијску управу.

На вест о хапшењу Робеспјера, мањи део Парижана латио се оружја. Истакнути јакобинац Кофинал стао је на чело новог устанка. Устаници су успели да ослободе Робеспјеровог брата Огиста а затим и Сен Жиста и Кутона. А сам Кофинал је отишао по Максимилијана и готово на силу га извукао из затвора и довео у Градску већницу.

ОСЛЕПЉЕНИ СИНОВИ

После пада Смедерева 1439. године и пада српске деспотовине, и други син Ђурђа Бранковића, Гргур, постао је султанов заточеник. Када је откривена тајна преписка између деспота и његових синова, разгневљени Мурат II је наредио да се одведу у тамницу Токата, у Малој Азији и тамо за казну ослепе. Њихова рођена сестра, султанија Мара, сазнала је за ову наредбу и покренула небо и земљу да султан промени одлуку. Знајући њен утицај и углед на турском двору, Мурат II је повукао наредбу, али сувише касно. Љут на џелата што је толико пожурио са извршењем казне ,султан је наредио да се — и овај ослепи!

Робеспјеру се одмах учинило да у тој згради владају нека збрка и гужва. Људи су викали, препирали се, читали прогласе. Али да ли раде оно што треба? И шта, у ствари, треба радити? . . .

— Морамо упутити позив армији и затражити њену помоћ! — предложио је Кутон.

— У чије име? — упитао је Робеспјер.

— У име француског народа! — одговорио му је Кутон.

Већ је два часа по поноћи. Сен Жист примећује да је остало мало бранилаца пред већницом. Изненада, зачуо се бат корака на степеницама. Кораци су се приближавали просторији у којој је Робеспјер са сарадницима састављао проглас армији. Тада су се врата отворила уз тресак и у собу је упао посланик Бурдон, сав ознојен, а за њим и неколико жандарма. Врхом сабље показао је жандармима робеспјеристе које треба ухапсити, а требало је — ухапсити све. Неочекивано, одјекнула су два хица. Неко од жандарма је пуцао. Максимилијан се ухватио за главу и пао. Крв се разлила по поду.

МОРА ДОЧЕКАТИ КАЗНУ!

Окрвављеног и онесвешћеног Робеспјера журно су пребацили у Конвент. Поспане буржује није мрзело да усред ноћи устану из кревета да би се насладили призором — свргнути непријатељ је умирао.

— Гледајте, ено краља! Зар није леп?! — добацивали.

— Ево Цезара!

Рањеног вођу јакобинаца унели су у једну од соба у Комитету јавне безбедности, ставили на сто, а под главу му гурнули сандук са буђавим корама хлеба.

У шест часова изјутра другог дана преврата, 28. јула 1794. године, у собу је брзим кораком ушао један официр. Наредио је да се ухапшени спроведу у другу зграду. Обратио се хирургу који је дошао с њим.

— Добро превијте Робеспјерову рану. Хоћу да дочека казну коју је заслужио.

Рана је била брзо превијена. Када му је један од радозналаца, видећи да никако не може да се сагне да би навукао чарапе, помогао у томе, Робеспјер је тихо рекао:

— Хвала вам, господине!

Окупљени су помислили да је полудео: већ одавно у земљи се нико није ословљавао са „ви", нити је изговорена реч „господин", која је подсећала на доба краљева. Али, Робеспјер је био при чистој свести и јасно је изразио оно што је мислио. Овим речима хтео је да каже како револуција и република више не постоје.

Максимилијан је, са групом сарадника, погубљен тога дана, у шест часова увече. Тиме је догађај, познат у историји као термидорски преврат, био завршен.

М. Т.

СПАСЕНИ ОД ПРАШИНЕ

МНОГИ УМЕТНИЧКИ ПРЕДМЕТИ И РЕТКЕ СТАРИНЕ ЛЕЖЕ БАЧЕНИ НА ТАВАНИМА И У ПОДРУМИМА КУЋА. ВЛАСНИЦИ ТЕК НА АУКЦИЈАМА ОТКРИВАЈУ ЊИХОВУ ПРАВУ ВРЕДНОСТ.

У канцеларију, препуну старих, скупоцених предмета познатог француског аукционара Жана Лелијевра, ушла је једног дана жена подмаклих година, доста скромно одевена. У руци је носила похабану торбу. Пошто се представила стидљиво је понудила пословном Лелијевру списак ствари које је имала у својој кући. Објаснила је да жели да их прода због оскудице која ју је притисла под старост.

Лелијевр је прелетео погледом преко списка и одмах утврдио да се ради о вредним предметима и да ће жена за њих добити приличну своту новца. Таман је хтео да јој то објасни, кад жена извади из торбе један замотуљак. Ставила га је на сто и развила. Пред аукционаром се указао златни стратер, средство плаћања македонске државе из времена владавине Филипа II, оца Александра Македонског!

— Могу ли за ово добити бар двеста франака? — готово молећиво је упитала старица.

Аукционар поскочи са столице. Двадесет франака! Шта то ова жена прича?

— Више, госпођа! Више! Неколико хиљада!..

Жена је помислила да се Левијевр шали, али када је ускоро на аукционој продаји за стратер добила око шест и по милиона старих динара, било јој је јасно да није у питању никаква шала.

НИШТА БЕЗ СЕНЗАЛА

Случај ове жене није усамљен. Многи уметнички предмети и ретке старине леже под наслагама праши не на таванима и подрумима кућа, а да њихови власници и не знају њихову праву вредност. Штавише, продају их будзашто и тек када оне доспеју у руке оних који се баве купопродајом старина и сваку ствар носе на стручну процену от крије се њихова права вредност. Такви се предмети касније износе на аукциону продају и за њих добија право мало богатство.

А на аукцијама се може продати и купити све — од игле до локомотиве! У Француској и Енглеској оне су посластице за одређени број људи јер гледати и слушати једну такву лицитацију право је уживање. Атмосфера је нарочито напета ако се продаје реткост милионске вредности коју жели да има у својој колекцији више учесника у надметању. Добија је онај ко више плати.

Аукциону продају води брокер или сензал. Он је главна личност за све време аукције, извикује понуђену цену за уложену ствар, бучно објашњава присутнима коме је изложена ствар припала и која јој је „вредност", подиже „температуру" у дворани ... Међутим, погрешно је веровати да су сензали шарлатани. Напротив! **Сензал не може да буде свако. Онај ко жели да добије ово звање мора да испуни одређене услове: да има три године искуства као помоћник неког овлашћеног аукционара, положен усмени и писмени испит из права и историје уметности, практичан испит из аукционарства и положену заклетву пред судом.**

Сензал не сме на аукционим лицитацијама да купује или продаје за себе, а нарочито да обмањује купце. Он је гарант купцу за купљену ствар у наредних тридесет година и дужан је да му врати новац који је купац дао уколико предмет не поседује нешто од својства саопштених у току аукционе продаје!

НЕМА ПОДВАЛЕ

Некад су аукције биле место највећих подвала. Али једног дана 1555. године Дијана од Поатјеа, пријатељица француског краља Анрија II, слушајући на тргу Шатле лажи једног сензала, гневно се побунила због овако недоличне преваре. Замолила је краља да томе стане на пут, што је овај и учинио. Отада су обмане на аукцијама постале права реткост, а данас су незамисливе!

Свака аукција се најављује у штампи. При том се тачно описују предмети који ће се излагати продаји. Ово се чини зато да би се што више људи привукло на аукцију, али и да би заинтересовани знали шта ће се продавати. Од добре рекламе зависи и успех аукционе продаје. Многи су на аукцијама купили за почетну цену вредне ствари баш зато што аукција није била бучно најављена па њој нико није ни присуствовао.

Аукција има своје обичаје и своја правила. Ипак, једно правило јој је посебно свето — никад не обмањивати купца!

Ј. Ш.

КО ДАЈЕ ВИШЕ?...

АУКЦИЈА је продаја јавним надметањем (лицитацијом). Врши се непосредно од стране произвођача или посредничких организација, државних органа и установа. Попис АУКЦИОНЕ РОБЕ која ће се одређеног дана изложити продаји путем аукције, штампа се у АУКЦИОНОМ КАТАЛОГУ. Тако купци унапред знају шта ће се на некој аукционој продаји нудити па се према томе опредељују за долазак на лицитацију. Аукциону продају води БРОКЕР (СЕНЗАЛ). За продату робу издаје се потврда.

Ђакомо Пучини

1 **НЕПОСЛУШНИ ДЕЧАК** — Ђакомо Пучини, славни италијански композитор чија се дела често изводе и на нашим оперским сценама, рођен је 22. децембра 1858. године у малом граду Лука. Пошто је потицао из породице која се већ генерацијама бавила музиком, било је сасвим природно, бар тако су мислили његови родитељи, да и он постане професионални музичар. Међутим, показало се да мали Ђакомо не мари за музику. Због музике он ће једног дана напустити родитељски дом.

2 **ЈОШ НИЈЕ КАСНО.** — Пошто је после жестоког опирања Ђакомо најзад пристао да се упише у музичку школу, и он и његови родитељи били су несрећни. Он, што ће морати да се бави музиком коју није волео, а његови родитељи што су већ почели да губе наду да ће научити „пристојно“ да свира. Сасвим неочекивано, до промене је дошло кад је Ђакомо доспео у руке професора Карл. Анђелонија који је успео у дечаку да пробуди љубав за музиком.

3 **АИДА ЈЕ ОДЛУЧИЛА** — Пучини је биб младић када је први пут чуо Вердијеву оперу „Аида“. Ово дело оставило је на њега снажан утисак да се више није двоумио: решио је да се посвети компновању опера. Са двадесет и две године, много амбиција и енергије, али мало новца, Ђакомо је 1880. године напустио родитељску кућу и уписао се на конзерваторијум у Милану. Ту је упознао угледног композитора и професора конзерваторијума Амилкара Понкјелија који ће му и помоћи да закорачи у свет опере.

4 **ПРВА ОПЕРА** — Са 25 година Ђакомо Пучини је завршио конзерваторијум. Сад је имао довољно знања и воље да напише своју прву оперу али не и довољно новца да плати писање либрета (текстуалног дела опере). У пемоћ му је притекао професор Понкјели замоливши једног од својих пријатеља да бесплатно напише либлема Пучини се решио након познанства са чувеним издавачем
блема Пучини се решао након познанства са чувеним издавачем оперских дела Титом Рикордијем.

ПОСЛЕДЊИ ГОНГ

5 **НАЈЛЕПША ПАРТИТУРА** — После великог успеха опере „Боеми", Пучини се са великим жаром бацио на писање нове опере „Тоска". Као целина ова музичка прича о несрећној љубави певачице Toске и сликара Каварадосија заостаје знатно са „Боемима" али се зато у њој налазе најлепше странице Пучинијеве партитуре. Чувена арија Каварадосија из последњег чина опере одише истовремено невероватном топлином и драматичношћу.

6 **БАЈКА О ПРИНЦЕЗИ** — Последње Пучинијево дело „Турандот" говори о окрутној принцези која нове просиоце шаље на губилиште. За разлику од претходних, ова опера није солистичка већ хорска. Компонујући је, Пучини с великим жаром проучава културу старе Кине, чак и цртеже и фотографије старих кинеских инструмената: „Турандот" је по некима најбоље уметничко дело, прожето оријенталном музиком а кинески гонг и многе удараљке необично дочаравају амбијент. Али, Пучинија је задесила смрт пре него што је успео да је заврши — умро је 19. децембра 1924. године.

7 **ЧУВЕНИ „БОЕМИ"** — После успеха које су доживеле његове прве две опере „Вили" и „Едгар", Пучини је одлучио да се настани у малој сеоској вили у околини Луке. Тек ту је могао, неометан од других, да се потпуно посвети раду. Једно за другим настају многа дела. Између осталог, Пучини компонује и оперу „Манон Леско" чији је либрето написан по новели француског романсеријa Марсела Превоа. Најбољим Пучинијевим делом сматра се опера „Боеми" која говори о животу париских уметника.

8 **МАДАМ БАТЕРФЛАЈ** — За време боравка у Лондону, Пучини је гледао драму чија ће га главна јунакиња, мала јапанска гејша по имену Чо-Чо-Сан, инспирисати да 1904. године напише оперу „Мадам Батерфлај". Посебну драж овог дела, које је на премијери у Миланској скали доживело потпуни неуспех, чине стилизовани елементи јапанског фолклора. Веома утучен због неуспеха, Пучини је по наговору Тита Рикордија повукао партитуру из Скале, прерадио је и — доживео незапамћен успех!

НАШИ СЛИКАРИ И ЊИХОВА ДЕЛА

ПОРТРЕТ КОЈИ ДИШЕ

ИАКО СЕ СТОЈАН АРАЛИЦА ПРАВДАО ДА НЕМА ВЕЗЕ СА САРАЈЕВСКИМ АТЕНТАТОМ, МОРАО ЈЕ ДА ПОЂЕ У ПОЛИЦИЈУ. А ОНДА СУ ЖАНДАРМИ ПОЧЕЛИ ДА МУ ПРЕТРЕСАЈУ ПРТЉАГ...

Једног дана крајем 1905. године у малу школу у Брестачу, близу Руме, дошао је надзорник Шулек. Обилазећи школу, у учионицама је запазио окачене необично лепе слике. Када је сазнао да их је радио сеоски уча, био је веома изненађен.

— Па шта ви овде радите, човече, — рекао је двадесет двогодишњем учитељу. — Напишите молбу сремској жупанији да вам одобри стипендију за студије сликарства у Минхену. Ја ћу вам помоћи, штета да такав таленат пропадне.

Тај млади учитељ, Стојан Аралица, све слободно време проводио је сликајући природу, цвеће или портрете мештана на платну или папиру, а често и по зидовима.

Захваљујући Шулеку сан младог Аралице одједном се обистинио: обрео се у Минхену са скромном уштеђевином и малом стипендијом али са огромном вољом да научи што више.

ЗА СВАКУ ПОХВАЛУ

Средином 1914. године, после сарајевског атентата на аустроугарског престолонаследника Франца Фердинанда и његову жену, Аралица је ухапшен у Минхену. Немачке власти посумњале су да је могао бити умешан у атентат јер је у просторијама Удружења студената, чији је он био председник, пронађен један плакат на којем су српским језиком биле исписане родољубиве пароле. Неко је то саопштио полицији.

— Најтеже је сликати децу и нашминкане девојке јер личе као јаје јајету.

Док је у згради полиције са зебњом ишчекивао шта ће се десити, у собу је изненада ушао један млад Немац кога је Аралица одраније познавао. Инспектор је затражио од младића да преведе на немачки текст који је био исписан на плакату.

Готово је са мном, помислио је Аралица.

Млади Немац је неколико тренутака гледао у плакат. А онда, полако сричући и пуцкетајући прстима као да тражи најбољи израз почео је гласно да преводи:

— Моле се студенти да дају добровољни прилог за Црвени крст у новцу или у одевним предметима ...

Аралица га је запањено слушао. Младић, у ствари, није прочитао текст који је био исписан на плакату. Замуцкујући, тобоже да би пронашао праве речи он је измишљао добровољне прилоге, Црвени крст ...

После 24 сата Аралица је пуштен из затвора уз извињење да је направљена грешка јер „такав“ плакат може бити само за похвалу“.

СТОЈАН АРАЛИЦА рођен је у Шкарама у Лици, 1883. године. После завршене учитељске школе, пет година проводи у Брестачу а затим одлази у Минхен где учи сликарство на Академији ликовних уметности. По завршетку наставља студије графике у Прагу. Поред студијских путовања по Шпанији и Северној Африци, боравио је у Риму и Фиренци, а од 1925—1933. у Паризу. Касније је живео у Загребу а од 1941. у Београду. Био је професор на Академији ликовних уметности у Београду.

Називају га „сликарем светлости“ јер су му омиљене боје оранж и љубичаста које преовлађују на његовим сликама. Сликао је пејсаже, портрете а највише цвеће за које каже да је „распојасано бојама.“

Први пут је излагао у Загребу 1919. године а касније је имао многобројне изложбе у земљи и иностранству. Добитник је Октобарске награде града Београда за 1959. годину, Седмојулске награде за животно дело 1963. и Награде АВНОЈ-а 1973. године. Редован је члан Српске академије наука и уметности.

— Веселе сам природе и зато су моје слике препуне разних боја. Где их налазим? Па, у себи!

ВРАТИ ДУГ, ПРИНЧЕ!

Неколико месеци пре овог догађаја Аралица је портретирао баварског принца Лудвига Фердинанда који је по професији био лекар. Завршени портрет принц је одмах откупио, као и једну слику на којој је приказан Дубровник. Али 300 марака, колико је требало за њу да плати, заборавио је да да младом уметнику.

Уто је избио први светски рат и Аралица је морао да отпутује за Загреб. Пре него што је пошао, одлучио је — тражиће од принца новац који му дугује. Написао му је љубазно писмо у којем га је, као случајно, подсетио на неплаћену слику.

После неколико дана примио је писмо од принца Лудвига у којем се овај извињава што је заборавио на своје обавезе. И наравно, послао му је 300 марака — и то у злату.

Већ првог дана боравка у Загребу Аралица је опет био ухапшен. Ништа му није помогло што се правдао да нема везе са сарајевским атентатом. Морао је у полицију. Али, пре него што су га повели полицајци су почели да му претресају пртљаг. И били су не мало изненађени када су међу сликарским палетама и бојама овог „сумњивог“ студента пронашли љубазно писмо принца Лудвига Фердинанда.

— То је један мој пријатељ, дуговао ми је неке паре — немарно је рекао Аралица запањеним полицајцима.

Због тог писма они су га, уз сва могућа извињења одмах пустили.

ПОЛА ВЕКА СА КАРИН

Од неколико хиљада слика које је урадио током седам деценија Аралица издваја један портрет који је, како сам каже, за њега био судбоносан.

У Паризу, где је провео неколико година, једног дана, у мају 1926. године упознао је младу шведску лепотицу Карин. Аралица је позива да му позира за портрет, одушевљен њеним бледим лицем, светлим очима и косом.

— Апстрактно сликарство ослобађа уметника од чврстог држања уз природу а чее то — скрива и незнање.

— Позирала сам му свега два-три пута! А онда смо се венчали — каже Карин која данас има 75 година. — Била је то љубав на први поглед. Само, Стојан није био задовољан тим портретом, преправио га је касније.

То случајно познанство недавно је прослављено „златном свадбом“. Јер, тај „портрет“ који дише, смеје се и весели већ 50 година је у браку са познатим сликарем.

— И „Жена са сламним шеширом“ која се налази у Спомен-збирци Павла Бељанског, у Новом Саду, такође је портрет моје супруге. Она ме је увек инспирисала — каже Аралица.

Могао би Аралица још много да исприча, али уз смешак вели:

— Ако кажем нешто што је већ познато из мог живота, наћи ће се неко да ми пребаци како сам већ остарио па понављам ствари!

Б. Јеремић

ПРИРОДА У ТЕЛЕВИЗОРУ

Питали недавно Аралицу да ли код куће има телевизор у боји.

— Не, још га немам, али кад остарим, свакако ћу га купити — одговорио је познати мајстор. — Кад више не будем могао да одлазим у природу, набавићу тај телевизор и тако обојени свет преселити у собу.

ДУГОВЕЧНОСТ

— У мојој породици сви су дуго живели — каже деведесет трогодишњи Стојан Аралица. — Отац ми је умро у 99. а деда у — 117. години. И то не „природном смрћу“. Прескачући неки плот пао је и ударио главом о камен.

ШТО ДА НЕ!

Једном је Аралица причао Грги Новаку, нашем познатом историчару, о свом давном сусрету са Јосипом Штросмајером (1815. до 1905). Грга га гледа с неверицом па ће одједном:

— А да ниси, можда, разговарао и с Краљевићем Марком?!

ТРОНОГИ ИЗ П

Он ћути, није брз, не може да лови, али је зато прави мајстор у лоповлуцима. Увек је тамо где га нико не тражи! — замишљено је говорио трапер.

Обалом Сребрне реке која се ломи кроз кланце Стеновитих планина јахали су Тони, шеснаестогодишњи син ранчера Елвуда, и Ли Сајмон, главни надзорник на његовом ранчу. Пратила их је Квини, керуша фокстеријер.

— Погледај, Ли! — изненада узвикну Тони. — Квини је пронашла штене којота!

За керушом је, кевћући и заносећи се на нејаким ногама, трчало штене. Квини се окренула и искезила зубе, али не нападе којотово младунче. Тони је покушао да га ухвати, али оно се бранило, огребало га шапама и ујело за палац. На крају је ипак успео да га поклопи ћебетом.

Дечак и надзорник затворили су штене у кавез за пилиће око две стотине метара далеко од куће. Претпостављали су да ће мајка младунчета сигурно пронаћи изгубљено штене, па су кавез оплели жицом да га звер не би прогризла.

— Нећу јој поставити кљуса! — рече Ли. — Којоти су опрезни и лукави. Тек кад зверка буде два-три пута дошла код малог и уверила се да он није обична замка, поставићу гвожђа. Ако то учиним сад, сигурно ће осетити.

Док су дечак и надзорник били заузети малим којотом, керуша Квин цвилећи је лутала око куће. Тражила је својих пет младунаца, али њих нигде није било. Квини је била расни фокстеријер, али не и њена штенад, па је ранчер наредио једном каубоју да њен пород баци у реку. Сад је Квини била очајна. Завукла се у гомилу набацаног дрвета за ложење јер је осетила да је њену штенад побио човек.

У СТУПИЦИ

Кад је пала ноћ, ухваћени млади којот почео је тужно да завија. Квини га је чула и дошуњала се до кавеза. Жица за керушу која је упознала људске навике и вештине није била несавладива препрека. Развукла је жицу, прогризла кавез и одвела штене у скровиште у гомили дрва.

Ујутру је пред празним кавезом Ли зачуђено вртео главом.

— Нисам досад чуо да је неки којот напао жицу...

Без своје штенади, Квини је усвојила младог којота. Дојила га је, лизала га и нежно превртала у игри. Штене се ћутке покоравало инстинкту који му је наређивао да не излази из скровишта и не пушта гласа од себе. Квини је имала много млека, а којот добар апетит. Растао је брзо. Ускоро је Квини почела свом посинку да доноси и месо. Први пут у животу ова паметна и храбра керуша почела је да поткрада човека: пљачкала је кокошарник.

Тек кад је навршио четири месеца, којот је једне ноћи, први пут напустио скровиште. Од тада је сваке ноћи пратио керушу до кокошарника који је био само тридесетак метара далеко. И на најмањи сумњив шум бежао је у гомилу дрва.

Закључивши да кокоши односе преријски пацов, надзорник је око кокошарника поставио неколико малих, али оштрих кљуса за ситну дивљач. Једне ноћи, док је пратио помајку до кокошарника, којот је упао у ступицу и она му је зграбила десну предњу шапу. Безуспешно је покушавао да прегризе гвожђе, али је само искрвавио чељусти. Тресао је замку свом снагом и осећао како му кости пуцају. Квини је покушавала да му помогне, копала земљу око кљуса, гризла гвожђе, и све је било узалуд. Кад је небо почело да бледи, младог којота обузе још већи страх. Дохватио је зубима заробљену шапу, прегризао је и, скакућући на три ноге, дао се у бег. Квини је трчала за њим преко пет миља, али даље није могла. Као пас, била је нераскидиво везана за ранч. Стала је и тужно завијала за усвојеним сином који је, иако на три ноге, брзо трчао према кањону у Стеновитим планинама.

УХВАТИЋУ ТЕ!

Трапер Џереми Лум је зачуђено гледао у штап са удицом. Пре четири сата, кад је отишао у шумарак по суве гране за ватру, наслонио је удицу о зид брвнаре. Сад је штап лежао на земљи, а венац са рибама које је наловио у Сребрној реци је нестао. Саже се и погледа у земљу:

— Којот! — узвикнуо је кад је прочитао трагове. — И то којот са три ноге!

Трапера је изненадило што се један којот, и то инвалид, усудио да приђе прагу човечијег дома. Прешао је погледом по околини и угледао којота како у смешним скоковима, на три ноге, бежи низ прерију.

— Ухватићу те, Троноги! — довикну за њим разљућени трапер.

Кад је јесење поветарце заменио ветар са Стенови-

ЦРТИЦЕ ИЗ ИСТОРИЈЕ

ЛАТАС У ЦРНОЈ ГОРИ

Омер-паша Латас и Осман-паша Скопљак донели су план да нападну Црну Гору која им је одувек била трн у оку, а нарочито због помагања херцеговачких устаника. Када су Црногорци, после победе у Жабљаку, новембра 1852. године, са његових бедема однели на Цетиње пет топова као трофеј, турске паше су уз пристанак султана кренуле с војском на Црну Гору с намером да прво нападну брђанска племена, Пипере и Бјелопавлиће и пресеку њихову везу са осталим Црногорцима.

Војска Осман-паше Скопљака из Скадра удари на Пипере и Мартиниће, али у бици на пиперској страни доживи тежак пораз. Четири стотине Пипера носише се два дана с Турцима и запленише им чак и комору. Глас о овој победи брзо се рашири и Пипери, заједно с Кучима и Ровчанима, коначно разбише Турке и натераше их у бекство према Спужу и Подгорици. Бјелопавлићи су такође пружили жесток отпор, убили Фериз-бега, чувеног турског јунака, и непријатеља одбацили натраг.

Ове црногорске победе нису омеле Омер-пашин план који је својих 60.000 војника распоредио тако да је нападао Црну Гору с пет страна: од Зете, Бара, Црмнице, Никшића и Требиња. Насупрот огромној турској војсци стајало је само 4000 Црногораца. Тако је почео рат који је историја забележила као „Први Омер-пашин поход на Црну Гору 1852—53. године“.

На све стране су Црногорци пружали жилав отпор, али надмоћни Турци су постепено стезали обруч. Заузели су већ Грахово, један део Црмнице и Брда и наумили да освоје манастир у Острогу, спале мошти светог Василија и тако оскрнаве највећу црногорску светињу. Сазнавши за ову намеру, књаз Данило нареди војводи Мирцу да са 48 браћа одбрани манастир. После више дана тешких борби, када је снага браниоца била већ на измаку, стигне црногорска војска у помоћ и успе да одбије турски напад.

Овај подвиг није битно утицао на ток ратних операција. Турци су наставили да стежу обруч, а у Црној Гори је било све мање одраслих мушкараца способних за борбу. Пушку су носили сви мушкарци од 13 до 60 година. Зато је књаз Данило био приморан да затражи хитну помоћ Русије и Аустрије које су се заузеле код турског султана, па је Омер-паша морао да повуче војску на линију Спуж — Подгорица.

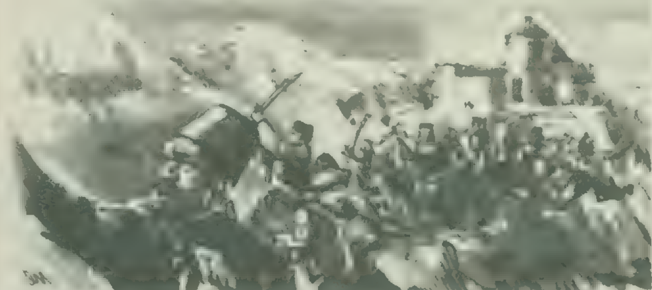

ИЗ НАШЕ ПРОШЛОСТИ

У стара турска времена **„... каване су биле нека врста ниских и мрачних дућана са миндерлуцима око зидова, застрвеним асурама и сиџадетима, на којима су седели гости са дугачким чибуцима или наргилама у рукама и по читав дан пили каву. Кава је кувана или у оџаку или на мангалу, па се сипала у филџане и стављала у зарфове. У кавaнама је увек владала мртва тишина, само би се чуо глас онога који би нешто казивао. Тихо, тромо и лењо проводили су Турци у овим кавaнама највећи део живота. . .“**

Два устанка су збрисала читаве градове, а са њима и турске кафане. Али тек што су шаре умукле и престала јека јатагана, а 10. септембра 1816. године пише Стева Живковић Телемак из Засавице у Беч

РЕРИЈЕ

тих планина а земљу прекрио снег, Лума је позвао ранчер Елвуд.

— Опет се појавио онај сиви вук, Џереми! — рече ранчер. — Као и прошле године, снег и зима потерали су га из планине. Опет пустоши! Заклао ми је већ десетак говеда а пре неки дан је растерао цело крдо. Треба да га убијемо и надам се да ћеш ми помоћи. Организоваћемо хајку...

— Тебе мучи сиви вук, а мене троноги којот! — прекину га трапер. — Чудна звер. Поткрада ме већ три месеца. Стално га вребам, пратим га по трагу, а угледао сам га само три пута. И увек ми је заварао траг.

Накострешене длаке и искежених зуба, млади којот без једне ноге одлучно је стао између помајке и великог вука.

— Троноги којот! — узвикну Елвуд и исприча ловцу како је у замци поред кокошарника пре неколико месеци нашао шапу једног младог којота.

— То је најмудрија звер коју сам икад срео — замишљено је настављао трапер. — Његова снага је у томе што је свестан своје слабости. Остали којоти кевћу док трче по брежуљцима, урлају кад је месечина. Он ћути. Није брз, не може да лови, али је зато прави мајстор у лоповлуцима. Пре две недеље ми је из колибе украо срнећи бут. Мора да је негде добро упознао људе. Осећам, кад год га тражим, да се он мудро крије негде поред моје брвнаре, или своје куће. Увек тамо где га нико не тражи!

Џереми Лум се ускоро уверио да није погрешио.

ДВОЈИЦА НЕПОМИЧНИХ

Троноги је у међувремену сваке ноћи посећивао помајку Квини и састајао се с њом у гомили дрва где је уз њу провео детињство.

Једном су у заједничком трагању за добрим залогајем наишли на остатке телета кога је из стада одвукао велики сиви вук. Квини је прва нањушила месо и хтела да се одмах баци на њега, али се троноги испречио испред ње и дивље искезио зубе. Затим је дуго кружио око остатка телета, застајкујући и њушећи. Никада није ни на трен заборивао мирис замке и људских руку. Кад се уверио да око меса нема гвожђа, позвао је Квини на поноћну вечеру.

Ујутру је Џереми наишао на то место и по траговима тачно прочитао шта се догађало.

Друге ноћи Квини је у боровом шумарку нањушила и угледала преријску кокош која је висила о једној грани. Скочила је да је дохвати, али је Троноги бесно насрнуо на њу. Ударцем рамена Троноги је наредио помајци да га следи и вратио се с њом у скровиште.

Међутим, Квини није заборавила преријску кокош. Следеће ноћи, пре него што је дошао Троноги, отрчала је у боров шумарак. Кокош је још висила о грани. Керуша скочи, зграби кокош и кад с њом паде на тле звекну кљусе и зграби јој ногу.

Квини није ћутала као некад Троноги. Урлала је од бола, дозивала у помоћ, покушала да ишчупа ногу, али све је било узалуд. Три сата очајнички се борила за слободу, а онда је изненада чула необичан шум иза себе. Окренула се. Пред њом је, ужагрених очију и накострешене длаке, стајао — велики сиви вук. Квини је знала да јој сад нема помоћи.

Али, Квинно цвилење чуо је и Троноги и појурио у боров шумарак. У часу кад је сиви вук закорачио према керуши да јој прегризе гркљан пред њим се створио млади којот без једне ноге. Накострешене длаке и завонутих губица одлучно је стајао између помајке и вука. Вук је био збуњен. Још никад се ни један којот није супротставио једном вуку. Којот је кукавица...

Сиви вук у луку обиђе којота. Хтео је да закоље керушу, али Троноги му то није допустио. И он је кружио између Квини и вука. Најзад, вук се баци на којота, али се зверка-инвалид спретно измаче и опет се, искежених зуба постави пред помајку. Вук је на то побеснео. Јуришао је злокобно шкљоцајући вилицама. Троноги је већ крварио из неколико рана. И вуку је било раздерано једно уво. Троноги у једном часу борбе застаде, укочи се и изазва вука да још једном скочи на њега. Овога пута није покушао да избегне зубе. Напротив, свом снагом сударио се с нападачем. Обојица су пала на страну и у том часу шкљоцнула је велика железна замка и чврсто стегла вучју ногу. Али, битка још није била окончана. Вукући замку с ланцем, вук је и даље нападао, а Троноги срчано бранио немоћну Квини.

Сутрадан је на поприште стигао Џереми Лум који је у шумарку и поставио замке. Угледао је мртвог вука. И Троноги је био непомичан. Жива је била једино Квини. Јечала је тешко дишући и с времена на време лизала којотову крваву њушку.

Трапер је дуго гледао трагове борбе и крви у снегу.

— Никад више нећу пуцати на којота! — размишљао је носећи рањену Квини према Елвудовом ранчу.

А. Р.

МОЗАИК

НАПОЛЕОН И КОНЗЕРВЕ

Ко зна кад би конзерве биле пронађене да Наполеон није имао великих тешкоћа са исхраном својих армија док је освајао Европу. Тоне намирница су секвариле и војници су често гладовали. Зато је Наполеон понудио велику своту *новца проналазачу који буде открио начин* за вишемесечно чување хране. Никола Апер иако није био научник дао се на посао јер је већ експериментисао са воћем у стакленим теглама. Пошто стакло није подесно за транспорт, Апер је покушао са гвозденим посудама, али је одустао због рђе. Најзад се досетио да гвожђе поцинкује и тако је пронађена конзерва. Месо и поврће херметички затворени у такве посуде укрцао је на брод који је пловио шест месеци. После тог времена храна је била исправна. Апер је 1810. године добио Наполеонову награду.

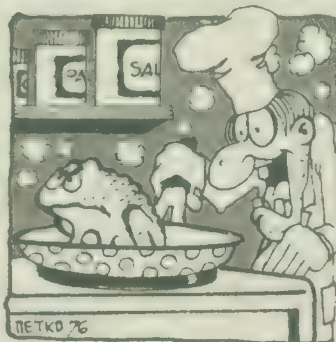

НЕСТАШИЦА ЖАБА

У Француској влада права несташица — жабљих батака! Овај деликатес је нестао с трпезе гастронома јер већ више од десет година Французи не једу домаће већ иностране жабе, а увоз је изненада прекинут. Пошто су појели све француске жабе, гурмани ове земље прешли су на индијске и индонежанске жабље батаке. Али бродови који су их доносили у Марсеј враћени су натраг, јер је утврђено да батаци потичу од оболелих жаба. Очајни Французи су почели да увозе џиновске жабе из Мађарске али су убрзо одустали јер, кажу њихови батаци су — потпуно безукусни.

ПРВО СУ НИКЛЕ — КАФАНЕ

Вуку Караџићу: „... Не треба ти више од пет стотина гроша, па да отвориш у којој ти драго касаби, селу или паланки дућан, па да живиш. Ако ли пак волиш и механе мало држати, ракије држати и проче, то ти нико не брани. Таковим начином можеш живети, а другим не можеш ...“

Вук није прихватио предлог али су кафане почеле ницати на све стране. А са њима и све друго: пијанчење, коцка, нерад и пороци сваке врсте. Време је протицало и проблем је бивао све оштрији. И тако су власти касније наредиле да кафану може да отвори само онај ко за то добије дозволу.

Из тог времена потиче и ова прича:

Један сељак науми да отвори кафану и упути следећу молбу: „Среском начелству (том и том)

Пошто је наше село прометно, а у њему нема кафане, то молим да ми се одобри да отворим кафану.

С поштовањем,
(тај и тај)“

Надлежни чиновник у среском начелству је желео да провери наводе молиоца пре но што донесе одлуку о молби и зато упути следећи акт деловођи у селу одакле је молба стигла:

„**Деловођа општине** (те и те)

Житељ општине (тај и тај) обратио се овом Среском начелству с молбом да му се изда одобрење за отварање кафане. Да би ово Среско начелство могло да донесе одлуку у вези са поднетом молбом, потребно је да нас одмах известите следеће:

1. Да ли је тачно да у вашем селу нема кафане?

2. Да ли је тачно да је ваше село прометно?

(број акта и датум,
потпис)

Савесни деловођа савија одмах табак и одговара:

„Среском начелству (том и том)

Час ми је известити вас да сам примио ваш акт број (тај и тај) од датума (тог и тог) и да сам утврдио следеће:

под 1. Врло је тако

под 2. јер веома пролазе путници.

(деловођа,
потпис)“

БИМ И БУМ

JOE MUSIAL

ХА! ЧУЈ ОВО! ПА ТО ЈЕ СМЕШНО!
ШТА? ШТА? ШТА?
?
ВЕСТИ ТИК ТАК ТОК
?

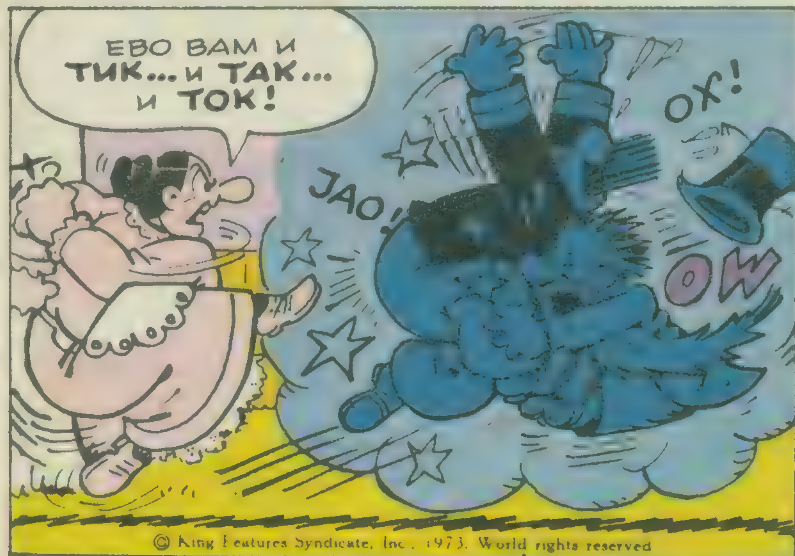

© King Features Syndicate, Inc., 1973. World rights reserved

ШРАФКО

ЧЕЛИЧНИ ГУСАР: РОБИЊА ИЗ ИСФАХАНА

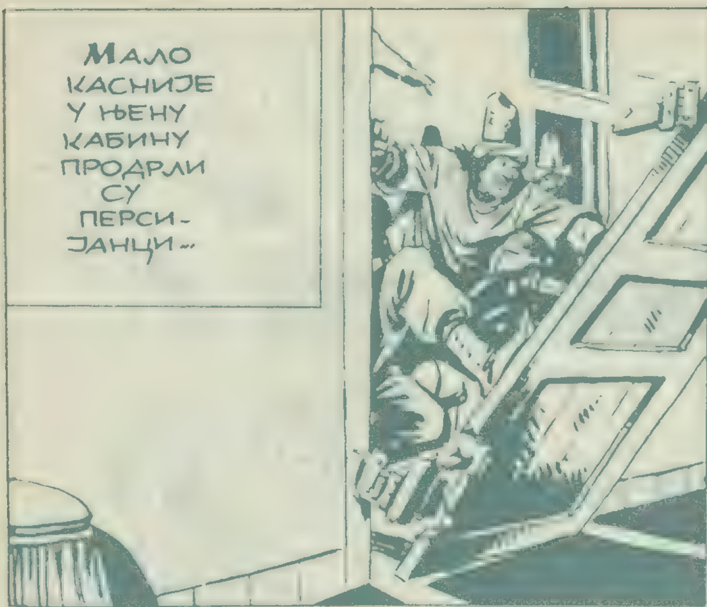
МАЛО КАСНИЈЕ У ЊЕНУ КАБИНУ ПРОДРЛИ СУ ПЕРСИ-ЈАНЦИ...

БАМ! БАМ!

РАЗОРУЖАЛИ СУ ЈЕ И У РУЦИ ЈЕДНОГ ОД НАПАДА-ЧА СЕВНУО ЈЕ НОЖ...

ИЗНЕНАДА СУ СЕ ОТВОРИЛА ДРУГА ВРАТА...
БАМ!

АААХ!

ГЛУПАНИ! ДОШЛИ СМО ЗБОГ ЊЕ, А ВИ СТЕ ХТЕЛИ ДА ЈЕ УБИ-ЈЕТЕ!

ВЕЖИТЕ ЈЕ ЛАНЦИМА! АК-СИЊА РАЗИН, ВОДИМО ТЕ ПЕРСИЈСКОМ ШАХУ!

ТАКО СУ ИЗНЕНАДА ПРЕКИ-НУТИ БЕЗБРИЖНИ И СРЕЋНИ ДА-НИ...

...ЛЕПЕ АКСИЊЕ, КЋЕР-КЕ СТЕЊКЕ РАЗИНА, ЧУВЕНОГ РУСКОГ КОЗАКА.

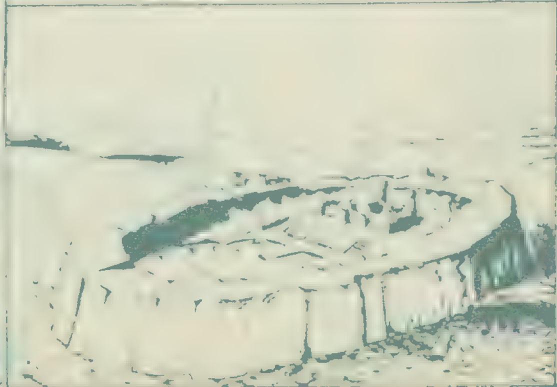
ЗА ТО ВРЕМЕ, ЧЕЛИЧНИ ГУСАР И ЊЕГОВИ ПРИЈАТЕ-ЉИ НАЛАЗЕ СЕ У ТАЈНОМ СКРОВИШТУ СТАРИЦЕ С МОРА...

ВИДИМ ДА СЕ ДОСАЂУЈЕШ... ЗАТО БИХ ТЕ НЕШТО ЗАМОЛИЛА...
ЗНАТЕ ДА УВЕК МОЖЕТЕ ДА РАЧУНАТЕ НА МЕНЕ!

ПЕРСИЈСКИ ГРАД ИСФАХАН ПОЗНАТ ЈЕ ПО ЋИЛИМИМА, РУЖИЧЊАЦИМА ПАРФЕМИМА... ЖЕЛЕЛА БИХ ДА ОДЕШ ТАМО!

ДОНЕСИ МИ ЋИЛИМЕ И СЕМЕ ТИХ РУЖА! ВОЛЕЛА БИХ ДА ИХ ИМАМ У СВОМ ВРТУ!

ДИВИМ СЕ ВАШЕМ ЗНАЊУ! ВИ ТАЧНО ЗНАТЕ ПО ЧЕМУ ЈЕ ПОЗНАТ СВАКИ ГРАД У СВЕТУ!
ЗАШТО ТЕ ЧУДИ? ПА ТОЛИКО ЗЕМАЉА САМ ПРОПУТОВАЛА!

НЕКОЛИКО НЕДЕЉА КАСНИЈЕ ЧЕЛИЧНИ ГУСАР ЈЕ УПЛОВИО У ПЕРСИЈСКИ ЗАЛИВ...

ПУТ ДО ИСФАХАНА НАСТАВИЛИ СУ НА КАМИЛАМА...

ХИ, ХИ! СИРОТА МЕКНЕКОВА КАМИЛА! ПОГЛЕДАЈ ЈЕ КАКО СЕ МУЧИ ПОД СВОЈИМ ТЕРЕТОМ!

МУЧИ СЕ ЈЕР ЈЕ ЖЕДНА, МЕРЛИНИ!

ГЛЕ КАРАВАН! МОЖДА ИДУ У НАШЕМ ПРАВЦУ!

И ЗАИСТА, ЦИЉ ЊИХОВОГ ПУТА БИО ЈЕ ИСФАХАН. ЛЕПО СУ ПРИМИЛИ ЧЕЛИЧНОГ ГУСАРА И ЊЕГОВЕ ПРИЈАТЕ-ЉЕ...

ЧАК СУ ПОНУДИЛИ МЕК НЕКУ ДА ПРОМЕНИ КАМИЛУ...

НЕ РАЗУМЕМ! ЗАШТО СЕ СВЕ КАМИЛЕ ТАКО УПЛА-ШЕ КАД МЕ ВИДЕ!
ХИ, ХИ! ПОГО-ДИ, ПОГО-ДИ!
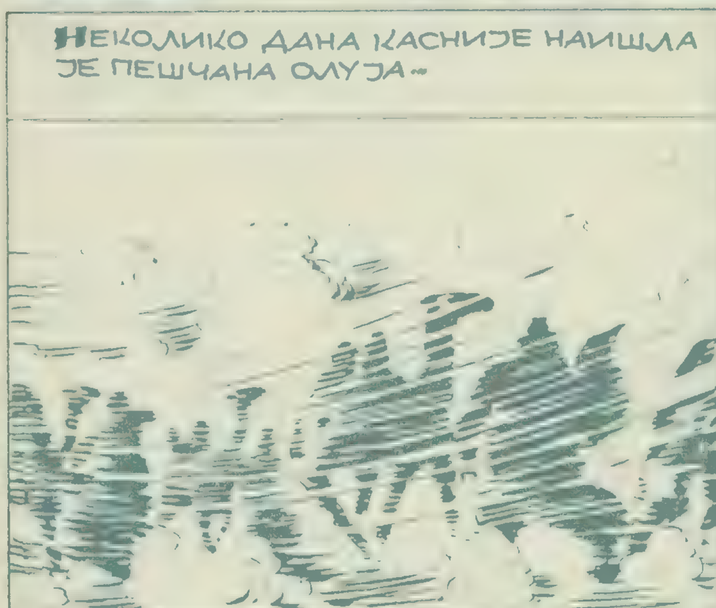
НЕКОЛИКО ДАНА КАСНИЈЕ НАИШЛА ЈЕ ПЕШЧАНА ОЛУЈА...

А КАД СЕ НЕВРЕМЕ СТИШАЛО...
ЗИНДЕН! ЗИН-ДЕН!
ШТА СЕ ДОГОДИ-ЛО? ШТА ТО ВИЧУ?

ЗИНДЕН ЈЕ ИМЕ РЕКЕ! ТО ЗНАЧИ ДА НИСМО ДАЛЕКО ОД НАШЕГ ЦИЉА!

УСКОРО СЕ ПРЕД ЊИМА УКАЗАО ПРЕ-КРАСАН ГРАД, ЧУВЕН ПО СВОЈОЈ ЛЕПО-ТИ И БОГАТСТВУ...

ЧЕЛИЧНИ ГУСАР И ЊЕГОВИ ПРИЈАТЕЉИ ДИВИЛИ СУ СЕ НЕОБИЧНИМ ГРАЂЕВИНАМА...

МОГЛИ БИСМО НЕШТО ДА ПОЈЕДЕМО! ЈАДНИ МЕК НЕК, СИГУРНО УМИРЕ ОД ГЛАДИ!
НИШТА ЈА НИСАМ РЕКАО!
АЛИ ЈА ТО ОСЕЋАМ!

МММ! ШТО ЈЕ УКУСНО!
И СВЕ ОВО ДОБИЛИ СМО ЗА САМО ЈЕДАН НОВЧИЋ!
ИДЕМ ДА ДОНЕСЕМ КАФУ!

НЕ ДОПАДАЈУ МИ СЕ ОНИ СТРАНЦИ, АЗАФЕ!
БРЗО ЋУ ИХ СЕ РЕШИТИ, ЕФЕНДИЈА!

ХО, ХО! ХА, ХА! ХЕЈ, СТРАНЧЕ, КАКО СЕ УСУЂУЈЕШ?
ЈЕ Л' ТИ ТО МЕНИ?

КАКО СЕ УСУЂУЈЕШ ДА НОСИШ ТУ СУКЊИЦУ?

НЕЧУВЕНО! НЕ СМЕМО МУ ДОЗВОЛИТИ ДА ШЕТА НАШИМ ГРАДОМ ОВАКО ОБУЧЕН!
ТАКО ЈЕ!
У ПРАВУ СИ!
ТРЕБА НЕШТО УЧИНИТИ!

ХЕ, ХЕ! ДОЋИ ЋЕ ДО ТУЧЕ! ЈА ЋУ ДА ИСКОРИСТИМ ПРИЛИКУ И ДОКОПАМ СЕ КЕСЕ С НОВЦ ОНОГ СТРАНЦА!

НЕ ВРЕЂАЈ ИЛ' ТЕШКО ТЕБИ! ОД КАКО САМ СЕ РОДИО НОСИМ КИЛТ И НОСИЋУ ГА ДО КРАЈА ЖИВОТА!

И ТАДА...

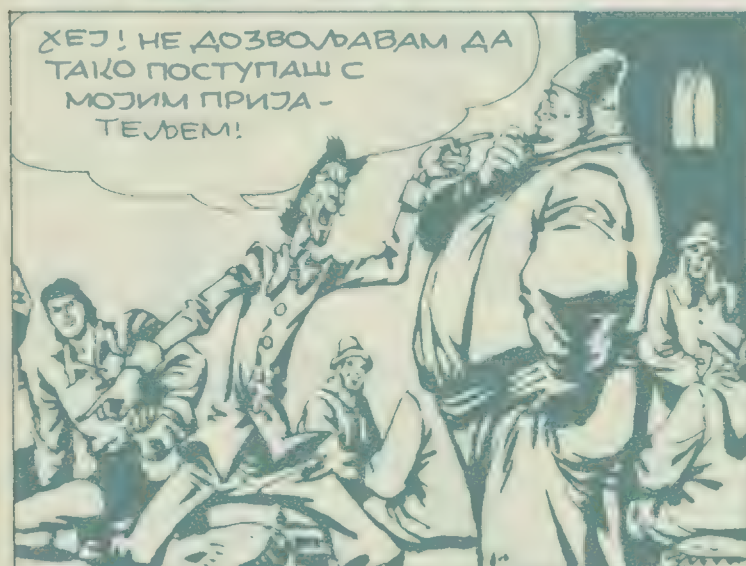
ХЕЈ! НЕ ДОЗВОЉАВАМ ДА ТАКО ПОСТУПАШ С МОЈИМ ПРИЈАТЕЉЕМ!

А, НЕ ТИ! ТИ ЋЕШ ОСТАТИ ТУ ДА СЕДИШ!

ЈЕСИ ЛИ МЕ РАЗУМЕО?

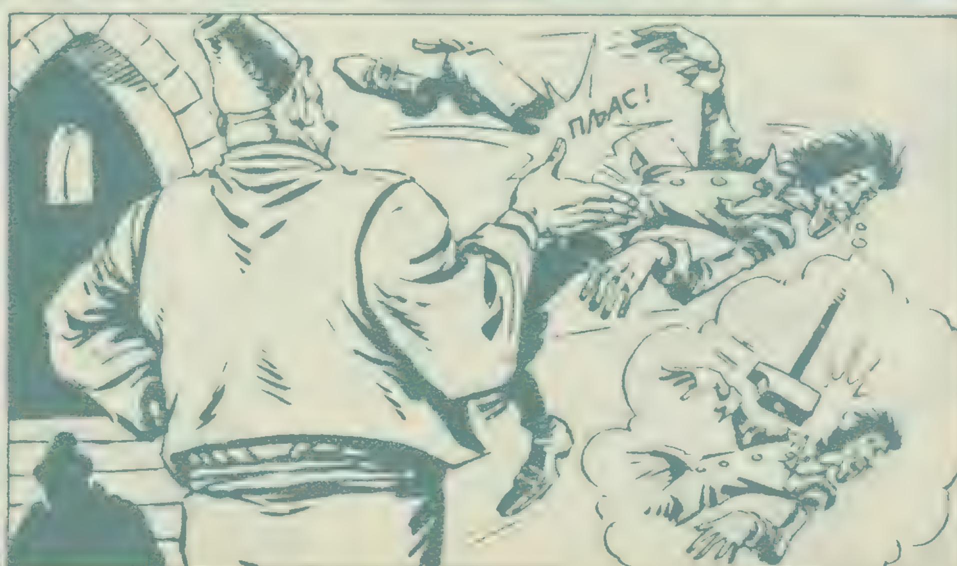
ПЉАС!

ПЉУУС!
ХЕЈ! КАКАВ СТЕ ТО ЛОШ ДУВАН СТАВИЛИ У НАРГИЛЕ!

ДА ТИ ПОМОГНЕМ ДА СЕ ДИГНЕШ?

АААХ!
ТРАААС!
НИЈЕ ПОТРЕБНО!

ЧЕЛИЧНИ ГУСАР ЈЕ ИСКОРИСТИО ТРЕНУТАК НЕПАЖЊЕ...

...СВОЈИХ ЧУВАРА.

НЕ ДОЗВОЛИТЕ МУ ДА ИСУЧЕ СВОЈ МАЧ!

ШТА, ДО ЂАВОЛА, ХОЋЕТЕ ОД НАС?

ДУУУУУМ!

УПОМОЋ! ЧОВЕК У МОРУ!

ЈАДНИ МЕРЛИНИ СЕ ЈОШ НИЈЕ ПОВРАТИО ОД УДАРЦА...
САМ САМ У ОВОЈ ОЛУЈНОЈ НОЋИ! НИГДЕ БРОДА НА ВИДИКУ!

МЕК НЕК! ПРОБУДИ СЕ! ПОТРЕБНА МИ ЈЕ ТВОЈА ПОМОЋ!

У ТОМ ТРЕНУТКУ НЕКО МУ СЕ ПРИКРАО ИЗА ЛЕЂА...

ГУСАРУ, САГНИ СЕ!

МЕРЛИНИ СЕ НА ВРЕМЕ ОСВЕСТИО И УПОЗОРИО СВОГ ПРИЈАТЕЉА...

МЕТАК ЈЕ ПОГОДИО ЈЕДНОГ ОД НАПАДАЧА...
БРАТЕ! ШТА СЕ ДОГОДИЛО?

ОМАР ЈЕ РАНИО МОГ БРАТА! УХВАТИТЕ ГА!

НАПАДАЧИ СУ ТАДА ЈУРНУЛИ НА ОМАРА, АЛИ ЊЕМУ СУ ПРИТЕКЛИ У ПОМОЋ ЊЕГОВИ ЉУДИ...

ЧЕЛИЧНИ ГУСАР И МЕРЛИНИ ИСКОРИСТИЛИ СУ ТАЈ ТРЕНУТАК...
МАМА! НЕ! НЕМОЈ ДА МЕ БИЈЕШ!
МЕК НЕК, ПРОБУДИ СЕ! МОРАМО ДА ЖУРИМО!

АЗАФЕ! ОСВЕСТИ СЕ! ХОЋЕ ДА МЕ УБИЈУ!
ЕХ! ШТА?

МИСЛИЛИ СТЕ ДА ЈЕ СА МНОМ СВРШЕНО!
БУУУУМ!

И ДОК ЧЕЛИЧНИ ГУСАР НАСТОЈИ ДА ПОБЕГНЕ СА СВОЈИМ ПРИЈАТЕЉИМА...

...У ЈЕДНОЈ ПАЛАТИ У БЛИЗИНИ.
УСПЕЛА САМ! БИЋУ СЛОБОДНА!

ПОГЛЕДАЈ! НЕКО ЈЕ БАЦИО НЕШТО КРОЗ ПРОЗОРЕ!
АЈ, МАМИЦЕ! КАКО ТИ ЈЕ ТЕШКА РУКА!

А КАДА ЈЕ МЕСЕЦ ЗАШАО ЗА ОБЛАКЕ ...

КО ЛИ ЈЕ ТО?
НЕ ЗНАМ, АЛИ СИГУРНО ЈЕ У НЕВОЉИ!
МАМА, БИЋУ ДОБАР!

У ТОМ ТРЕНУТКУ...
ХЕЈ, ПОГЛЕДАЈ! НЕКО ПРЕТРЧАВА ДВОРИШТЕ!

НЕЋЕ СТИЋИ ДАЛЕКО! ЈА ЋУ ЈЕ УХВАТИТИ, А ТИ ИДИ ПО КАПЕТАНА!

КУДА ТАКО ЖУРИШ, ЛЕПОТИЦЕ! ХО, ХО, ХО!

ХАЈДЕ, ХАЈДЕ... БУДИ ДОБРА ...

БУУУМ!

ХЕ, ХЕ! РЕЗА ЈУ ЈЕ СИГУР-НО ВЕЋ УХВАТИО!
ТЕШКО ТЕБИ, А И СВИМА НАМА АКО НИЈЕ! ШАХ БИ НАМ СВИМА ОДРУБИО ГЛА-ВУ!

МЕРЛИНИ, ОДВЕДИ ДЕВОЈКУ НА НЕКО СИ-ГУРНО МЕСТО!
МАМА, НИКАД ВИШЕ НЕЋУ БИТИ НЕВАЉАО!

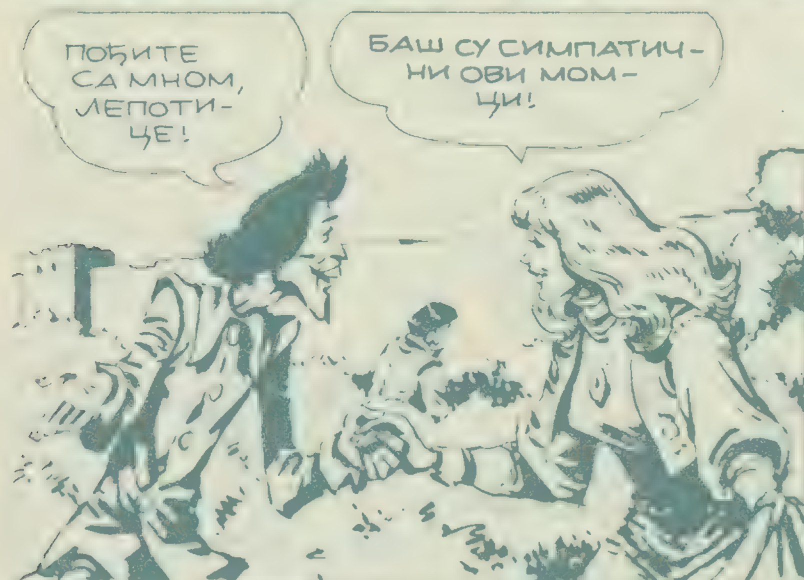
ПОЂИТЕ СА МНОМ, ЛЕПОТИ-ЦЕ!
БАШ СУ СИМПАТИЧ-НИ ОВИ МОМ-ЦИ!

ШТА? РЕЗА! ШТА МУ СЕ ДОГОДИ-ЛО?

ГЛУПАНЕ! ОВАКО НЕШТО САМ МОГАО И ДА ОЧЕКУ-ЈЕМ ОД ВАС!
ПЉААС!

ШТА? КАКО СЕ УСУЂУЈЕШ ДА МИ СЕ ПОЈАВИШ НА ОЧИ!

ЕВО ТИ, НЕСПОСОБЊАКОВИЋУ!

МЕК НЕК, ОВАЈ ЈЕ ТВОЈ!
МАМА, ГЛАДАН САМ!

ДУМ!

ШТА МЕ ГЛЕДАТЕ? ПРЕТРАЖИТЕ СВАКИ КУТАК! ПРОНАЂИТЕ ДЕВОЈКУ!

КО МИ ЈЕ БАЦИО ОВОГ НА ГЛАВУ?

ДОБРО ЈЕ! С МЕК НЕКОМ ЈЕ САД СВЕ У РЕДУ!

!
БУУМ!
ПЉАС!
ТРАААС!
ШЉИИС!

МЕК НЕК, ОСТАВИ НЕШТО И ЗА МЕНЕ!

ОВОГ, НА ПРИМЕР!
БАНГ!

ОХ, ПУЦАЊ! ЗБОГ МЕНЕ СУ САД ТВОЈИ ПРИЈАТЕЉИ У НЕПРИЛИЦИ!
НЕ БРИНИ! ИЗВУЋИ ЋЕ СЕ ОНИ!

АЛИ, ЗАШТО САД ДА ИДЕМО! ТАКО СЕ ЛЕПО ЗАБАВЉАМ!
НЕ МОЖЕМО ИЗИЋИ НА КРАЈ СА СВИМА ЊИМА!

ШТА САМ ТИ РЕКАО?

ЊИХОВО БЕКСТВО ЈОШ НЕКО ПОСМАТРА...

ЗА ТО ВРЕМЕ НА ДВОРУ ПЕРСИЈСКОГ ШАХА—
РАТАТАТА!
ГОТОВИ СМО! ШАХ ЋЕ НАС УБИТИ ЗБОГ ОВОГА!

СКЛОНИМО СЕ! ТА КОЛА ИДУ ПРАВО НА НАС!

ПРЕГАЗИЋЕ НАС!

АЛИ...
ООООО!

ШТА ЧЕКАТЕ? ПЕЊИТЕ СЕ!

ОЧЕ!

АКСИЊА, КО СУ ОНИ? МИСЛИЛИ СМО ДА ЋЕШ САМО ТИ ПОБЕЋИ ПОМОЋУ ТУРПИЈЕ КОЈУ СМО ТИ ПРОТУРИЛИ!
ДА НИЈЕ БИЛО ЊИХ САДА НЕ БИХ БИЛА НА СЛОБОДИ!

ДОБАР ДАН! ШТО МЕ ТАКО ГЛЕДАТЕ? ЈА САМ ВАМ ПРИЈАТЕЉ!

У ТОМ ТРЕНУТКУ...

ДОЛАЗЕ ПЕРСИЈАНЦИ, СТЕЊКА!

ЂИХААА, ЂИХААА!

ПУЦАЈТЕ! ЗАУСТАВИТЕ ТА КОЛА!

БАНГ!
БАНГ!
БАНГ!

ААХ!
ООХ!

АЈ, РАЊЕН САМ!

СТЕЊКА, ПОГОДИЛИ СУ ГРИГО-РИЈА!
ПРОКЛЕТ-СТВО!

НЕЋЕМО СЕ ТА-КО ЛАКО ИЗВУ-ЋИ, ПРИЈА-ТЕЉИ!
ХЕЈ, ТИ! ЈА ЋУ СЕ ПОБРИНУТИ ЗА ТВОГ ДРУГА, А ТИ ПОМОЗИ ЧЕЛИЧНОМ ГУСАРУ!

БРЖИ СУ ОД НАС!

А ШТО ЈА СТОЈИМ ОВАКО СКРШТЕНИХ РУКУ?
НЕ ГУНЂАЈ! ВИДИШ ДА НЕМАМО ВИШЕ КУБУРА!

ХЕ, ХЕ! НАШИ СУ! СТЕЊКА РАЗИН, ГОТОВ СИ!

МЕК НЕК, ИЗВАДИ ИЗ МОГ ЏЕПА ПЛАВУ БОЧИЦУ!

ОВУ?
ДА! А САД ЈЕ БАЦИ ИСПРЕД НАШИХ ГОНИОЦА!

ОВАКО?
ТАКО!
БААМ!
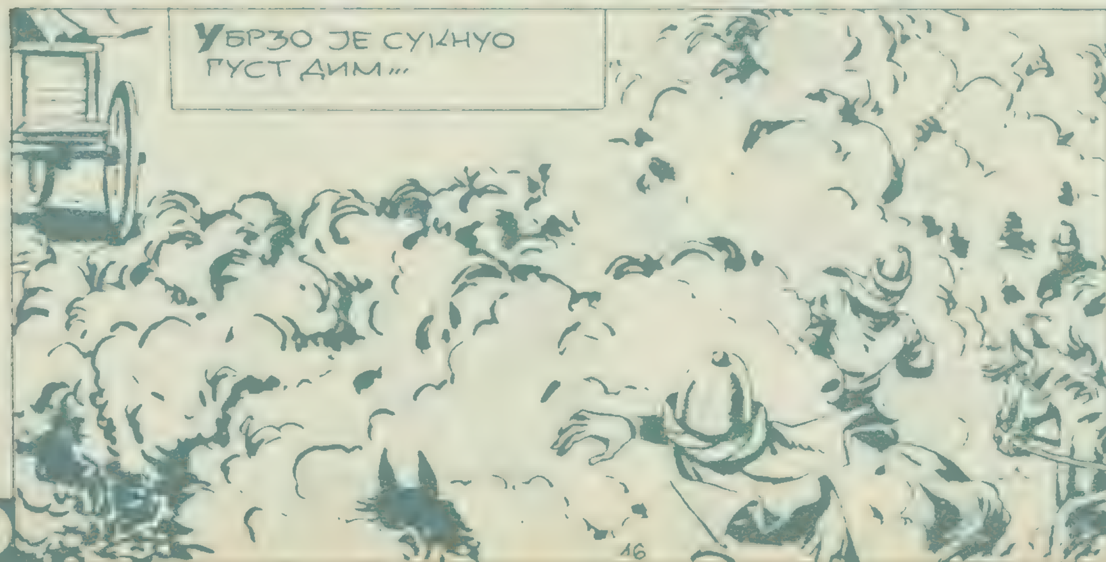
УБРЗО ЈЕ СУКНУО ГУСТ ДИМ...

ЗНАШ ШТА, АКСИЊА? ТВОЈИ ПРИЈАТЕЉИ СУ ИЗВАНРЕДНИ!

КОЧИЈАШ ЈЕ ОШИНУО КОЊЕ...

...И УБРЗО СУ УГЛЕДАЛИ РЕКУ ЗИНДЕН.

УКРЦАЛИ СУ СЕ НА ЈЕДАН ЈЕДРЕЊАК, А СТЕЊКИНИ ЉУДИ ПРЕОБУКЛИ СУ СЕ У ПЕРСИЈАНЦЕ...

СЈАЈНО СМО СЕ ИЗВУКЛИ!
ПОНОСАН САМ ШТО САМ СЕ СПРИЈАТЕЉИО С ВАМА!

УСКОРО ЋЕМО СЕ НАЋИ У КАСПИЈСКОМ МОРУ, А ТАМО НАС ЧЕКА МОЈ БРОД!

ЖАО МИ ЈЕ ШТО НЕ МОЖЕМО ДА НАСТАВИМО ПУТ С ВАМА! МОРАМО ДА СЕ ВРАТИМО У ИСФАХАН И ОБАВИМО ОНО ЗАШТО СМО ДОШЛИ!

ШТА? А ВЕНЧАЊЕ?

КАКВО ВЕНЧАЊЕ?

ЗАР НЕ ЗНАШ ДА ПО СТАРОМ ОБИЧАЈУ КОЗАКА МУШКАРАЦ КОЈИ СПАСЕ ДЕВОЈКУ МОРА И ДА СЕ ОЖЕНИ ЊОМЕ? СЕМ АКО-
СЕМ АКО?

ЈЕСИ ЛИ ОЖЕЊЕН?
НЕ!
ДА СЕ НИСИ ОБЕЋАО НЕКОЈ ДЕВОЈЦИ?
НЕ!
ЈЕСИ ЛИ ЗДРАВ?
ДА!
ПА ОНДА ЋЕТЕ СЕ ВЕНЧАТИ!

АЛИ...
УСКОРО ЋУ МОЋИ ДА ТИ КАЖЕМ: СИНЕ МОЈ!
!?!

СТЕЊКА! СТЕЊКА!

НЕКИ КОЊАНИЦИ НАС ПРАТЕ!

КАКО СУ НАС ОТКРИЛИ? ОВО ЈЕ ПЕРСИЈСКИ БРОД КОЈИ СМО ЗАПЛЕНИЛИ, А НОСИМО И ЊИХОВУ ОДЕЋУ!

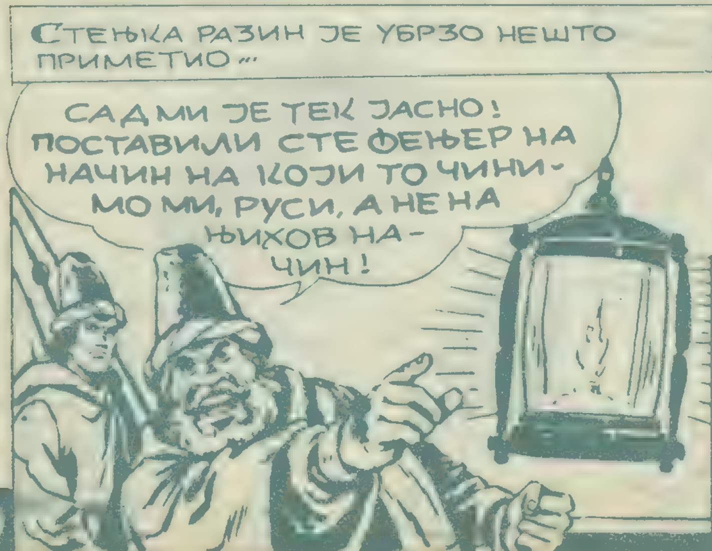
СТЕЊКА РАЗИН ЈЕ УБРЗО НЕШТО ПРИМЕТИО...
САД МИ ЈЕ ТЕК ЈАСНО! ПОСТАВИЛИ СТЕ ФЕЊЕР НА НАЧИН НА КОЈИ ТО ЧИНИМО МИ, РУСИ, А НЕ НА ЊИХОВ НАЧИН!

ПУЦАЈТЕ И АКО СЕ ОДМАХ НЕ ПРЕДАЈУ, ПОТОПИЋЕМО ИХ!

НАРЕЂЕЊЕ ПЕРСИЈСКОГ АДМИРАЛА ЈЕ ИСПУЊЕНО...

...И ТОПОВСКО ЂУЛЕ ПАЛО ЈЕ САСВИМ БЛИЗУ ЈЕДРЕЊАКА.

ТО МОРА ДА СУ ОНИ! ПОСТАВИЛИ СУ ФЕЊЕР НА РУСКИ НАЧИН!

НИСУ СТАЛИ!
НЕ! ОНДА ГАЂАЈТЕ ПРАВО У ЊИХ!

ТОБЏИЈЕ, ПУЦАЈТЕ!

ЧЕЛИЧНИ ГУСАР И МЕК НЕК НЕПРИМЕЋЕНО СУ СЕ ДОШУЊАЛИ ДО ОБАЛЕ...

НЕ СМЕМО ИХ ПРОМАШИТИ!

!
?

БУУУМ!

ОДЈЕКНУЛА ЈЕ СНАЖНА ЕКСПЛОЗИЈА...

ПЕРСИЈСКИ АДМИРАЛ ЈЕ ЗАПРЕПАШЋЕН...
НЕСПОСОБЊАКОВИЋИ! УМАЛО МЕ НИСТЕ УБИЛИ!

ДОВЕДИТЕ МИ ТОБЏИЈЕ! ПОКАЗАЋУ ЈА ЊИМА!

НЕ! МИЛОСТ! МИЛОСТ!

НЕЋЕМО ДОЗВОЛИТИ ДА ИХ НЕДУЖНЕ КАЗНЕ!
У ПРАВУ СИ!

ЗА ТО ВРЕМЕ НА ЈЕДРЕЊАКУ...
МЕРЛИНИ, ТВОЈИ ПРИЈАТЕЉИ СУ НЕВЕРОВАТНИ!

КРЦ!
ШКРИП!
КРРЦ!

ТРЕНУТАК САМО!
КАКВИ СУ ТО ГЛАСОВИ?

ДОЛАЗЕ ИЗ ОВОГ ПРАВЦА!

КАКВО ДИВНО КОПЉЕ!

ГЛЕ КАКО ЈЕ СЛАБО! БАШ ШТЕТА!
ТОБЏИЈЕ СУ НЕВИНЕ! МИ СМО БАЦИЛИ ТОП У ВАЗДУХ!
КВРЦ!

БУАААА!
ТРАЛАЛИ, ТРАЛАЛА!

УБИЋУ ВАС!

ЈЕСАМ ЛИ ЈА ТО ДОБРО ЧУО? ЗАР СЕ ТАКО ДОЧЕКУЈУ ГОСТИ?

НА НИШАНУ МИ ЈЕ, АДМИРАЛЕ!
ПА ПУЦАЈ! ШТА ЧЕКАШ?

!
БАШ ТИ ЈЕ ЛЕПА КУБУРА!

ШТЕТА ШТО ЈЕ ТАКО КРТА!

ШТА ЈЕ САД ОВО? ЗАР САМ ЈЕДИНО ЈА ОСТАО ОД ПЕР-СИЈАНАЦА ?

ОСТАЛА СУ ЈОШ ДВОЈИЦА, АЛИ...

А И ОВЕ МОЈЕ ЧИЗМЕ СУ ЛЕПЕ САМО, НИ ОНЕ НИСУ ЈАКЕ!
ПЉУУУС!
ПЉУУУС!

СНАЖАН УДАРАЦ ЗБАЦИО ЈЕ АДМИРАЛА ИЗ СЕДЛА...
ДО ЂАВО-ЛА!

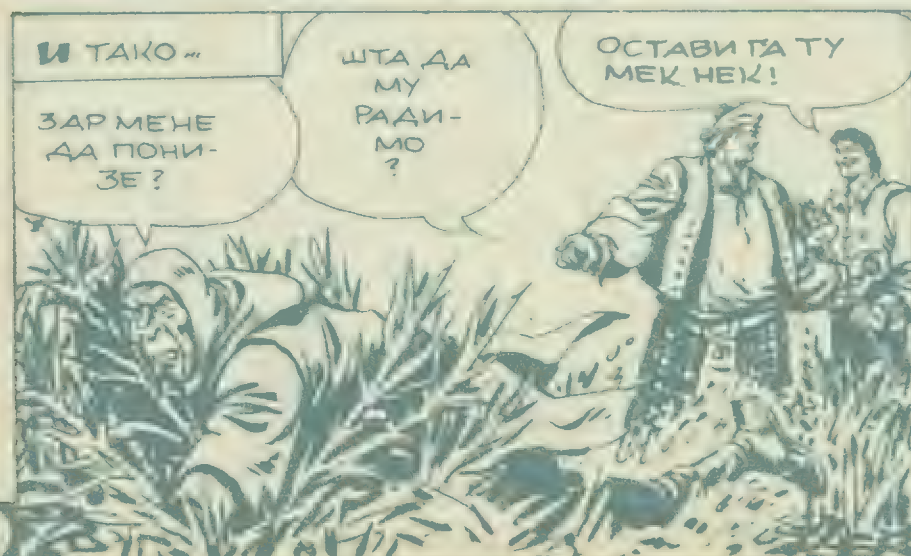
И ТАКО...
ЗАР МЕНЕ ДА ПОНИ-ЗЕ?
ШТА ДА МУ РАДИ-МО?
ОСТАВИ ГА ТУ МЕК НЕК!

И ДОК ОЧАЈНИ АДМИ-РАЛ СМИШЉА ОСВЕТУ, ЧЕЛИЧНИ ГУСАРИ И МЕК НЕК ЗАПЛИВАЛИ СУ КА ЈЕДРЕЊАКУ...
НЕЋУ СЕ СМИРИ-ТИ ДОК ВАС НЕ ВИДИМ НА ВЕШАЛИМА!

И ДОК БРОД ПЛОВИ РЕКОМ ЗИНДЕН...

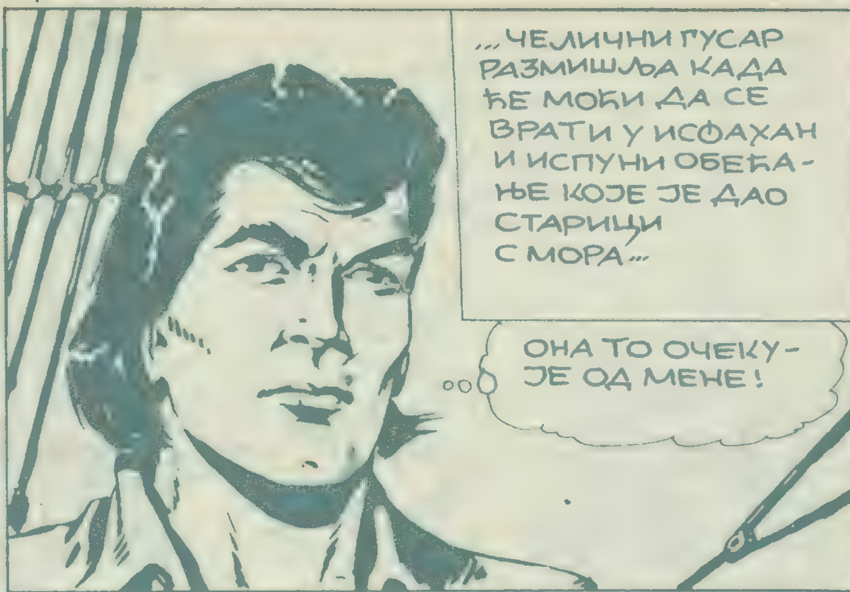
...ЧЕЛИЧНИ ГУСАР РАЗМИШЉА КАДА ЋЕ МОЋИ ДА СЕ ВРАТИ У ИСФАХАН И ИСПУНИ ОБЕЋАЊЕ КОЈЕ ЈЕ ДАО СТАРИЦИ С МОРА...
ОНА ТО ОЧЕКУЈЕ ОД МЕНЕ!

МЕК НЕК СЕ ОХЛАДИО!

АААА... ПЋИХА!

ХЕЈ, АКО ОВАКО НАСТАВИ ДА КИЈА, ПОТОПИЋЕ БРОД!
СПРЕМИЋУ МУ ЧАЈ, МОЈ СПЕЦИЈАЛИТЕТ!

ХАЈДЕ, ПОПИЈ ОВО! ОСЕЋАЋЕШ СЕ МНОГО БОЉЕ!
ААА... ПЋИХ!
НЕ ВРЕДИ, МЕРЛИНИ!

САМО МОЈА МАМА ЗНА ДА МЕ ИЗЛЕЧИ!

АДМИРАЛ СЕ ВРАТИО У ИСФАХАН...
БЕЗВЕЗЊАКОВИЋ! ВАМА НИШТА НЕ ПОЛАЗИ ЗА РУКОМ!

У ИДУЋЕМ БРОЈУ КОМПЛЕТАН СТРИП: **ВИТЕЗОВИ ОКРУГЛОГ СТОЛА**

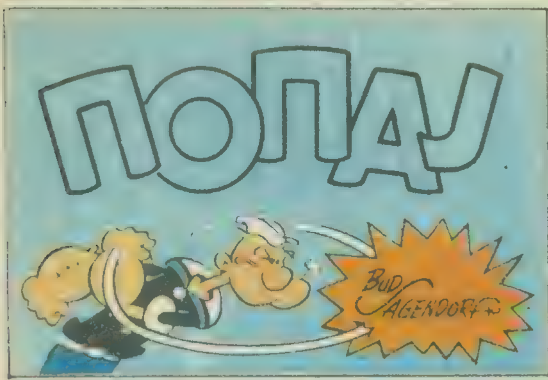
ПОПАЈ
BUD SAGENDORF

ГДЕ ЈЕ КИЋА ?
ТРЕНИРА ЗА ПРЕДСТОЈЕЋУ ОЛИМПИЈАДУ!

СЛЕДЕЋИ ТАКМИЧАР ЈЕ ВЕЋ ПРОСЛАВЉЕНИ КИЋА! ЈЕДАН ТОПАО АПЛАУЗ ЗА ЊЕГА, НАРОДЕ!

ПУФ!

ДУМ

ГРРР!

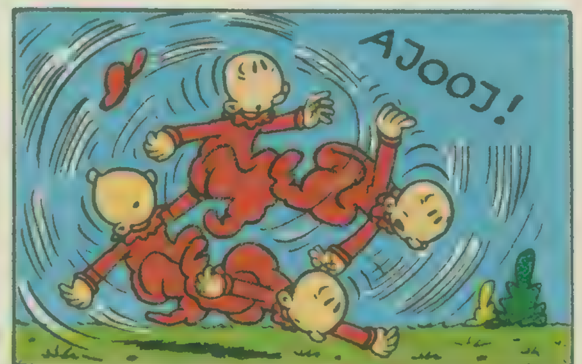
АЈООЈ!

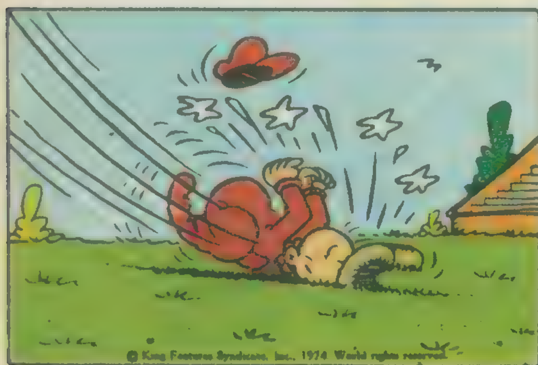

ФУЈ!

НИКАД ЈА НЕЋУ ПОСТАТИ ДОБАР СКАКАЧ УВИС... СВЕ ДОК МЕ ПОПАЈ НЕ ИЗВУЧЕ ИЗ ОВИХ СПАВАЋИЦА!

КРАЉЕВИЋ
МАРКО
И
ДРУЖИНА

ЈЕСИ ЛИ СИГУРАН ДА ЈЕ ОВО НАЈБОЉИ НАЧИН ДА ПОЛЕТИШ?

ВИШЕ НЕГО СИГУРАН. МОЈ ЛЕТ ЋЕ БИТИ НАЈСВЕТЛИЈИ ТРЕНУТАК У НАШЕМ МРАЧНОМ СРЕДЊЕМ ВЕКУ!

ЗА МЕНЕ ЈЕ ОВАЈ ВЕК ДОВОЉНО СВЕТАО И БЕЗ ТВОГ СВЕТЛОГ ТРЕНУТКА!

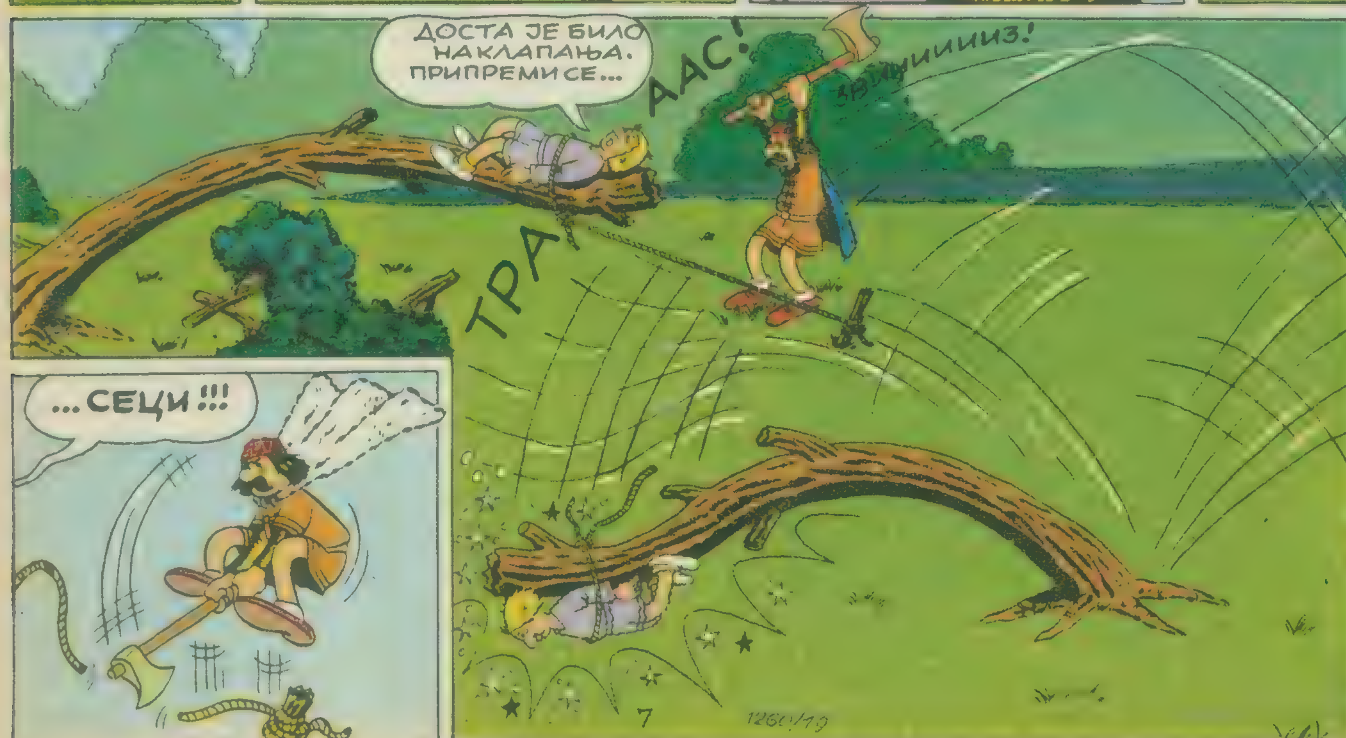
ДОСТА ЈЕ БИЛО НАКЛАПАЊА. ПРИПРЕМИ СЕ...
ТРААС!
ЗВИИИИИИИЗ!
...СЕЦИ!!!

ОВОГ ПУТА ЈЕ СТВАРНО ДАЛЕКО ОДЛЕТЕО. НИГДЕ ГА НЕ ВИДИМ!

РЕЦЕПТИ ЗА ДУГ ЖИВОТ

свакодневна МЕДИЦИНА

НАУЧНИЦИ ТВРДЕ ДА СУ МУШКАРЦИ »СЛАБИЈИ ПОЛ«, ИЗМЕЂУ ОСТАЛОГ И ЗАТО ШТО КРАЋЕ ЖИВЕ ОД ЖЕНА.

У државама са високим стандардом човек данас може да рачуна да ће проживети просечан људски век, а то значи између 60 и 72 године, зависно од земље. Али пошто медицина напредује сваким даном, услови живота се непрекидно побољшавају а стандард расте. Кад напуни 20 година, човек ће моћи да рачуна још на 52, у четрдесетој на 33, а у педесетој на 20 година. Као седамдесетогодишњак имаће пред собом још десет година живота, као осамдесетогодишњак барем још 6 а у 85. години моћи ће да се нада на још 4.

Али просечан људски живот, какав је овде наведен, зависи од земље, па и од места у коме људи живе. Познато је, на пример, да у развијеним земљама, где је стандард висок а медицина на завидном нивоу, људи живе дуже. Дете рођено у Лондону, на пример, живи годину дана дуже него што је енглески просек.

Па ипак, висок стандард не мора увек да значи и дуг живот.

Кад притисак порасте

Просечан људски век у Сједињеним Америчким Државама износи само 66,5 година, али скоро годину дана мање него у Француској, Грчкој, Италији и Шпанији! На Новом Зеланду, у Јапану, Енглеској и Швајцарској људи живе доста дуго — у просеку 69 година. У Данској, на Исланду или у Израелу просек износи 71 годину. Становници Холандије, Норвешке и Шведске живе најдуже на свету, наравно у просеку, и то 72 године.

Ови просеци за обичне људе не значе много. Важније од националности је рецимо њихово здравствено стање, ситуација на послу и у породици, стамбене прилике и слично. **Здравље је свакако први услов за дуг живот.** Човек који у четрдесетој години има низак притисак са сигурношћу очекује да ће поживети још 32 године. Његов вршњак са високим притиском може да рачуна само на 20! Први ће у педесетој имати пред собом још 23,5 година живота а други само 17.

И посао којим се човек бави може да скрати или продужи људски век. Јавни радници, политичари, новинари, директори и лекари имају професије које скраћују живот. Ко жели дуго да живи треба да постане правник или земљорадник. Научници, административни чиновници и трговци су срећно изабрали своје занимање.

Ако човек намерава дуже да живи и може да бира професију — не може и свој пол. **А наука је утврдила да жене живе дуже од мушкараца, и то у просеку 6 година.** Кад напуне четрдесету могу да буду сигурне да ће дочекати и 77, а у шездесетој и свих 80 година. У седамдесетој жена има још 12 година живота, у осамдесетој 7 а у осамдесет петој барем још 5. Због тога неки научници почињу да тврде да су мушкарци слабији пол.

Плућа су крива

Занимљиво је да се зачне више мушкараца него жена, али зато се и већи број мушкараца рађа као мртворођенчад. И кад живи дођу на свет, мушкарци умиру чешће од жена у свим старосним групама.

Неки научници сматрају да је томе разлог што имају већа плућа па су зато мање отпорни на инфекције!

Пре једног века број мушкараца који су умрли између 15. и 25. године живота и између 55. и 65. године био је подједнак као и код жена исте старосне групе. Данас, међутим, тај број се удвостручио.

Несрећни случајеви у саобраћају су један разлог томе, али много чешће срчана обољења, рак на плућима и бронхитис! Неки научници тврде да је узрок раку што мушкарци више пуше од жена, али после другог светског рата огроман број жена се „уписао“ у страсне пушаче. Оне су данас све ређе само домаћице и мајке а све чешће запослене, што уноси нове, стресне ситуације у њихове животе.

Зато се у многим развијеним земљама, на пример Холандији, Данској и Енглеској, просечан век жене постепено смањује. Научници зато подозревају да жене нису ништа мудрије од мушкараца: **уместо да их „науче“ да живе толико дуго колико и оне саме, жене почињу да имитирају мушкарце и тако скраћују себи живот.**

М. Ш.

А КАКО ЈЕ КОД НАС?

Статистичке бројке нам казују да данас просечни век Југословена износи 67 година: мушкарца 65,5 а жена 68,2 године. У нашој земљи живи данас преко два милиона људи који су старији од 65 година, односно више од 10 одсто југословенског становништва зашло је у седму деценију живота. Код нас најдуже живе Црногорци, чији просечан век живота износи 66,5 код мушкараца и чак 71 годину код жена, а најмање становници Косова. Просечан људски век нашег човека приближава се, дакле, просечним годинама живота у развијенијим европским земљама. У 1939. години, кад смо по дужини живота били на последњем месту у Европи, просечан људски век Југословена износио је само 45 година. За последњих 36 година, значи, живот Југословена продужио се за преко 20 година!

Просечан људски век у свету, према најновијим подацима, износи данас око 65 година. Пред почетак наше ере човечији живот је у просеку трајао 25 година, у 17. веку око 27,5, у периоду од 1870. до 1900. око 37,5, од 1900. до 1910. око 42, од 1910. до 1925. око 50, док су у периоду од 1925. до 1950. године људи просечно живели око 60 година.

ИШЧУПАЛИ ЈАГЊЕТУ РЕП

Богдан и Ненад су моја два брата близнака. Рођени су 10. септембра 1962. године. Не знамо баш тачно, али верујемо да је Ненад пре дошао на свет пошто Богдан има мало већу главу. Одувек су били много немирни, права напаст, па није чудо што их тата кад неко од њих двојице нешто скриви, истуче обојицу. За сваки случај.

Кад су имали три године деда их је одвео у село и не сањајући какав ће цумбус њих двојица да начине чим стигну. Већ првог дана ишчупали су јагњету реп, упали у обор где се крмача прасила и окушали срећу у пливању баш у шерпи с млеком које се кајмачило. Кад је деда сагледао ову штету, а уз то педесетак подављених пилића, умало није добио срчани удар. Истог дана послао је телеграм следеће садржине:

„Сине Мирославе, тако Ти свега, долази овамо Оде ми имовина. Док ја једног бијем други плаче. Не знам шта да радим“.

Сада су Богдан и Ненад старији, иду у шести разред и нешто су мирнији, тако за једно 10%, али оних преосталих 90% је много.

Зоран Кузмановић
Београд
(Хонорар: 100 динара)

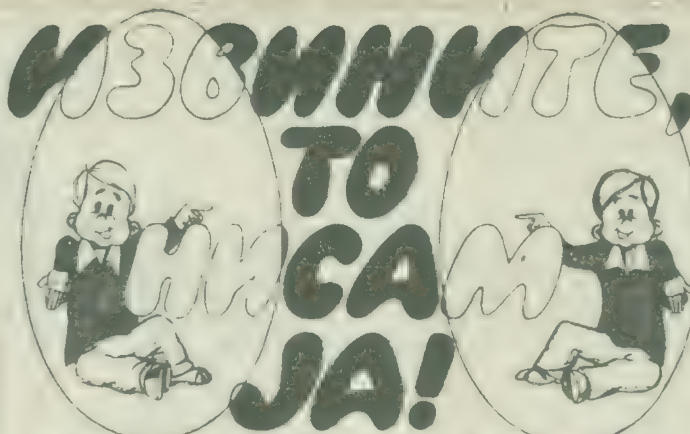

НАЈЛЕПША СТВАР НА СВЕТУ

Брат и ја ишли смо у исти разред само једну годину и то у забавиште. Већ у првом основне одвојили су нас да не би било забуне јер смо доста личили: Љупче је одређен у Iа, а ја Љубица, у Iб. Тог првог дана кад су нас раздвојили, првог часа, ухватио ме је неки немир. Замолила сам учитељицу да изађем напоље и чим ми је дозволила пожурила сам према вратима Љупчетове учионице. Можда га учитељица нешто пита а он не зна?

Полако, да ме нико не примети, отшкринула сам врата учионице и провирила. Срећом, учитељица је нешто причала, Љупче је мирно седео на свом месту. Умирена вратила сам се на час.

Само пет минута после тога Љупче је почео да се врти у клупи. Подигао је руку и замолио да изађе. Чим се нашао у ходнику потрчао је према мојој учионици. Провирио је кроз кључаоницу и кад ме је видео да седим, вратио се у свој разред.

Чак и ми сами, данас кад се тога сетимо, не можемо да верујемо да се тако догодило. Иначе, сада имамо по седамнаест година и коначно идемо у исти разред и много се боље разумемо него кад смо били одвојени у осмогодишњој школи. Иако нимало не личимо и Љупче је много виши од мене, опет има доста сличности у нашим мислима, осећањима карактеру. Све што доживљавамо он или ја, увече заједно расправљамо, отворено говоримо о свему и поверавамо се. Зато је за мене најлепша ствар на свету имати тако доброг и оданог пријатеља као што је мој брат близнак. Волела бих да и Љупче тако мисли о мени.

Љубица Прачковска
Делчево
(Хонорар: 100 динара)

Случај с огледалом

Четворогодишње близнакиње Монику и Марину нико ни данас не разликује, осим старијег брата Игора, оца и мене — мајке. А кад су биле мање, ни ми нисмо увек били сигурни. Дневник који сам редовно водила пратећи њихов развој и упоређујући их у свему, то најбоље показује.

Читаве странице су исписане, али се на њима слабо може приметити да је ту писано о двема особама. Све је исто. Ако су, на пример пиле млеко, увек би то била потпуно иста количина, у флашицама је увек остајало потпуно исто, 10 грама код једне и исто толико код друге. Увек.

Док су биле мање, раздвајали смо их да не би једна другу плачем будиле. То није ништа помогло. Увек су се будиле у исто време, окретале се на стомак, устајале и тражиле исто.

Један доживљај везан за њих две ипак издвајам као необичан. Кад су имале две године и два месеца догодило се да су први пут морале да се раздвоје на неколико дана. Марина је пошла са мном на пут, док је Моника остала код куће са татом. Једног јутра Марина је стала пред огледало и одушевљено узвикнула:

— Мама, ено је Моника!

— То исто по подне позвао ме је муж телефоном и таман сам заустила да му испричам шта је Марина урадила кад ме је он предухитрио:

— Замисли шта се десило! Моника је видела данас себе у огледалу и сва пресрећна повикала:

— Тата, ено је Марина!

Вера Груден, Београд
(Хонорар: 100 динара)

ЗАБУНА У БОЛНИЦИ

У пролеће 1973. године моја сестра Биљана отишла је на операцију слепог црева и остала у болници десетак дана. У међувремену друга наша сестра Љиљана, Биљанина близнакиња, тако се јако прехладила да је и она морала у болницу. Задржана је, наравно, на другом одељењу.

После неколико дана, једног поподнева, Љиљана је пошла да обиђе Биљану, али је није затекла у соби. Ова је на тренутак била изашла некуд. Наједном, док је чекала, Љиљани је позлило. Завртело јој се у глави и она је пала. Дежурна сестра пожурила је да позове лекара.

— Сестро, — наредио је лекар чим је стигао — погледајте рану да није од пада пукла. — Сестра је погледала и збунила се:

— Докторе, овде нема никакве ране. — На то се лекар наљутио. Па зар он лично није оперисао девојчицу?

— Погледајте мало боље! — рекао је повишеним гласом и додао с иронијом — можда сте погрешили страну? — Међутим, кад је девојка поновила да никакве ране нема, ни на левој ни на десној страни, пришао је и скаменио се. Рана заиста није постојала!

Узбунила се цела болница. Искупило се све особље. Сви су зажелели да виде како је рана „нестала“. Тада се на вратима појавила Биљана. Лекар је затрептао не верујућим очима — помислио је да је онесвешћена девојчица устала. Опет се окренуо према кревету и видео је како лежи. Тако неколико пута. Најзад је схватио да се не ради о једној болесници већ о две и насмејао се.

— Једва чекам кад ћете кући — говорио им је касније у шали. — Не бих желео да ми иједна од вас више икад дође у болницу. — Али, жеља му се није испунила. Само после годину дана и Љиљана је дошла на операцију слепог црева. Случај је хтео да је оперише исти лекар. Кад су родитељи звали да питају како је све прошло, лекар је одговорио:

— Све је у најбољем реду и ништа не брините. У четвртак је већ можете видети — а онда је додао кроз смех: — Само за Биљану су забрањене посете. Доста ми је гужве с тим близнакињама.

Гордана Ђурашевић,
Београд
(Хонорар: 150 динара)

У КРУГУ ПОРОДИЦЕ: Новчић

НАЈВИШЕ ВОЛИМ КАД ДОЂЕМ КУЋИ А ЦЕЛА ПОРОДИЦА СЕ ОКУПИ ОКО МЕНЕ!

САХАРА

НИГДЕ НИКОГ!

ХЕЈ, ФАМИЛИЈОООООО!

ЗА ПЕТ СЕКУНДИ СВИ ЋЕ БИТИ ОВДЕ!

ИЗГЛЕДА ДА САМ СЕ ПРЕВАРИО!

ДАНИЦА НИЈЕ У КУХИЊИ!

СИГУРНО ЈЕ СКОКНУЛА КОД КОМШИНИЦЕ НА КАФУ!

НИ МАЛИ НИЈЕ У СВОЈОЈ СОБИ!

ШТА? И ЛОРО ЈЕ ИСПАРИО!

КО ЋЕ ДА МИ ИСПРИЧА О ОНОЈ БОРБИ ИЗ 1420. ГОДИНЕ?

САД ЋЕ ДЕДИЦА ДА ДОЈУРИ К'О БЕЗ ГЛАВЕ!

ШТА? НЕМА НИ ЊЕГА!

ИЗГЛЕДА ДА САМ САМ САМЦИТ!

БАШ ЈЕ ДОСАДНО!

И ЈА ЋУ ИЗИЋИ!

ИДЕМ НЕГДЕ У ПРОВОД!

. УХ, ИСПАДЕ МИ ...

ЦАНГР

ЗВАО СИ МЕ, МУЖИЋУ?

ТРАЖИО СИ МЕ, ОБОЖАВАНИ ЂОКИЦЕ?

ЕВО МЕ, СИНЕ МОЈ!

ТАТИЦЕ, ЗАШТО СИ МЕ ЗВАО?

1224/11

НАЈВЕЋИ ПОДВИГ НАШИХ ВАТЕРПОЛИСТА

ЗЛОКОБНА ПИШТАЉКА

Играчи су искочили из воде, дограбили из гледалишта Александра Сајферта и бацили га у базен.

Била је то више велика битка него сјајна утакмица. За нас Југословене незаборавна зато што нам је донела прву и једину златну олимпијску медаљу у ватерполу. Она истовремено улази и у историју овог спорта по највећем броју казни: **арбитар је досудио ништа мање од 26 четвераца! По 13 за сваку страну.**

И данас, после више од осам година, питамо се како је то било могуће. А, ето, догодило се у финалу олимпијског турнира у Мексику 26. октобра 1968.

СЕЛЕКТОР ПЛИВА

Завршна сцена тог окршаја била је несвакидашња. **Чим је одјекнуо последњи звиждук и означен крај великог меча, југословенски ватерполисти су искочили из базена, дохватили селектора Александра Сајферта и заједно са њим се опет бацили у воду.**

Крупни Сајферт у узбуђењу није ни мислио на своје олимпијско одело. Купао се са играчима, грлио и љубио прослављајући златну медаљу не само ишчупану у дуелу са упорним и врло оштрим супарником него и отету из руку пристрасног судије.

За то време белгијски судија Фукс, који подсећа на филмског глумца Јул Бринера, шетао се сасвим мирно ивицом базена као да није пре тога изазвао невероватну гужву доносећи уистину неоправдане одлуке. Нарочито у последњим минутима, који су се претворили у праву борбу дивова, иако у гледалишту није било много посматрача. Већина није хтела да пропусти финале боксерских борби и похитала је на другу страну града.

Показало се, међутим, да и ватерполо може да доведе гледаоце до тачке усијања.

Уместо игре ова финална битка, у којој су се судариле репрезентације Југославије и Совјетског Савеза, претворила се у ватромет четвераца. **Већ после прве лопте судија Фукс је досудио најтежу казну. И то против Југославије.**

Совјетски стрелац Скок погодио је циљ са удаљености од свега четири метра.

То је био почетак драме. Више нико није могао да захтева од узбуђених и устрепталих играча да се боре сасвим фер. А и судија је био толико строг и наклоњен једној, и то совјетској страни, да је пиштаљка стално одјекивала и заустављала све наше акције. Југословени су улагали натчовечанске напоре да смире нерве, да некако „испливају" у дуелу са два тако моћна противника и да организују игру колико је то било могуће.

У првој четвртини Совјети су повели са 3:2, али су затим Југословени преузели иницијативу и добили другу и трећу четвртину са 3:2 и 3:1. У последњој четвртини наши су водили чак са 9:6 и представили се публици као врхунска екипа. Четири поготка су постигли из игре, док се противници тиме нису могли похвалити. Нарочито су одлично играли капитен Иво Трумбић и горостас Мирко Сандић. Обојица су испољили одлике истинских асова. Трумбић је заустављао све совјетске нападе, а Сандић је прецизним топовским ударцима преокренуо резултат у нашу корист.

ДРАМА У ФИНИШУ

Југословени би са тако израженом предношћу могли мирно да сачекају завршетак меча да се судија Фукс није постарао да утакмица добије сасвим друкчији епилог. Он је одједном почео да „тражи длаку у јајету" и да проналази прекршаје који нису постојали. У ватерполу није сасвим јасно одређено шта се сматра прекршајем и суђење је отежано јер вода заклања поглед. Због тога има разних недозвољених потеза који понекад не могу тачно да се открију.

Али, са друге стране, судија може и да их „види" када уопште не постоје. Овога пута није био у питању један прекршај који би био кобан већ низ погрешних одлука. И то је из основа изменило ток огорченог меча.

Совјетски стрелци Скок и Баркалов умели су да искористе расположење судије, и почели су да ређају голове. Југословенски голман Карло Стипанић и поред свих напора није више могао ништа да учини. Урош Маровић и Озрен Боначић су постигли још два поготка, али Совјети су, уз помоћ судије већ били у прилици да изједначе. **Три секунде пре краја резултат је гласио: 11:10 за Југословене.**

Лопта је била код наших играча и већ смо помислили да више ништа не може да их заустави на путу до златне медаље. Изненада, судија је опет употребио своју злокобну пиштаљку. Наши играчи су дигли руке мислећи да је то крај утакмице.

Али не, није био крај!

Маровић је наводно, сувише задржавао лопту што је био разлог за најстрожу казну, за тринаести четверац у корист Совјета.

Свега три секунде пре краја!

Протести нису ништа могли. Уосталом, нико се није ни усуђивао да се буни, јер је Зоран Јанковић, иначе најбољи југословенски играч, већ био искључен у четвртој четвртини.

Баркалов је непогрешив. Совјети су изједначили — 11:11, а одлука о победнику се одлаже за још шест минута продужетка.

Наставак утакмице играо се два пута по три минута. Вода је била узбуркана као да су је захватили велики морски таласи. **Тела ватерполиста се грче и извијају, пробијају се кроз пену, сударају и хрле час на једну, час на другу страну.**

На срећу, судија Фукс као да се умори. Одједном се сасвим изменио. Свира само кад треба и више не претерује.

Урош Маровић у та три минута првог наставка постиже два гола. Тиме је све решено јер други наставак више не може да измени ситуацију. Трумбић упозорава саиграче да остану мирни и да чувају лопту. Совјети је ипак отимају, али наш голман Карло Стипанић зауставља готово неодбрањиви ударац иначе врло прецизног Баркалова.

И то је крај.

ЗЛАТНЕ КАПИЦЕ

Победа је извојевана уз резултат од 13:11. На то олимпијско злато југословенски ватерполо чекао је од 1952. године, од Игара у Хелсинкију, када је први пут освојена сребрна медаља. Зато је славље и било тако бурно и тако спонтано. Зато се селектор купао у оделу.

Боје Југославије том приликом су бранили: Стипанић, Трумбић, Боначић, Дабовић, Јанковић, Сандић, Маровић, Перишић, Пољак и Лопатни. Највише голова постигао је Маровић — 5, затим Сандић и Боначић по 3 те Трумбић и Јанковић по један.

Изузев Боначића, нико од њих више није репрезентативац, а већина је престала да игра. Рекорд држи Мирко Сандић који је четири пута учествовао на олимпијским играма и који је преко 200 пута био члан југословенске националне екипе.

Ст. Протић

И ТО СУ РЕКОРДИ...

... Двадесетогодишњи Том Хили, студент хемије из Лондона, постао је рекордер у руковању. За девет часова и 16 минута Хили се руковао 9002 пута. Досадашњи рекорд (9001 руковање за 10 часова и 9 минута) такође је држао један енглески студент.

... Проглашен је неважећим светски рекорд у непрекидном говорењу (26 часа и 17 минута) који је поставио шпански калуђер Фулхенсио Димона из Гранаде. Утврђено је, наиме, да је Димона повремено прекидао говор да би испио понеку кригلу пива.

... На конкурсу „живих лутки" који је организовала велика миланска робна кућа „Орландо", победио је Батисте Сењи. Он је као „жива лутка" престојао у једном излогу 131,5 час.

... За добитника овогодишњег такмичења које је организовала Европска федерација „Витезова стомака" проглашен је двадесет двогодишњи Грк Костамидос. Он је за један час појео 421 метар макарона.

Микијев ЗАБАВНИК

ИЗЛАЗИ СВАКОГ ПОНЕДЕЉКА

КАЗНА ЗА СОДОМУ И ГОМОРУ

Сумпор је чврст хемијски елемент из групе металоида. У природи је распрострањен у елементарном стању и једињењима (сулфициди и сулфати). Тим једињењима припадају многе познате руде: антимонит, цинабарит, пирит, гипс, барит... Елементарни сумпор је жуте боје, без мириса и укуса. Рђав је проводник топлоте и електрицитета.

1 **ПЛАВИ ПЛАМЕН** — Поред седиментног, у природи има и вулканског сумпора у елементарном стању. Пошто сумпор на ваздуху сагорева плавим пламеном, који се нарочито јавља приликом вулканских ерупција, вековима се веровало да је сумпор „божанска руда с посебним моћима". Тек у 18. веку Лавоазје утврдио је да је сумпор хемијски елемент.

2 **ОТРОВНЕ ПАРЕ** — Код старих народа сумпор је изазивао страх. Римски историчар Плиније Старији није знао да сумпор може да кључа али је уочио да је „лако запаљив материјал који испушта отровне паре". Плиније није ни слутио да ће погинути од лаве вулкана Етне, која је прекрила целу Помпеју. Старе легенде казују да су и градови Содома и Гомора уништени „кишом сумпора и ватре.

3 **ЛЕКОВИТ И КОРИСТАН** — Данас највише сумпора користи хемијска индустрија, углавном за израду средстава против биљних штеточина и у производњи сумпорне киселине, хартије, шибица, боја, гуме и стакла, а у медицини као средство за дезинфекцију (сумпорно млеко). Занимљиво је да су стари Римљани сумпором дезинфиковали овце. Као Грци, и они су употребљавали сумпор за кађење, а сумпорне паре за бељење одеће.

4 **КИНЕСКИ ИЗУМ** — Црни барут и пиротехничке смеше не могу се замислити без сумпора. Међутим, запаљиве и осветљавајуће пиротехничке „враголије" које се у наше време често могу видети на јавним прославама, нису изум данашњице, већ изум старих Кинеза. Они су први открили да смеша сумпора, шалитре и дрвеног угља сагорева нагло кад се запали, и то уз блесак. Стари Грци су свој проналазак, смешу сумпора, смоле и катрана, такозвану „грчку ватру", стављали на врхове стрела, палили и користили као убитачно средство у рату.

Слободни сумпор налази се у наслагама измешан са гипсом, кречњаком и другим примесама. Одатле се издваја на тај начин што се наслаге загревају у пећима. Истопљени сумпор истиче, а минералне примесе остају. Сумпор се јавља и у неким намирницама биљног и животињског порекла: црном и белом луку, слачици, хрену, уљима, јајима, беланчевинама...

5 **УЂИТЕ У КРАТЕР!** — У средњем веку сумпор је био готово насушна ратна потреба и војсковође су се довијале на све могуће начине да дођу до њега. Тако је шпански завојевач Кортес, када се без трунке сумпора обрео у Мексику, наредио својим војницима да по цену живота силазе у кратер вулкана Попокатепетл и одатле га доносе.

6 **РАЗОРНА ТЕЧНОСТ** — Најважније хемијско једињење сумпора је сумпорна киселина. Двобазна је, безбојна, уљаста, отровна и изнад свега — разорна. Нагриза кожу и ткиво и ствара ране. Некад се називала витриол уље. У хемијској индустрији има веома широку примену. На 273 Целзијусова степена кључа, а на 450 степени се потпуно распада на сумпортриоксид — анхидрид и воду.

7 **ПОД ЗАШТИТОМ ВОЈСКЕ** — Потребе људи за сумпором и сумпорном киселином одувек су биле велике. Средином 19. века главни снабдевач Европе била је Сицилија. Због једног политичког сукоба, Сицилија је престала да испоручује Енглезима сумпор и они су послали у напуљску луку флоту под командом лорда Палмерстона. Под претњом рата, Сицилијанци су наставили да испоручују сумпор Енглезима.

На слици доле десно: 1) прегрејана пара, 2) загрејани ваздух, 3) сумпор

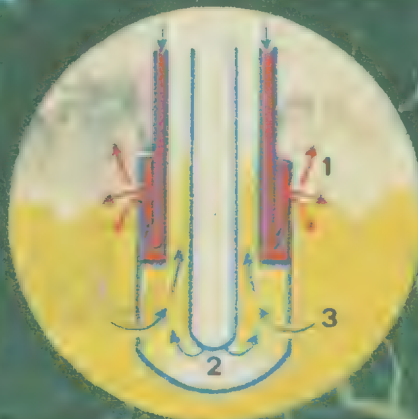

8 **ФРАШОВЕ ЦЕВИ** — Дуго се знало да су највећа налазишта сумпора у америчкој држави Луизијани, али дубоко под земљом због чега се нису могла користити. Амерички инжењер немачког порекла Херман Фраш (1851—1914) пронашао је начин како да овај драгоцени жути хемијски елемент извади са толике дубине. Његов систем се заснива на цевима концентрично постављеним у земљи. У њих се пушта прегрејана вода при чему се сумпор топи, а затим под притиском избацује на површину.

ХИТ СТРАНА

ДАДО ТОПИЋ

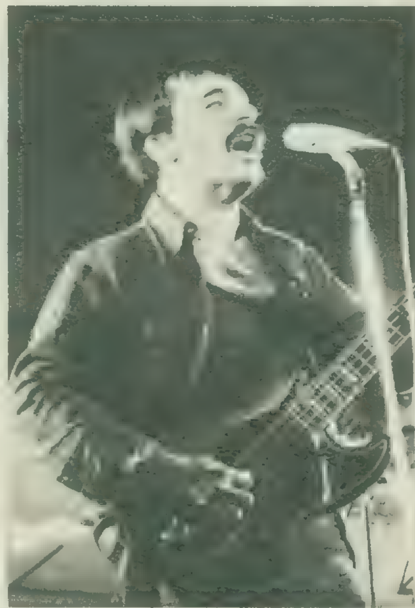

Адолф-Дадо Топић, један од водећих југословенских рок-певача, представио се дискофилима широм земље сингл-плочом **„Једном кад откријем човека“** на којој се још налази и веома добро остварење у нешто лаганијем ритму **„Да ли знаш да те волим“**. Према првим реакцијама младих, плоча је наишла на опште допадање, тако да са сигурношћу можемо тврдити да ће ово, после дужег времена, бити нови солистички успех **Даде Топића**, који је почео своју каријеру као певач групе. Било је то у Осијеку, када је био члан познатог састава **Динамити**. После извесног времена на инсистирање **Корнелија Ковача** прелази у Београд, где не постиже оно што је очекивао. Увек у другом плану, **Дадо** напушта **„Корни групу“** да би у Загребу са својим старим пријатељима и музичким истомишљеницима основао састав **TIME**. Са „тајмовцима“ успева да се пробије у сам врх домаће поп-музике.

После многих успеха у земљи и безброј позива из иностранства, **Дадо** одлази у Лондон, где се прикључује **»Foundationsima«** и са њима почетком ове године креће на велику европску турнеју. У новој постави овог популарног састава **Дадо** се представља само као гитариста и то веома успешно што није изненадило љубитеље поп-музике, који знају да је **Дадо** не само певач изврсног гласа већ и одличан познавалац готово свих музичких инструмената. Разговарајући недавно са овим музичарем за време његове турнеје по нашој земљи, сазнали смо да **Дадо** намерава да се ускоро врати у земљу и ту покуша да са старим пријатељима створи супергрупу. Колико ће у том успети, тешко је унапред рећи. Но, познајући га можемо очекивати да ће у то уложити сав свој таленат.

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

„ДА ЛИ ЗНАШ ДА ТЕ ВОЛИМ

Текст: Дадо Топић
Музика: Дадо Топић
Изводи: Дадо Топић и група TIME

Да ли знаш да те волим,
дуго нисам знао то.
сада желим да ти признам
и молим те да ми вјерујеш то.
Да те волим ко што људи
могу вољет један цвијет
да те желим као они
што би хтјели да је њихов
цијели свијет.
И вјечно да живе овдје
покрај нас
и сваки наш нови дан
бит ће знак, да волим те ја.
Да ли знаш да памтим
ријечи које шаптали смо ми
док смо сањали о срећи
и на вјерност
кад смо се заклели ми.
Твоје усне и твој поглед
и у очима сјај
тад говорили су мени да љубав та
неће имат крај.

YU ГРУПА

Београдска YU група, један од најстаријих домаћих рок-састава недавно је завршила своју седамнаестодневну турнеју по нашим градовима, обележивши на тај начин петогодишњицу свог успешног рада. Поводом овог јубилеја у продаји се појавио трећи албум ове групе од кога многи очекују успех ништа мањи од оног који су достигла и прва два албума. На турнеји која је носила назив „Када слушаш YU групу и рок-ен-рол, заборави тугу и бол“. група је наступила у старој и, слободно можемо рећи, најбољој постави која се однедавно може похвалити и одличном опремом јачине 2000 вати. Турнеја је почела у Љубљани, а завршена је првог фебруара у Београду. Уз групу YU, на тим концертима наступала је и позната енглеска група »Foundations« и новоформирани загребачки састав Парни ваљак. Нарочито интересовање изазвала је појава двојице домаћих музичара у познатим »Foundationsima«, Пеце Петеја и Даде Топића.

ХОКУИНД (HAWKWIND)

Састав Hawkwind, некада једна од најпопуларнијих светских поп-група, представио се својом новом плочом и домаћим дискофилима. У издању продукције плоча и касета РТВ Љубљана у продаји се појавила лонг-плеј плоча »Warrior on the Edge og Time« која нас је уверила да на групу »Hawkwind« треба најозбиљније рачунати јер је то састав за „праве љубитеље рок-музике“. Иначе група изводи футуристички космо-рок који ју је и сврстао у једну од најоригиналнијих у Енглеској. Публика је у потпуности прихватила музику овог састава који је до сада издао велики број ЛП-плоча у Америци и Енглеској. Иначе састав памтимо и по великом успеху који је доживео хит-композицијом »Silver Machine« (Сребрна машина) која недељама није силазила са првих места на топ-листама и која је за милионски тираж добила платинасту плочу.

БУМ — ПАНЧЕВО

Панчевачка група БУМ, коју сачињавају Душан Глуваков — соло-гитара, Душан Генц — бас-гитара и вокални солиста, Слободан Михајловић — бубњеви и гистарista Борислав Познатов, већ одавно је стекла популарност широм Војводине. Овај састав постоји већ неколико година, али у овој постави наступа само годину дана, изводећи искључиво композиције које компонује и аранжира Душан Глуваков. Њихове композиције „Ако ти све није баш јасно“, „Хеј, мала моја“, „Блуз сањиве воде“, „Пријатељ мој“, „Време“, „Странац“ и „Шта ли ради сад мој Банат“, компоноване у бит-стилу садрже примесе банатског фолклора што им даје посебну боју и звук. Тренутно чланови састава вредно раде на реализацији свог првог сингла, на коме ће се наћи композиције „А кад си некад“ и „Хеј, мала моја“, верујући да ће, и поред тога што су из малог града, успети да нађу своје место у домаћој поп-музици.

НОВЕ ПЛОЧЕ НАШИХ ДИСКО КУЋА

БОЈАН КОДРИЧ — ПРВИ ЖИВОТ

Загребачки певач Бојан Кодрич све више времена проводи на турнејама по иностранству. Али, његови обожаваоци га не заборављају и зато свака његова нова плоча има на тржишту добру прођу.

МИШО КОВАЧ — ОСТАЛА СИ УВИЈЕК ИСТА

Велики домаћи хит „Остала си увијек иста“ у изванредној интерпретацији Мише Ковача, и даље заузима водећа места на свим домаћим топ-листама. Зато је још једном препоручујемо, уверени да ће вам ова плоча учинити часове одмора још пријатнијим.

PALOMA BLANCA — GEORGE BAKER SELECTION

Оригинална верзија најпопуларније песме прошле године, нашла се и на плочи ове познате загребачке продуцентске куће. На другој страни овог сингла је веома добра песма »Dream Boat«, која на жалост, није успела да поред Palome Blance стекне већу популарност.

LABELLE — VOULEZ VOUS COUSHEZ AVEC MOI CE SOIR?

Група Labelle изненада је избила у први план својом песмом Lady Maralade и постала једна од најпопуларнијих. Нарочито је омиљена међу посетиоцима дискотека где млади траже изузетно ритмичне композиције уз које темпераментна игра долази до пуног изражаја.

ПОП — ЗАНИМЉИВОСТИ

Stomu Yamashta добио је за своју музику још једно признање. Његова музика узета је за једну балетску представу »Shukumei« за коју кажу да је истинита прича пуна убистава, насиља и ритуалних самоубистава у старом Јапану. Представа траје 35 минута и први пут је изведена крајем прошле године у Манчестеру.

Shirley Bassey издала је недавно свој нови албум под називом »Good, Bad but Beautiful" (Добро, лоше али лепо) у продукцији United Artista чији је директор Martin Davis.

Ronnie Wood, члан групе »Faces« који је са Rolling Stonesima био у децембру месецу на турнеји, поново је са својим старим друговима. Група »Faces« у току прошле године није одржала ниједан концерт у Британији али се припремају да већ првог маја на неком фудбалском стадиону одрже гала приредбу.

На сајму продуцентских кућа, познатом под именом МИДЕМ, који је одржан од 23. до 29. јануара у Кану, појавио се рекордан број излагача. Поменимо само неке од њих: Baby Records, Beat, Bixio Cemsa, CAM, Carosello Curci, CBS Sugar, Durium, Ecofina, EMI, Phonogram, Ri-Fi, Start Sugarmusic, Unifunk и друге.

Нова звезда поп-музике је, изгледа, Bruce Springsteen који је својим трећим албумом хотпуно оправдао епитете „нови Боб Дилан и песник улице". Његова музика представља синтезу изворног ритма, блуза и неуротичне атмосфере урбанизоване Америке.

Група домаћих певача, коју предводе Здравко Чолић, Вети Ђорђевић и Златко Пејаковић, отпутовала је 15. јануара на седамедесетодневну турнеју по Совјетском Савезу.

После вишемесечне кризе нова постава састава Deep Purple најавила је својим последњим албумом повратак међу великане хард-рок музике.

Група СУНЦОКРЕТ из Београда, која је у својим композицијама успешно користила фолклор, нема намеру да одустане од свог стила. У њиховим последњим нумерама веома је изражен утицај народног стваралаштва Тимочке крајине.

Мада »hard-rock« има све мање присталица, група Led Zeppelin и даље квалитетом и привлачношћу пуни концертне дворане.

Према прогнозама најеминентнијих стручњака, у току 1976. године највише се очекује од већ добро познатих група и солиста »Bad Company«, »Bay City Rollers«, »La Belle«, »George Baker Selection« и »Mike Oldfield«.

У последње време све популарнија италијанска група »Santo California«, чија је композиција »Tornero« крајем прошле године била европски хит, снимила је своју другу сингл-плочу са песмама: »Un angelo« и

»Torno a settembre«. Према првим реаговањима слушалаца радио-емисија песма »Un angelo« на најбољем је путу да надмаши претходни хит групе. Иначе, овај састав који сачињавају песторица младића, побрао је на недавној турнеји по Европи низ ласкавих признања, што одавно није пошло за руком ниједној италијанској поп-групи.

Позната продуцентска кућа EMI издала је комплет сингл-плоча под називом »The Greatest Story« на којима је представљено комплетно стваралаштво некад популарних Beatlesa. Њихов стваралачки период од 1962. до 1970. дат је на 36 плоча.

Најновија ЛП-плоча познате италијанске интерпретаторке Мине, која је већ зашла у године, одлично се продаје. После дужег одсуствовања и наговештаја да ће се потпуно повући, Мина се тријумфално вратила и још једном доказала да јој надимак „прва дама италијанске канцоне" с правом припада.

Према броју продатих примерака, други албум групе БИЈЕЛО ДУГМЕ по свој прилици ће надмашити први, који је продат у 70.000 примерака.

David Bowie у последње време је преокупиран филмом тако да, на жалост својих обожавалаца, ништа не снима. После сарадње са познатим редитељем Кеном Раселом. David Bowie најављује да ће почетком лета снимити филм који ће он сам режирати.

ОД »MOOT THE HOOPLE« ДО ГРУПЕ »MOOT«

MOOT THE HOOPLE, својевремено једна од најпопуларнијих рок-група, преживљавала је крајем 1974. године тешке тренутке. Тада ју је напустио Ian Hunter отишавши са Мик Ронсоном, и оставивши на цедилу остале чланове групе пред саму турнеју по Сједињеним Америчким Државама. О томе остали чланови састава кажу: „Ми смо и тада могли без Јана и Мика. Нову групу није било тешко створити, али нисмо желели да ризикујемо и прокоцкамо добар глас који смо уживали. Због тога смо турнеју и отказали. Одмах смо дали оглас да тражимо певача. Добијали смо понуде из целог света — Канаде, Аустралије, Америке и Африке. Сасвим случајно, на аудицију долази Нигел Бењамин, који је претходно свирао са групама »Grott«, »Fanny« и „Billion Dolar Band«. Схватили смо да је прави човек и када је још и наш органиста довео гитаристу Ray Majora, одмах смо почели озбиљно да радимо. На концертима нико више није ни мислио на бившег певача Јана Хантера, јер су сви били задивљени шоуом који је изводио Нигел. У једном старом замку месец дана смо припремали прву ЛП-плочу коју је критика подржала упоређујући нас са групом Deep Purple која је тада владала светском поп-музиком. Тако смо дошли до закључка да група „MOOT" може и без Хантера и Ронсона да одржи стару славу. Сада састав има пет чланова и то су: певач Nigel Benjamin рођен 12. септембра 1954. године у Eppingu; бубњар Dale Griffin рођен 24. октобра у Ross-On-Wye; басиста Overend Watts рођен 13. маја 1949. године у Birmingham; гитариста Ray Major рођен 16. јула 1950 године у Лондону и оргуљаш Morgan Fisher рођен 1. јануара 1950. године у Лондону.

СТРАНА ТОП-ЛИСТА У ДОМАЋОЈ ПРОДУКЦИЈИ

1. GIVE A LITTLE LOVE — Bay City Rollers — ЈУГОТОН
2. DELILA'S POWER — Ike and Tina Turner — РТВ ЉУБЉАНА
3. ACTION — Sweet — ЈУГОТОН
4. SAILLING — Rod Stewart — ЈУГОТОН
5. HUSTLE — Van Mc Coy — ПГП РТБ
6. SAMBA PA TI — Santana — SUZY
7. HONEY — Bobby Goldsboro — РТВ ЉУБЉАНА
8. WHAT CAN I DO FOR YOU — Labelle — РТВ ЉУБЉАНА
9. ROLLING STONES — David Essex — SUZY
10. PALOMA BLANCA — George Baker Selection — SUZY

ТОП ЛИСТЕ

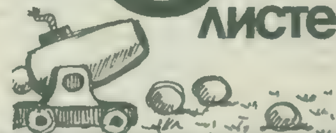

ДОМАЋА ЛИСТА

— СИНГЛОВИ

1. ОВЕ НОЋИ ЈЕДНА ЖЕНА — Златко Пејаковић
ПГП РТБ
2. НЕ ГЛЕДАЈ МЕ ТАКО И НЕ ЉУБИ ВИШЕ — Бијело дугме
ЈУГОТОН
3. ОСТАЛА СУ УВИЈЕК ИСТА — Мишо Ковач
SUZY
4. КАД ЈЕДНОМ ОТКРИЈЕМ ЧОВЕКА У СЕБИ — Дадо Топић
ПГП РТБ
5. ЗАШТО СИ МЕ, НАНО, УДАЛА РАНО — Неда Украден
РТВ ЉУБЉАНА
6. КРОКОДИЛСКА ЉУБАВ — Про арте
SUZY
7. НАДИЈА — Тешка индустрија
ЈУГОТОН
8. ЉУТИТ ЋЕ СЕ МОЈА МАЈКА — Љупка Димитровска
ЈУГОТОН
9. DIXIE BAND — С времена на време
РТВ ЉУБЉАНА
10. ЛЕПТИРИЦА — Дарио Домијан
ЈУГОТОН

ЕНГЛЕСКА — СИНГЛОВИ

1. **BOHEMIAN RHAPSODY — Queen**
2. **LET'S TWIST AGAIN — Chubby Chacker**
3. **THE TRAIL OF THE LONESOME — Laurel and Hardy**
4. **HAPPY TO BE ON AN ISLAND IN THE SUN — Demis Doussos**
5. **YOU SEXY THING — Hot Chocolate**
6. **I BELIEVE IN FATHER CHRISTMAS — Greg Lake**
7. **GOLDEN YEARS — David Bowie**
8. **NA NA IS THE SADDEST WORD — Stylistics**
9. **CAN I TAKE YOU HOME, LITTLE GIRL — Drifters**
10. **ART FOR ART'S SAKE — 10 cc**

САД — СИНГЛОВИ

1. **THEME FROM MAHOGANY — Diana Ross**
2. **CONVOY — C. W. Mc Call**
3. **I WRITE THE SONGS — Barry Manilow**
4. **LOVE ROLLER COASTER — Ohio Players**
5. **FOX ON THE RUN — Sweet**
6. **FLY AWAY — John Denver**
7. **YOU SEXY THING — Hot Chocolate**
8. **I LOVE MUSIC — O'Jays**
9. **WALK AWAY FROM LOVE — David Ruffin**
10. **Saturday night — Bay City Rollers**

НАПРАВИТЕ САМИ

Залепите распоред на тањи бео папир (да се не би видела штампана позадина), исеците оба наставка па их залепите као што видите на **цртежу 1**. На месту где Изногуд искаче из корпе просеците по цртицама жилетом. Затим пресавијте по означеним местима тако да распоред буде као на **цртежу 2**. Кад савијете распоред у хармонику он ће имати облик као на **цртежу 3**. Пресавијте поклопац корпе и закачку провуците кроз прорез означен цртицама **(цртеж 4)**. Овако сложен распоред можете лако носити у џепу, торби, кутији итд.

ЗАБАВНИКОВ РАСПОРЕД ЧАСОВА

ПРЕСАВИЈ

ПРЕСАВИЈ

СУБОТА

1.
2.
3.
4.
5.
6.

ПРЕСАВИЈ

ПЕТАК

1.
2.
3.
4.
5.
6.

ЗАЛЕПИ

ПРОСЕЦИ ПО ЦРТИЦАМА

ПРЕСАВИЈ

ПОНЕДЕЉАК

1.
2.
3.
4.
5.
6.

ПРЕСАВИЈ

УТОРАК

1.
2.
3.
4.
5.
6.

СРЕДА

1.
2.
3.
4.
5.
6.

ПРЕСАВИЈ

ЧЕТВРТАК

1.
2.
3.
4.
5.
6.

КАД ЗАЛЕПИШ НАСТАВАК — ПРЕСАВИЈ

1

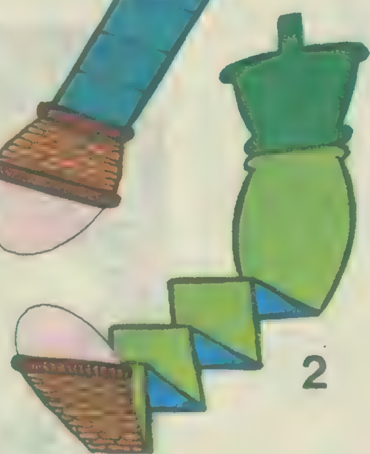

2

3

4

ЛЕГЕНДЕ О МЕСТИМА

ГДЕ КОЊ УДАРИ ДВАПУТ

У целом селу једино су милолика Сели и њен брат примили просјака. Нису ни слутили ко је, у ствари, он!

Пре много, много година постојало је село окружено дивном боровом шумом. Село беше лепо, његови житељи богати али зли и похлепни. Ни за какве законе нису марили, а за реч „правда“ нису знали. Богатство су стицали нечасно не презајући ни од чега.

На крају тог села у малој колиби живела је девојка Сели са својим братом. Беху много сиромашни али поштени и племенити. Сели је била толико лепа да се, упркос њеном сиромаштву, отимали за њу најбогатији момци у селу. А она није желела ниједног од њих јер сви беху себични и окрутни.

Једног дана на улазу у село указа се седи старац, усахла лица, подеране одеће, с просјачким штапом у руци, и зађе од куће до куће. Сваком би се стегло срце да га види, али ти сити и пресити људи не знајући шта је глад и беда не уделише му ништа. Прође старац, тужан, селом и стиже на крају, пред Селину колибу. Видећи је тако трошну помисли да у њој нема живота. А онда ипак реши да покуша и овде.

Прође колиби, закуца на врата и — Сели му отвори. Старца запањи Селина лепота, учини му се да је пред њим горска вила.

Милостива и добра срца, Сели га уведе у колибу да се мало угреје и даде му последњи комад хлеба. Уто стиже и њен брат носећи нарамак сувог грања. Он се обрадова ненадном госту и до дубоко у ноћ разговарао је са старцем.

Старац остаде да преноћи код њих, а кад се ујутру опраштао од брата и сестре, рече им да морају да напусте ово село. Нека понесу оно мало ствари што имају и да тамо где коњ удари двапут копитом о земљу саграде кућу.

Брат и сестра дуго су стајали пред колибом и гледали за старцем док га нису изгубили из вида. Дуго су разговарали о томе да ли да напусте своје бедно огњиште. На крају одлучише да пођу. Не може им бити лошије другде него овде — помисли Сели.

Покупише оно мало сиротиње, натоварише на коња и кренуше на пут.

Дуго су ишли. Већ су се и уморили, а коњ никако да застане. Кад су помислили да га зауставе и одморе се, уђоше у једну прекрасну котлину, окружену високим планинама. Уто коњ застаде и двапут удари копитом.

Обоје се одмах дадоше на посао али тек што су почели, пред њима се створи огромна и лепа кућа. Изненађени, они се загледаше. Одједном их заслепи јака светлост. Они се окретоше али уместо пусте котлине ту се уздизао леп градић. Брат и сестра уђоше у кућу а кад тамо — све намештено, уређено, чак и разне ђаконије постављене на столу. Усхићени, ишли су из собе у собу и дивили се.

Тада се Сели сети да је заборавила свог старог мачка. Веома се растужила због тога и њен брат одмах крену назад да га донесе.

Тек што су почели да граде колибу, пред њима се указа огромна и дивна кућа.

Ходао је више од два сата кад уместо села пред њим се указа велико, лепо језеро а по њему је пливао Селин мачак. Младић га позва а мачк весело фркну и упути се обали.

Кад је дошао до куће, угледа сестру с неким предивним младићем. Онај младић му се насмеја и рече да је он, у ствари, онај старац с просјачким штапом. Затим исприча да је чаробњак који се бори против зла и неправде. Путује тако по свету, кажњава и награђује.

Градић који је настао у овој котлини где је коњ ударио копитом назваше Коњиц, а оно језеро у близини, због лепе шуме пуне борова, Борачким.

Дина Бркан,
Шефке Агића 12,
79250 Коњиц
(Хонорар: 150 динара)

наука

И МИШЕВИ ВОЛЕ ЧИСТОЋУ

У центру Милана одређена је „пешачка зона“ у коју моторна возила уопште немају приступ. Месец и по дана становници тог дела града уживали су у тишини и незагађеном ваздуху. Међутим, ускоро су сопственици радњи с прехрамбеним производима и ресторана дошли до непријатног открића: чист ваздух не воле само људи. Из канализационих цеви у тој „чистој зони“ почеле су да излазе на улице читаве хорде мишева и пацова који су брзо продрли у магацине радњи и кухиње ресторана одакле их је сада готово немогуће истребити јер стално пристижу нови.

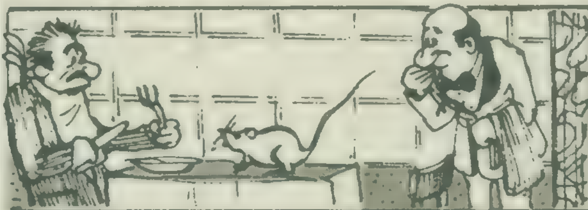

СКАФАНДЕР ИЗ 18. ВЕКА

У Финској је пронађено гњурачко одело које је употребљавано још у 18. веку. На шлему су три већа отвора за посматрање под водом (глава се окретала у шлему а не заједно са шлемом) и један мањи — за дрвену цевчицу кроз коју је долазио ваздух. Са овим гњурачким оделом под водом се могло остати око 15 минута.

ХЛЕБ С АЛГАМА

Многи велики произвођачи хлеба у Енглеској почели су да ову важну животну намирницу справљају по јапанском рецепту: брашну додају алге. Кора овако справљеног хлеба је хрскава а средина мало зеленкаста. По мишљењу лекара хлеб коме се додају алге благотворно утиче на крвоток. Ако се, међутим, овај хлеб пече нагло на високој температури корисне материје које алге садрже разлажу се. Због тога хлеб са додатком алги треба пећи на нижој температури али зато нешто дуже.

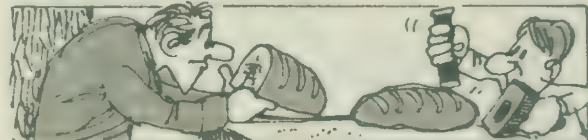

ПРЕ ЕДИСОНА

Становници западнонемачког градића Шпринга подигли су на главном градском тргу споменик — електричној сијалици. Наиме, они већ дуго покушавају да докажу да је прву електричну сијалицу начинио њихов суграђанин Хејнрих Хебел још 1854, то јест 25 година пре но што је признати проналазач сијалице Едисон патентирао свој изум.

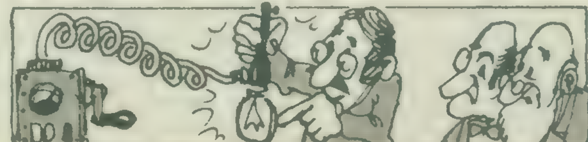

КАД ПУБЛИЦИ ЗАСТАЈЕ ДАХ

ПРВА ЈАХАЧИЦА — Године 1830. у циркуском програму први пут се појавила жена. Била је то Каролина Лојо, изванредна јахачица. У париском циркусу, који је Франкони купио од Естлија, она је годинама привлачила хиљаде гледалаца. Парижани су желели да виде њене вештине на фантастично увежбаним коњима. Од тада жене почињу да се појављују у најразличитијим циркуским тачкама, од акробације и дресуре животиња до најопаснијих вежби на трапезу. Показало се да је „слабији" пол често вештији и храбрији од „јачег".

У КАВЕЗУ СА ЗВЕРИМА — Франкони ангажује 1831. године и славног Анрија Мартена, укротитеља лавова. Анри је био син богатог француског индустријалца, али је привучен начином живота у циркусу мимо очеве жеље постао дресер. У огроман кавез са животињама улазио је наоружан једино корбачем, и то од 1819. године, па све до дубоке старости. Али нису сви укротитељи имали његову вештину и срећу. Многе од њих животиње су растргле наочиглед запањених гледалаца и тада су циркуси подсећали на крваве арене старог Рима.

СТОЛИЦОМ НА ЛАВА — Укротитељ звери је и данас изложен великом ризику. Јула 1953. у једном циркусу, у току извођења тачке, лав је напао укротитеља. Све би се завршило трагично да се у близини није нашао кловн Ахиле Завата. Без размишљања Завата је улетео у кавез и столицом притерао лава уз решетке и тако спасао рањеног пријатеља. Гледаоци, који су те вечери испунили циркус до последњег места, овацијама су поздравили храброга кловна.

СВИ ГА ТУКУ — Кловнови су се први пут појавили у Енглеској и њихова улога је била да публику забаве и развеселе између две тачке циркуског програма. Од почетка су облачили упадљива одела дречавих боја, примали многе шамаре, падали на смешан начин, али су од првих дана постали љубимци публике. Године 1870. на сцену ступа „тужни" кловн, наивчина, коме се сви ругају и ударају га. Временом, међутим, кловнови су поред пантомиме и наивних гегова почели да савлађују разне вештине; неки су постали чувени као жонглери, други као акробати или изврсни музичари, као Џо Грималди, браћа Грок, Футит, Босвел и други. Данас је најчувенији совјетски кловн Олег Попов Константинович.

ЧУДО С ТАЊИРИМА — Гледаоци у циркусу често и не слуте колико су акробати, укротитељи, вештаци на жици и кловнови уложили напора и колико дуго вежбали да би једна тачка успела. Играчи на жици још од детињства почињу да вежбају. Обично они потичу из породица које генерацијама живе у циркусу. Слично је и са акробатама. Жонглер Енрико Растели почео је да вежба тачку с тањирима 1922. године. Сваког дана вежбао је два часа, а касније и дуже и после шест година извео је непоновљиву тачку с тањирима: у десној руци држао је три, у левој два тањира, један је придржавао устима, а још два би задењуо за појас. Онда би их све бацао увис и спретно хватао!

НИШТА БЕЗ КОЊА! — Испод шатре се стално уводе нове тачке, али ниједан велики циркус не може се ни замислити без учешћа дресираних коња и вештих јахача. У суштини, циркус је остао онакав каквог га је замислио његов оснивач Естли — коњички. Зато и постоји добро утврђени ред којим коњи наступају у циркусу: најпре излазе коњи који изводе ритмичке игре и демонстрирају различите кораке, затим коњи с јахачем — акробатом и на крају коњи који извршавају различите команде.

ЦИРКУСКА ПОРОДИЦА — У прошлости је било више чувених, великих циркуса. Поред поменутог Барнума, најпознатији су Медрано, Ренц, Буш, Буфало Бил и други. У Енглеској је дуго најпопуларнији био Мајслов циркус. Овај велики циркус, са богатим програмом и дугом традицијом, сваке године је припремао нови, дотад невиђен програм, чије је отварање било догађај сезоне. Познате личности из целе Енглеске сматрале су чашћу да приме позив за свечано отварање и виде програм Мајсловог циркуса. Чувен је био и циркус Билија Смарта, познат и по томе што је у његовом програму учествовала многобројна Смартова породица, од најмлађег до најстаријег.

ЖИВА БУКТИЊА — Поред укротитеља, жонглера, вештака на жици и на летећем трапезу, у циркусима су одувек посебно одушевљење изазивали појединци који су изводили опасне тачке. Такав је био и Дантон, „жива буктиња". Он је 1904. године с висине скакао у запаљеном оделу у мали базен с водом који је био постављен усред шатре. Постоје и „жива топовска ђулад", људи које испаљују из топова у разапете мреже"!

УВЕК НА ТОЧКОВИМА — Ниједан циркус не припада само једној земљи. Извођачи се често рађају у циркуским колима, и ту и под шатром проводе цео живот, селећи се од града до града, из земље у земљу. Публика кловнове, акробате, жонглере, дресере, мађионичаре, хипнотизере свуда радо прима. Судбина људи из циркуса била је честа инспирација сликарима, музичарима и писцима. Акробате, тужна и насмејана лица кловнова, циркуске коње и ону другу, мање веселу и блештаву страну живота људи који сав живот проводе на точковима и под шатром, овековечили су на својим платнима славни Дега, Бифе, Пикасо, Лотрек, Сера, Брак и други.

КРАЈ

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

РЕЈ БРЕДБЕРИ

Талас ме отргао од света, птица на небу, деце на плажи, моје мајке на жалу. Настао је тренутак зелене тишине. Тада ме талас вратио небу, песку, дечјој игри. Изишао сам из језера а свет је био ту, скоро као када сам отишао.

Истрчао сам на обалу. Мајка ме обрисала чупавим пешкиром.

— Стани ту и суши се — рече.

Стајао сам и гледао како сунце упија капљице воде са мојих руку.

— Ох, дува! — рече мама. — Обуци џемпер.

— Чекај, гледај како сам се најежио — рекох.

— Хародде! — рече мама.

Обукао сам џемпер и гледао како се таласи пропињу и руше на обалу. Падали су љупко, пуни зелене отмености.

Дошли су последњи дани септембра кад све, без разлога, постаје тужно. Обала је била дуга и пуста. Деца су престала са играма лоптом; ветар их је растужио. Седела су и осећала да јесен хита бескрајним жалом.

Стајао сам. Сви остали су били у школи. Ја — не. Сутрадан сам полазио на запад, возом, преко целе државе. Мама и ја смо дошли на обалу да ухватимо последњи дах лета.

— Мама, хтео бих да трчим уз обалу — рекох.

— Добро, али брзо се врати и не прилази води.

Сећање

Трчао сам. Песак ми је шкрипао под ногама, ветар је покушавао да ме подигне. Знате како је то: трчите раширених руку и осећате, око прстију, копрену коју ствара ветар — као крила.

Мама је седела и нестајала у даљини. Ускоро постаде смеђа тачкица. Био сам сâм.

Самоћа је непозната дванаестогодишњем детету навикнутом на људе око себе; једино је у мислима само. Толико има људи који говоре деци шта и како да раде да она беже низ обалу, макар и замишљену, само да буду сама у свом свету.

Дакле, сада сам био, стварно, потпуно сам.

Ушао сам у воду све до стомака. Раније, док се овде тискала гомила, нисам се усуђивао да погледам или дођем на ово место, претражујем воду и изговорим једно име. Али сада...

Вода је као чаролија. Предвоји вас напола. Осећате се пресечени на два дела. Један део, доњи, подсећа на шећер који се топи и нестаје. Вода је хладна а таласи се гиздаво руше стварајући чипкасту пену.

Звао сам је. Неколико пута сам је позвао.

— Тели! Тели! О, Тели!

Стварно, у младости, очекујете одговор ако некога зовете. Осећате да је све што замислите можда и стварно. Понекад, то и није погрешно.

Мислио сам на Тели, сећао се како са плавим кикама излази из воде прошлог маја. Ходала је смејући се а сунце је почивало на њеним малим раменима. Мислио сам на мирну воду, на спасиоца који скаче у њу, на врисак Телине мајке, на Тели која се никада није вратила...

Спасилац је покушавао да је убеди да дође али, она није хтела. Вратио се влажних, чворноватих прстију. Тели је нестала. Она више, у школи, неће седети преко пута мене или се играти лоптом по улицама поплочаним циглама за летњих ноћи. Отишла је предалеко и језеро јој неће дозволити да се врати.

Сада сам, у самотну јесен, када је небо огромно и вода огромна и обала веома дуга, дошао последњи пут. Сам.

Звао сам је поново и поново. Тели! О, Тели!

Ветар ми је мекано дувао уз уши, као што дува преко отвора шкољки док оне шапућу. Вода је нарасла, обухватила ми груди, па колена, њихала се у свим правцима, лизала ми пете.

— Тели! Врати се, Тели!

Имао сам само дванаест година. Али, знао сам колико је волим. То је била љубав која долази пре схватања тела и морала. Љубав

ЈЕЗЕ

Спасилац је покушавао да је убеди да дође, али она није хтела. Отишла је предалеко и језеро јој неће дозволити да се врати.

слична ветру, мору и песку који леже заједно, вечно спојени. Саткана од врелих дана на обали, брујања равних дана досадног учења у школи. Годинама су дуги јесењи дани промицали док сам носио њене књиге из школе кући.

— Тели!

Последњи пут сам је позвао. Дрхтао сам. Осетио сам воду на лицу а нисам знао како се ту нашла. Таласи тако високо нису прскали.

У повратку сам стао на песак, чекао око пола сата, надајући се искрици, знаку, неком малом наговештају који би ме подсетио на Тели. Клекнуо сам и почео да правим пешчани замак, лепо га вајао, градио га онако као што смо Тели и ја градили толико њих. Сада, направих само половину. Устао сам.

— Тели, ако ме чујеш, дођи и заврши га.

Враћао сам се далекој тачкици, својој мајци. Вода је наишла, измешала се са пешчаним замком. Круг за кругом, топећи га полако, док опет не постаде све равно.

Тихо сам отишао низ обалу.

Сутрадан сам отпутовао возом.

Воз не памти — оставља све за собом. Заборавља житна поља, реке детињства, мостове, језера, долине, колибе, болове и радости. Расплине их за собом и они нестану за хоризонтом.

Порастао сам, издужио се, изменио дечја схватања, прешао из основне школе у средњу, па на универзитет. У Сакраменту сретох

младу жену. Знали смо се неко време и узели. Тада сам имао двадесет две године и скоро сам заборавио како изгледа исток. Маргарет је предложила да тамо проведемо наш закаснели медени месец.

Десет година касније

Воз се, као сећање, кретао у оба смера. Воз може да поврати све оно што сте пре много година оставили за собом. Небо је носило и приближавало: Лејк Блаф, 10.000 становника.

Маргарет је изгледала лепо у новим хаљинама. Гледала ме, а ја сам осећао да ме мој заборављени свет поново увлачи у себе. Држала ме за руку кад је воз ушао у станицу Блаф. Пртљаг нас је чекао.

Доста је прошло година и оне су оставиле траг на људским лицима и телима. Када смо заједно прошетали градом нисам никога препознавао. Лица са осмехом због затворених школа, пливања по спрудовима. Ћутао сам, ходао и гледао. Био сам обузет успоменама нагомиланим у мени као хрпе јесењег лишћа спремљене за паљење.

Остали смо две недеље. Свуда смо заједно ишли. Били смо срећни. Мислио сам да волим Маргарет. Бар сам мислио да је волим.

Последњег дана смо отишли на обалу. Није било тихо као у позне дане године, као онога дана пре много година, али први знаци пустоши долазили су обалом. Ветар је, као увек, био ту и чекао да запева.

РО

Дан се ближио крају. Деца су, углавном, отишла кућама, само је неколико мушкараца и жена остало да се игра лоптом на ветровитом сунцу.

Спасиочев чамац је пристао уз обалу. Спасилац је искорачио из њега, лагано, носећи нешто у рукама. Задржао сам дах, осетио се мали, само дванаест година стар, сићушан, неприметан и уплашен. Ветар је завијао. Нисам могао да видим Маргарет. Видео сам обалу, спасиоца који се појављује из чамца са сивим џаком у рукама, не много тешким, издуженог, сивог лица.

— Остани овде, Маргарет, — рекох. Не знам зашто сам то казао.

— Али, зашто?

— Тако. Остани овде.

Отишао сам полако низ песак до места где је стајао спасилац. Погледао сам.

— Шта је то? — питао сам.

Спасилац ме дуго гледао. Није могао да проговори. Ставио је сиви џак на песак, ветар је влажно зашапутала око њега и повукла се.

— Шта је то? — наваљивао сам.

— Чудно— рече спасилац тихо. Чекао сам.

— Чудно — рече мекано. — Најчудније од свега што сам видео. Дуго је мртва.

Поновио сам његове речи. Климнуо је главом.

— Десет година, рекао бих. Ниједно се дете, ове године, није овде удавило. Дванаесторо је настрадало 1933. али, све смо их, после неколико сати, нашли. Све изузев једног. Тога се сећам. Ово тело овде је, вероватно, десет година у води. То није пријатно.

Гледао сам у сиву врећу у његовим рукама.

— Отворите — рекох.

Пешчани замак

Не знам зашто сам то казао. Ветар постаде гласнији. Почео је да петља са врећом.

— Пожури, човече, отвори је! — викнух.

— Боље да то не чиним — рече. Онда је, можда, видео израз мога лица. — Вила је тако мала девојчица...

Само је делимично отворио. Било је довољно.

Обала је била пуста. Небо, ветар, вода и усамљени долазак јесени. Погледао сам је. Стално сам понављао исто: име.

— Где сте је нашли? — питао сам.

— Низ обалу, тамо, у плићаку. Дуго, дуго је била тамо. Зар не?

Климнуо сам главом.

— Јесте. О, боже, јесте...

Помислих: људи расту. Ја сам одрастао. Али, она се није променила. Још је мала, још је млада. Смрт не дозвољава раст или промену. Још има златну косу. Вечито ће остати млада и ја ћу је волети заувек, о боже, заувек ћу је волети.

Спасилац је поново везао врећу. После неколико тренутака пошао сам низ обалу. Застао сам и погледао. Ово је место где је спасилац нашао, помислих.

Ту, на ивици воде, лежао је пешчани замак, допола направљен; онако како смо Тели и ја увек градили. Она пола, ја пола.

Погледах га. Клекнух сам поред пешчаног замка и видео мале отиске стопала која долазе из језера и враћају се у њега, без повратка. Тада сам схватио.

— Помоћи ћу ти да га довршиш — рекох.

Направио сам лагано други део, устао, окренуо се и отишао да не видим како се руши под таласима, као што се све руши.

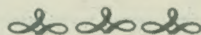

Дошао сам обалом до места где ме је непозната жена, по имену Маргарет, чекала и смешила ми се...

ЈЕДНА АЛИ ВРЕДНА

Ако сејеш кактус не очекуј грожђе.
(Арапска пословица)

укрштене речи

ВОДОРАВНО:

1) Држава у Јужној Америци, 8) грчки бог рата, 9) чешка афирмација, 10) индустријска биљка, 11) горњи део куће, 12) совјетски филмски режисер, 13) италијанска филмска глумица (Вали), 14) главни град Јерменске ССР, 15) држава у Африци, 16) узвик нестрпљења, 17) место на Хвару, 22) кратка јапанска песма, 23) прецизан, 24) ауто-ознака за Ваљево, 25) ономатопеја звука трубе, 26) кавкаско кисело млеко, 27) грмље уз воду, 28) египатско божанство, 29) име Карењине, 30) корално острво, 31) МИСАОНА ПЕСМА КЊИЖЕВНИКА ПОД 7 УСПРАВНО, 32) десна притока Саве, 33) правоугли паралелопипед, 35) врста намирница, 36) товар, 37) ПЕСМА ПЕСНИКА ПОД 7 УСПРАВНО, 38) неопходан зачин, 39) органи чула вида, 40) краљ Хуна „Вич божји", 42) цар животиња, 43) казати, 44) постати мек.

УСПРАВНО:

1) Град у Италији, 2) мера за папир, 3) љут корен, 4) првак, 5) кувано поврће, 6) једна електрода, 7) ИМЕ И ПРЕЗИМЕ СРПСКОГ ПЕСНИКА — СИМБОЛИСТЕ (види слику), 11) друштво за сплеткарење и вараньe, 13) мирис, 14) грешка (лат.), 17) драги камен плаве боје, 18) добит (турц.), 19) председник Републике Бурме, 20) превозно средство, 21) ПЕСМА СИМБОЛИСТЕ ПОД 7 УСПРАВНО, 22) узвик при јуришу, 23) насиље, 25) пољопривредна машина, 26) интерес за позајмљени новац, 27) део витерске опреме, 29) део купатила, 30) мушко име, 31) наш филмски и ТВ глумац (Драган), 32) мали дах, 34) ДЕСКРИПТИВНА ПЕСМА ПЕСНИКА ПОД 7 УСПРАВНО, 35) потомак кобиле и магарца (мн.), 37) производ горења, 38) ПЕСМА КЊИЖЕВНИКА ПО 7 УСПРАВНО, 41) показна заменица, 42) хемијски знак за лантан.

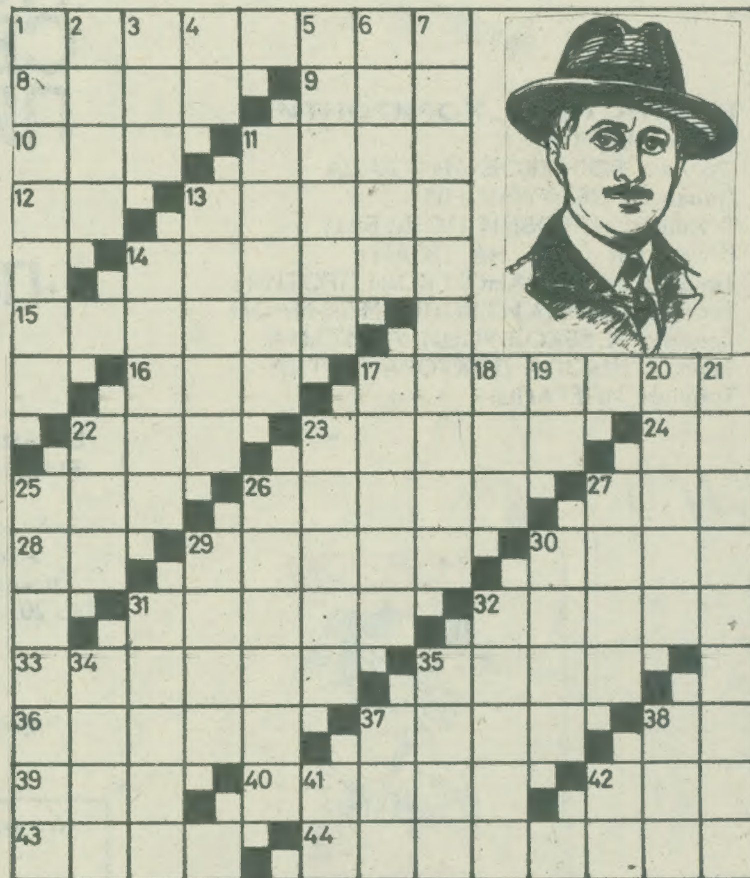

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) Спас, 5) звук, 9) обрт, 10) дрво, н, 11) СА, 12) рт, н, 13) еп, р, а, 15) Ив, 16) трака, 17) воће, 18) не, л, и, 19) Ин, н, 20) калионица, ц, 26) валцер, 28) опанци, 30) Ера 31) апс, 33) Аро, 34) ниско, р, 37) полен, 39 А(угуст) Ш(еноа), 40) октопод, 41) ПА, с, 42) оро, к, 43) два, л, 45) осе, 46) ток, 48) Ивка, 50) Франце Прешерн, 53) камион, 54) штета.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА" 11000 Београд, Македонска 29. Директор НИП „ПОЛИТИКА" Вукоје Булатовић.
Главни и одговорни уредник „Политикиног забавника" Живорад Стојановић, технички уредник Владимир Горбунов. Претплата за нашу земљу: годишња 220.00 дин, полугодишња 110,00 дин, тромесечно 55,00 дин. Претплата за иностранство: годишња 440,000 дин, полугодишња 220,00 дин, тромесечно 110,00 дин. Уплате на текући рачун број 60801-601-822. Годишња претплата у страној валути: ДМ 64.—, Долар 25.—, Фф. 110.—, Шфр. 66.—, Шкр. 108.—. Девизне уплате из иностранства слати преко Београдске банке — Београд на рачун 60811-620-292-32000-000-00054. Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/I, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет

РОМАНИ ПОЗНАТИХ СВЕТСКИХ ПИСАЦА

великиги попуст само за читаоце «Политкиног забавника»

БИБЛИОТЕКА „ХОРИЗОНТИ":
Балзак: БЕАТРИСА
Фокнер: ВОЈНИКОВА НАГРАДА
Партеги: ЦЕНТУРИОНИ
О'Хенри: ЧАРОБНИ ПОЉУБАЦ
Шамјакин: СРЦЕ НА ДЛАНУ
Тендрјаков: ЗА ДАНОМ КОЈИ ПРОТИЧЕ
Тестори: ЂИЛДА ИЗ УЛИЦЕ МАК-МАОН
Тресел: ЧОВЕКОЉУПЦИ У РИТАМА
Тролоп: ШКОЛА ДОКТОРА ВЕРТЛА
Тобино: ИЛЕГАЛЦИ

БИБЛИОТЕКА „СПЕКТАР":
Кафка: Приповетке
Фицџералд: С ОВЕ СТРАНЕ РАЈА
Кронин: ЈУДИНО ДРВО
Иљф-Петров: СЈАЈАН ЧОВЕК
Џандар: ДЕВОЈКА И ХИЉАДУ ЗАЉУБЉЕНИХ
Лемон: ПОЗИВ НА ИГРУ
Музил: ПОМЕТЊА МЛАДОГ ТЕРЛЕЗА
Расел: ЂАВО У ПРЕДГРАЂУ
Сименон: УДОВАЦ
Веркор: СИЛВА
Аксјонов: ЗВЕЗДАНА ВОЗНА КАРТА
Хенри: ЈЕДАН ЛОНДОНСКИ ЖИВОТ

БИБЛИОТЕКА „ХОРИЗОНТИ" — 10 књига за готово — само 180 динара!
БИБЛИОТЕКА „СПЕКТАР" — 12 књига за готово — само 110 динара!

Библиотека „Хоризонти" садржи 10 значајних дела познатих светских писаца. Ако купујете за готово добијате велики попуст. Све књиге ове библиотеке повезане су у платно. Штампане ћирилицом, на преко 4.200 страна формата 14 x 20. Цена без попуста — при куповини на отплату — износи 226,00 динара.

Библиотека „Спектар" садржи 12 дела познатих писаца, занимљивог и забавног садржаја. Све књиге повезане су у полуплатно, штампане ћирилицом, формата 12 x 19 на преко 2.500 страна. Цена без попуста — при куповини на отплату — износи 146,00 динара.

ИП „НАРОДНА КЊИГА" — БЕОГРАД, Шафарикова бр. 11

НАРУЏБЕНИЦА

Овим неопозиво наручујем:

1. ЗА ГОТОВО — библиотеку „ХОРИЗОНТИ", од 1—10, по цени од 180,00 динара.
2. ЗА ГОТОВО — библиотеку „СПЕКТАР", од 1—12, по цени од 110,00 динара.
3. НА ОТПЛАТУ — библиотеку „ХОРИЗОНТИ", од 1—10, по цени од 226,00 динара, и отплаћиваћу у 5 месечних рата по 45,20 динара, с тим што ћу прву рату платити поштару кад ми донесе књиге, а остале четири до сваког 5-ог у месецу до истека отплате.
4. НА ОТПЛАТУ — библиотеку „СПЕКТАР", од 1-12, по цени од 146,00 динара, и отплатићу у 3 месечне рате по 48,50 динара, с тим што ћу прву рату платити поштару кад ми књиге уручи, а остале две до сваког 5-ог у месецу до истека отплате.

У случају спора надлежан је I општински суд у Београду.

____
(Купац: Презиме и име)

____
(Поштански број, место, улица и број)

____
(Овера предузећа за купце на отплату)

____
(Потпис купца, бр. личне карте, где је издата)

Пензионери који купују на отплату прилажу претпоследњи чек од пензије.

Попуни, изрежи, залепи на дописницу и пошаљи на адресу:
ИП „НАРОДНА КЊИГА", 11000 БЕОГРАД, Шафарикова 11

Политикин Забавник

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Драги Забавниче,

У ИМЕ МИРА

Желио бих да знам гдје су и када одржане конференције несврстаних земаља.

Миломир Пророк,
Сарајево

Претходница окупљања несврстаних земаља на највишем нивоу био је састанак на Брионима 18. и 19. јула 1956. године између председника Тита, Насера и Нехруа када је и донесен „Брионски документ".

Прва конференција несврстаних одржана је у Београду од 1. до 6.

септембра 1961. године уз учешће 25 земаља и 3 земље које су имале статус посматрача.

Године 1964. од 5. до 10. октобра у Каиру је одржан други „самит" несврстаних. Учествовало је 47 земаља и 10 посматрача.

У Лусаки (Замбија) на Трећој конференцији несврстаних, која је одржана од 8. до 10. септембра 1970. године, 54 земље су имале статус активних учесника а 9 статус посматрача.

Четврти скуп несврстаних одржан је у Алжиру од 5. до 9. септембра 1973. године. Конференцији је присуствовало већ 75 земаља и 9 посматрача а 3 земље су имале статус госта.

За август месец 1976. године заказан је пети састанак на врху несврстаних. Домаћин скупа ће бити Коломбо на Шри Ланки.

БАЛАЛАЈКА, БАЛАЛАЈКА...

Молим те да ми објасниш какав је инструмент балалајка и од чега се прави.

Милорад Ђукановић,
Пријепоље

Романсе и баладе, циганске мелодије из степа и руска народна музика не могу се готово ни замислити без топлог звука балалајке. То је руски народни инструмент са жицама, по звуку веома сродан тамбури. Труп се прави од јеловог дрвета и има карактеристичан троугласт облик. Доња даска или дно састављено од више делова, а гор-

ња је благо испупчена и има један или више округлих отвора. Жице су од животињских црева, ређе од жице, и трзају се пером.

Балалајка се први пут појавила око 1700. године и постепено заменила ранији народни инструмент — домра — који је имао само две жице и употребљавао се у селима за пратњу при певању или за игру. Балалајку је усавршио В. В. Андрејев и прилагодио је и за групно музицирање па се од тада овај инструмент све више употребљава и у оркестру.

МАЊА И ЛЕПША ОД СВИХ

Желео бих да знам која је најмања птица на свету и где живи.

Срђан Петровић,
Ниш

На америчком континенту, у џунглама и на падинама великих тропских планина, живе најмање и најлепше птице на свету — колибри (Trichilidae). Рачуна се да их има 319 врста од којих оне највећи крупнији не достижу дужину већу од 20 сантиметара. Најбројнији су

у Колумбији и Еквадору. Њихова лепота, која се може видети само изблиза, у много чему превазилази чак и опевану лепоту рајских птица.

Усавршено лебдење или лет у месту омогућава им да инсекте гоне и на самом извору њихове хране, чак и дубоко у завојитим круницама цвета. Крила колибрија раде слично хеликоптеру али се не обрћу већ вибрирају хоризонтално, а замаси су тако брзи да људско око не може да их прати.

Готово све врсте колибрија живе полигамски а брига о младунцима искључиво припада женкама. Малени мужјаци су ратоборнији од свих птица. Гнезде се на свим висинама.

Тражимо, мењамо поклањамо...

Поклањам Забавнике онима који ми се први обрате. Разгледнице на адресу **Аднан Бегић, о. ш. „Братство и јединство", 75247 Козај**

■

Имам велик број Забавника и желим да их поклоним неком читаоцу: **Снежана Стошковић, Крушевска република, 92400 Струмица**

■

Поклањам дупликате Забавника од броја 1172—1229. Заинтересовани нека се јаве на адресу: **Слободан Митровић, Његошева 90, 81340 Херцег-Нови**

■

Обраћам се свим читаоцима Забавника који посједују броjеве 1, 2, и 23 Алана Форда да ми се јаве ако желе да их продају или замијене за нешто друго. **Дамир Бишћан, Жарка Чучка 9, 47000 Карловац**

■

Недавно сам почео да скупљам значке и радо бих за њих мењао новије Забавнике, стари новац или маркице. **Драган Милинковић, Ново насеље 36а/6, 37240 Трстеник.**

■

Догодила ми се велика незгода. Провалник ми је ушао у кућу и поред осталог однио око 900 комада старог новца. Тим поводом молио бих читаоце Забавника-нумизматичаре да ми поклоне по један новчић дупликат да бих некако попунио збирку. Унапријед захваљујем: **Марко Цвијетић, 59319 Ђевреке, Далмација**

■

Сакупљам разгледнице и желим да их имам што више. Зато молим читаоце Забавника да ми помогну у томе. Свако ко ми пошаље разгледницу свога града добиће од мене разгледницу Приједора. **Ведран Куленовић, Моше Пијаде 18, 78300 Приједор.**

УЧЕНИЦИ — СРЕДЊОШКОЛЦИ!

ЦЕЛА МАТУРА У ЈЕДНОЈ КЊИЗИ!

Са приручником за матуру — **репетиторијумом** — у коме је прегледно и сажето изложено градиво из српскохрватског језика, географије, историје, биологије, хемије, физике, математике, политичке економије, политичког система и друштвеног уређења СФРЈ по наставним плановима од I до IV разреда. Ово је ново, прерађено и допуњено издање на коме је радила група познатих педагога, **тако да РЕПЕТИТОРИЈУМ представља јединствен приручник за успешно обнављање градива у току школске године**, а посебно у време припремања завршног испита школе — матуре.

РЕПЕТИТОРИЈУМ можете добити поузећем по цени од 100.— дин. ако пошаљете писмо или дописницу са наруџбеницом на НИП „КЊИЖЕВНЕ НОВИНЕ", Француска 7, 11001 Београд, поштански фах 23.

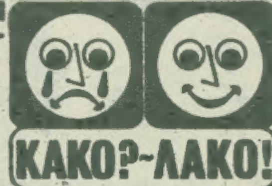

КАКО СЕ РЕШАВАЈУ ЗАДАЦИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ — научите сами лако и брзо из књига **„УРАЂЕНИ ЗАДАЦИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ"**. Препоручујемо вам 4 књиге које садрже комплетну израду свих задатака из математике за све разреде гимназије и осталих средњих школа као и увод у вишу математику. Књиге можете наручити дописницом или писмом на адресу: **МАТЕМАТИКА — 71001 Сарајево, п. п. 64 и одмах ћете их добити. Платићете поштару кад вам их донесе (поузећем). Цена једне књиге је 80 динара. Ако одједном купујете комплет од 4 књиге, добићете га за свега 250 динара или ако удружени са неким наручујете 8 или више књига, платићете само 40 динара за сваку књигу!**

WALT DISNEY
МИКИ

'АЈДМО, ФИЋО!

НИЈЕ САД ТРЕНУТАК ДА ОД УЈКА МИКИЈА...

...ТРАЖИМ ДА МИ ПОВЕЋА ЏЕПАРАЦ!

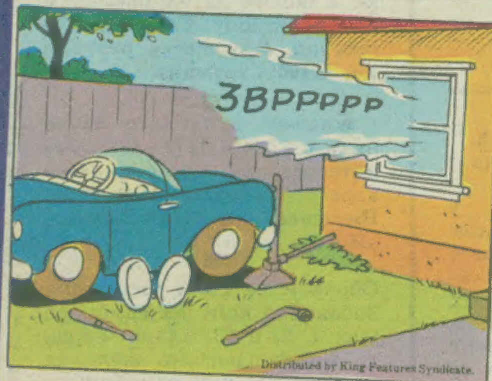
ЗВРРРРР
Distributed by King Features Syndicate.

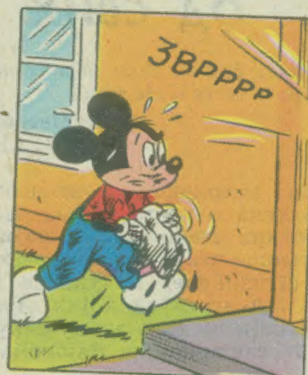
ЗВРРРР

АЛО, МИКИ! ЗВАО САМ ТЕ САМО ДА ТИ КАЖЕМ...

ШИЉО! ИЗВУК'О СИ МЕ ИСПОД КОЛА! МНОГО САМ ЗАУЗЕТ... НЕМАМ ВРЕМЕНА ЗА БРБЉАЊЕ...
Copyright © 1975 Walt Disney Productions World Rights Reserved

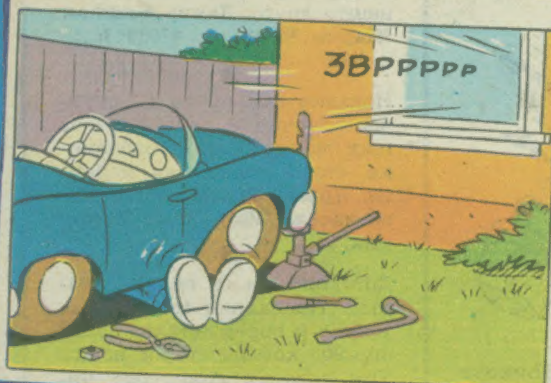
ЗВРРРРР

ЗВРРР

АЛО!
ОПЕТ ЈА, МИКИ...

'ТЕО САМ САМО ДА СЕ ИЗВИНИМ ШТО САМ ТЕ МАЛОЧАС УЗНЕМИРИО!

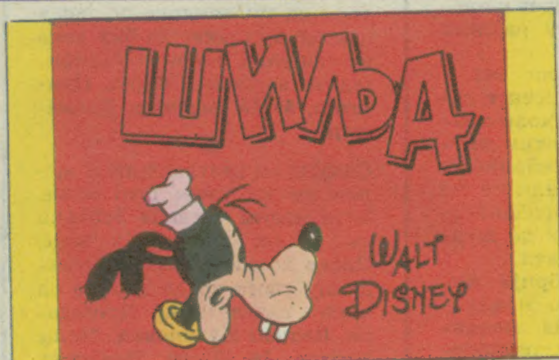
ШИЉО
WALT DISNEY

МНОГИ СУ ПОКУШАВАЛИ ДА НАПРАВЕ МАШИНУ ЗА КОНТРОЛУ ВРЕМЕНА!
АЛ' ОНИ НИСУ ЈА!
КИШИЦА КИША СНЕГ ГРАД

ИДЕЈА ЗА ОВО ДОШЛА МИ ЈЕ У СНУ!
КИШИЦА КИША СНЕГ ГРАД

СВРАТИ СУТРА ДА ЈЕ ИСПРОБАМО!
ДОЋИ ЋУ!

СУТРАДАН...
САМО МАЛО... ПРЕ НО ШТО СТИГНЕ МИКИ!
КИШИЦА КИША СНЕГ ГРАД

ПАФ

ЗАСАД ЈЕ ДОБРО...
ПФФФФ
КИШИЦА КИША СНЕГ ГРАД

БААМ

АКО ЈЕ ИСТИНА ШТО СЕ ПРИЧА ДА ДУГА УКАЗУЈЕ НА ЗАКОПАНО БЛАГО...
Copr. 1954, Walt Disney Productions World Rights Reserved

ЋУП ЗЛАТА!
НИЈЕ БАШ ТОЛИКО! НЕШТО МАЛО...ТЕК ДА ИЗВУЧЕМ ТРОШАК!
WALT DISNEY
1260/36